

At regne med Gud - om bøn

Jesus lærer os at bede (Fadervor)

Dagens tekst
Matt 6,9-13
s.864

Baggrundsstof

Bønner i GT

Det gamle Testamente indeholder rigtig mange bønner. Tænk bare på Salmernes Bog. Indholdet af bønnerne varierer meget: de udtrykker tillid og tryghed ved Guds godhed og omsorg (Sl 23,1-2), de udtrykker tilbedelse og ophøjelse af den mægtige Gud (Sl 113), bøn for livet (Sl 116,4), syndsbevidsthed og bøn om nåde (Sl 51) for bare at nævne nogle eksempler (led bare efter flere). Det er sagt, at der ikke er én situation i livet, som ikke omtales i Salmernes Bog. Men ikke bare her findes der bønner. De historiske bøger er fulde af eksempler på bønner, som enkeltpersoner og folk - især Israels folk - har bedt. De har måske været i stor nød og har bedt konkret til Gud om hjælp lige i den situation, de har været i. Eller Gud er blevet lovprist og tilbedt efter en sejr el. lign. Ja, Gud opfordrer gentagne gange sit folk til at bede (Sl 50,15).

Praksis i samtiden

På Jesus tid var templet i Jerusalem det sted, hvor ofringerne fandt sted efter forskrifterne i Mosebøgerne. Jøder rejste ved særlige lejligheder langt for at komme til templet. I mange byer og også i Jerusalem var der desuden synagoger. Her samledes man hver sabbat til skriftlæsning, undervisning og bøn. Salmerne blev i udstrakt grad brugt som faste bønner i gudstjenesten. Jesus plejede at opsøge synagogen og læste gerne op af skriften og underviste (jf. Luk 4,16).

Jesu vane

Jesus plejede at deltage i synagogegudstjenesten med de faste bønner. Desuden gik han jævnligt hen for sig selv for at bede (Matt 14,23). Det vidste disciplene og ville gerne, at Jesus skulle lede dem ind i sine hemmeligheder.

Tegnet af Sidsel Birkmose 5 år

Inspiration til Legestuen

Begynd med at vise børnene dine foldede hænder. Lad børnene gøre det samme. Bed Fadervor med børnene så du siger en sætning, og børnene gentager efter dig: Fadervor (Fadervor) Du, som er i Himlen (Du, som er i Himlen) Helliget blive dit navn (Helliget blive dig navn) osv.

Bøn er det samme som at snakke. Når vi beder til Gud,

så snakker vi med ham. Hvad er det vi snakker med Gud om i denne bøn, vi lige har bedt?

1. Gud er mægtig stor og mægtig stærk. Han er vigtigere end dronningen og prinserne (vis evt. et billede af den kongelige familie). Han bor i det allerhøjeste og har al magt i Himlen og på jorden. Det var ham, der skabte jorden, vi bor på. Han skabte også solen og alle stjernerne i det uendelige univers. Bibelen fortæller også, at Gud er hellig. Han er helt forskellig fra os, for han er altid god.
2. Jesus siger til os, at vi må gå lige hen og tale med den hellige og store Gud. Vi må sige "Far" til ham, for det er dét, han er: vores uendeligt gode og trofaste far. Vi er hans børn, som han elsker og gerne vil være sammen med. Vi er sammen med Gud, når vi beder til ham.
3. Gud vil, at vi skal lære ham rigtigt at kende, derfor siger Jesus, at vi skal bede om, at Guds navn må blive helligt, at hans rige må komme og at hans vilje må ske.
4. Gud vil sørge for os hver eneste dag. Han ved, at vi har brug for mange ting: mad, tøj, familie, legetøj (tag ting, frugt, et familiebillede, en bold, en trøje osv. op af en stor taske). Men han ved også, at vi har brug for at få vores synder tilgivet. Derfor siger Jesus, at vi skal bede Gud om alt det, vi har brug for og om, at han vil tilgive os det forkerte, vi gør, så vi kan få det godt.

Pointen: Jesus lærer os at bede om alle ting.

Til de voksne

Fadervor må gerne være en del af vores hverdag med børnene. Bed denne bøn hver dag med børnene ved morgenbordet, ved familieandagten eller ved sengekanten. Og bed den for dig selv - især når det er svært for dig at bede. Jesus vil nemlig med denne bøn netop lære os at bede.

Især for de små

Tekstens pointe

Gud er vores far og vi må bede til ham om alle ting.

Tegnet af Sidsel Birkmose 5 år

Indfaldsvinkler til teksten

"Her har jeg en telefon. Hvad kan jeg bruge den til? Nej, der er ingen klartone - der mangler forbindelse. Lad os sige, jeg har forbindelse. Hvad mangler jeg så? - **telefonnummer**. Jeg ringer op. Der er optaget. Jeg prøver igen og igen. Nej - optaget. Der er en anden på linjen. Ærgerligt." - Sådan kunne jeg begynde for at vise børnene, at Gud er helt anderledes. Bønnen er vores forbindelse, og Gud melder aldrig optaget.

Hvad kan vi sige til Gud? (tegn på en tavle, efterhånden som børnene foreslår fx bede om mad, tøj, venner, takke for skaberværket, helbred, fred, udtrykke frygt, længsel, sorg, glæde) Der er ingen grænser...

Hav billeder med af de kongelige og snak om, hvordan man bliver barn i en familie. Gud er "endnu mere kongelig" end de kongelige. Og vi må være hans kære børn. Jesus siger, at vi må kalde Himlens Konge for vores far.

Bed børnene om at hjælpe dig med at skrive en tale til en meget vigtig persons fødselsdag. Gør dig stor umage med at illustrere, hvor utrolig vigtigt det er, at det er de helt rigtige ord og formfuldendte formuleringer, du skal have skrevet ned og at det er sååå svært. Bid lidt i blyanten, klø dig i nakken og lad bare rynkerne i

panden og uroen og bekymringen blive rigtig tydelig. Når vi skal tale med Gud, er det helt anderledes. Han er hele tiden opmærksom og vil gerne lytte.

Indledning

Jesu venner, dem som vi kalder hans disciple, havde lagt mærke til, at Jesus tit gik hen for sig selv for at bede. Så kunne han være for sig selv i lang tid. Og han sagde noget. De kunne se hans læber bevæge sig. De vidste godt, at det var Gud, han talte med, selvom de ikke kunne se ham. Sådan ville de også gerne kunne gøre. De vidste bare ikke lige helt, hvordan de skulle gøre det. Hvordan skulle de begynde? Og hvad skulle de sige? "Jesus, vil du ikke nok lære os at bede?" sagde de (Luk 11,1). Det ville Jesus gerne.

Selve teksten

Fadervor, du som er i Himlen. Først lærte han sine venner at sige "far" til Gud. Gud er den almægtige Gud, som skabte alle ting. Han er hellig, konge over universet, og det bliver han ved med at være, men samtidig er han vores far, som vi bare må snakke til med vores helt almindelige ord. Jesus lærte sine disciple, at sådan skal det blive ved med at være. Vi må også bede om, at vi må forstå det: Hellig Gud og vores far.

Helliget blive dit navn, komme dit rige, ske din vilje. Gud er god, og alt det, han vil, er godt. Både det, han vil med dig og med mig, og det han vil med alle mennesker. Han vil, at alle børn og voksne på hele jorden skal blive hans børn og få lov til at kalde ham far. Det er nemlig den eneste måde, det kan komme til at gå mennesker godt på.

Giv os i dag vort daglige brød. Jesus lærte også sine venner, at Gud ser os og sørger for alle de almindelige ting. Det er fra Gud vi får maden, tøjet, vennerne og vores familie. Alt det, vi mangler, må vi bede til Gud om at få. Han vil høre på os, når vi beder. Ja, han elsker, at hans børn netop kommer til **Ham** med det, de går og tænker på.

Forlad os vor skyld, som... Selv de bedste venner kan blive uvenner, komme op at skændes og sige grimme ting til hinanden. De kan endda slå og sparke hinanden. Og de kan fortælle løgne om hinanden. Det er rigtig forfærdeligt, når det sker. Heldigvis lykkes det mange gange at blive venner igen. Tit begynder det med, at den ene siger: "Undskyld, jeg var så dum mod dig. Kan vi godt være venner igen?" Det er det samme som at sige: "Vil du tilgive mig?" eller "Vil du forlade mig min skyld?" Jesus lærer os, at sådan må vi også sige til Gud. "Vil du gøre det sådan, at vi kan have det godt med hinanden, Gud?" Det har vi nemlig brug for. Gud kan tilgive os, forlade os vores skyld, så vi kan være sammen med Gud i Hans Rige. Uden Guds tilgivelse kan vi slet ikke have det godt med Ham.

Tegnet af Sara Sulkjær 7 år

Og led os ikke ind i... Det er så vigtigt at have det godt med Gud. Vi kan godt blive bange for, at vi en dag ikke længere har det godt med Gud. Det ved Jesus godt, og derfor siger han, at vi skal bede Gud om at passe på os, så vi aldrig kommer væk fra Ham. Djævelen er vores fjende, for han vil have os væk fra Gud. Gud er bare meget stærkere end vores fjende, og han hjælper os.

For dit er Riget... Når vi slutter med at sige sådan, kan vi blive helt rolige indeni, for så har vi sagt til Gud, at Han er den bedste og største.

Slut evt. af med at vende tilbage til din indledning for at minde børnene om, at vi har lært denne bøn af Jesus selv, og at den dækker alle sider af vore menneskelige behov.

Ideer til fremlæggelse

Lav en planche sammen med børnene om alt det, Jesus lærer os at bede om. Lad børnene klippe billeder ud af blade og aviser. Hjælp dem til ikke kun at tænke på mad, tøj, penge osv. men også mission, gudsfrygt, fred, forsoning, tilgivelse.

Især for de store

Tekstens pointe

Du må bede til Gud om alle ting, for det har Jesus lært os. Gud er optaget af, at du er til, at du har brug for mange ting i din hverdag, og at du kender Gud og følges med Ham hele livet.

Indledning

Mikael står ude på molen og kigger ud over havnebassinet. Han kan se Simon, der sejler rundt i sin lille jolle. Det ser godt nok ud til at være rigtig dejligt at sejle rundt der og lade sejlet svinge til den rigtige side, så vinden kan føre jollen lige derhen, hvor Simon vil. Mikael forestiller sig, hvordan det ville være at sidde i sin egen jolle. Han rækker sin ene hånd lidt bagud, som om der var et ror at tage fat i. Han lægger hovedet lidt tilbage og mærker vinden i håret, men han ved godt, at han ikke sejler. Grunden, han står på er helt fast, og han ændrer kun retning, hvis han flytter fødderne. Nej, han lærer først at sejle, når Simon eller én af de andre tager ham med ud i jollen og viser ham, hvad han skal gøre og gør det sammen med ham.

Jesus vil lære os at bede. Derfor tager han os på en måde med i båden og fortæller os, hvordan vi skal bede, og hvad vi kan bede om. Faktisk kan vi bede om alle mulige områder af livet:

Selve teksten

Tal om:

- hvem Gud er. Han er evig, over alle ting, alle tings skaber, har al magt, al ret. Han er én, man kaster sig til jorden for. Han er én, man kan gå til, hvis Hans vrede rammer én.
- hvad det betyder, at vi må kalde Gud vores far? Vi må have tillid til Ham, at vi har Hans løfte om bønghørelse, og at det altid vil være til vores bedste, når vi beder til Gud.

Fortæl om:

- hvad der sker med et menneske, der opdager, at Gud er hellig. Det menneske bliver så glad for Jesus, for gennem Jesus er Gud blevet vores far.
- at Guds Rige vokser ud over jorden. Og sådan skal det være indtil Jesus kommer igen for at gøre sin sejr synlig og oprette sit synlige rige. Guds Rige kommer ved at evangeliet om Jesus bliver fortalt i hele verden. Kan vi være med?
- at Gud ønsker, at hans gode vilje skal ske med os: Han vil frelse os og lede os igennem livet. Nogle gange

Tegnet af Sebastian Birkmose 7 år

Til eftertanke

For hvordan vi skal bede, og hvad vi skal bede om, ved vi ikke. Men Ånden selv går i forbøn for os med udsigelige succe. (Rom 8,26 s.1028)

giver livet os mange skrammer, og vi bliver kede af det, men Gud forlader os aldrig, og hans vilje er, at vi skal være hos Ham i evighed.

Tal om:

- hvad det er, vi må bede til Gud om: maden, tøjet, familien osv. Gud er ikke ligeglad. Og det er fra Ham vi modtager alle ting.
- at være uvenner. Hvornår bliver man det?
- hvordan kan det blive godt igen?

Fortæl om:

- Guds indsats for at gøre det godt for os igen.
- hvordan vi må bede om, at vi kan få det godt med mennesker og med Gud.
- syndefaldets konsekvens - at vi gerne vil vende Gud ryggen. Han må beskytte os mod det.

Tal om:

- "For dit er Riget og magten og æren..." Gud bliver ved med at være stor, når der sker vilde ting.
- Jesus vil lære os at bede, og vi skal bruge Fadervor til at lære det.

Bed en fri bøn sammen med børnene og lad dem nævne nogle ting, I kan takke eller bede for.

Huskeord
Bed, så skal der gives
jer; søg, så skal I finde;
bank på, så skal der
lukkes op for jer.
(Matt 7,7 s.866)

At regne med Gud - om bøn

Tolderen og farisæeren

Dagens tekst
Luk 18,9-14
s. 946

Baggrundsstof

Farisæer

Farisæeren tilhørte den religiøse elite og blev set op til som sådan. Han tog sit gudsforhold virkelig alvorligt. Han var meget opmærksom på at leve korrekt efter loven, som vi finder den i GT og stillede endda højere krav til sig selv på nogle områder. Han undgik omgang med syndere for ikke at blive smittet og dermed uren, noget som ville kræve renselse efter forskrifterne. Han forventede Messias' komme. På denne tid blev Messias' komme forbundet med befrielse fra Romermagten.

Tolder

Tolderen var skatteopkræver for romerne, som var besættelsesmagt i Israel. Tolderen var således i tjeneste hos fjenden. I tillæg havde toldere ry for at forsyne sig ud over det nødvendige. De krævede ekstra penge op, som de selv beholdt, og de kunne også tage af folks varer osv. På den måde blev de socialt udstødt. Ja, de blev regnet udenfor rækkevidden af Guds godhed.

Templet

I templet blev der dagligt bragt ofre. Det var almindeligt, at folk overværede det og bad personlige bønner. Templet var det sted, hvor Gud boede, og det var således stedet, hvor mennesker kunne søge Ham. Tekster fra GT blev læst op. Der blev talt sammen om teksterne og der blev undervist jf. Jesu besøg i templet som 12-årig.

Tegnet af Maja Bruun 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Jesus fortalte en dag en historie - nu skal I høre:

- To mænd gik hen til templet for at bede til Gud (brug to figurer fx duplo eller dukker, hold en i hver hånd). Den ene var god - det syntes han også selv. Den anden var en skurk - det syntes han også selv.
- Den gode var glad for at være god og takkede Gud med rank ryg (lad den gode (farisæeren) gøre en rank, stolt bevægelse og vis det samme med din egen krop og mimik). Han var rigtig godt tilpas i Guds hus. Det var lige her han hørte til. Han hørte meget mere til end ham den anden. "Tak, fordi jeg er så god! Det er skønt, at du også vil være god mod mig."
- Skurken vidste godt, at han slet ikke hørte til i Guds hus (vis skurken (tolderen) sammensunken, ludende, forsigtig, med bøjet hoved og

gør det samme med din egen krop og mimik). Han var jo slet ikke god. Derfor stod han også helt nede bagved og kunne bare tigge Gud, om han ikke nok ville være god ved ham, hjælpe ham og frelse ham. "Hjælp mig, Gud, selv om jeg slet ikke fortjener det", bad han. Og så gik de begge hjem igen.

- Sådan var historien. Dem, der hørte den, syntes de lignede den gode mand (løft den gode). Jesus fortalte dem, at Gud frelste skurken (løft denne) og ikke den gode mand. Det var underligt!
- Gud hører på skurken og bøllen og alle andre, der har brug for, at Jesus vil være god imod dem og frelse dem. Gud hører også på børn, der beder til ham - uanset hvordan der er, eller hvordan de opfører sig.

Pointen: Vi skal ikke være gode eller store for at kunne bede til Gud. Gud vil frelse, høre og hjælpe, fordi Han er god.

Til de voksne

Så afhænger det altså ikke af menneskers vilje eller stræben, men af Guds barmhjertighed (Rom 9,16). Helt stik imod menneskelig tankegang om fortjeneste og belønning. Gud giver sin nåde til dem, der ikke har fortjent den - til os!

Tegnet af Kathrine Bruun 8 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud hører en bøn om frelse og nåde - selv fra én, der er helt fortabt, selv fra en lille én, der ikke kan vise en masse gode ting frem.

Indfaldsvinkler til teksten

Fjendebilleder. Der er nogen, vi ikke kan lide. De er "onde" og vi er "gode." Tal med børnene om der er forskel set med Guds øjne? Elsker Gud alle mennesker, og vil han også frelse "de onde?"

Sportsbegivenhed (lav evt. en konkurrence) - den bedste vinder. Sådan fungerer det mellem mennesker. Gud er helt anderledes.

Hvem kan bede til Gud? Hvem bliver hørt? Har præsten en fordel? Har mor? Har lederen i børneklubben? Skal man folde hænderne? Løfte dem? Bøje hovedet?

Selve teksten

Fortæl om farisæeren, men undgå at rynke på næsen af ham. For han var meget respekteret i sin samtid. Han kan sammenlignes med en flittig kirkegænger, der husker at give mange penge til mission eller til Red Barnet etc. Han er også i privatlivet ret vellykket og omgås de rigtige mennesker. Og så tænker han, at det han er og gør, får Gud til at synes om ham.

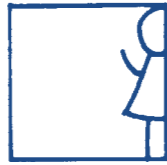
Fortæl om toolderen - uden romantiske billeder om en uskyldig stakkel. Han var faktisk kriminel i folks bevidsthed. Man forventede, at Gud ville straffe sådan én som ham. Han var foragtet for at samarbejde med romerne, og man mente, at han også stjal. Han kan sammenlignes med en kontanthjælpsmodtager, som arbejder sort, som drikker og lugter - én man ikke bryder sig om.

Nu fortæller Jesus en historie om farisæeren og to-deren. Der var nogen mennesker, der hørte det, han sagde og skulle forstå noget. De sad og hørte, ligesom I hører på mig nu. Disse mennesker tænkte, at de var ret gode. De vidste i hvert fald, at der var nogle andre, der opførte sig meget dårligere end dem. "Der er virkelig nogle mennesker, der burde forandre sig rigtig meget og blive gode ligesom os." Sådan sad de og tænkte. Og så fortalte Jesus dem en lille historie.

Genfortæl historien. Brug evt. figurer som foreslået til Legestuen.

Understreg det overraskende i Jesu kommentar om de to mænd: Det var godt nok mærkeligt! Var det slet ikke bedst at være god? Kunne en elendig mand virkelig få en så kæmpestor gave af Gud?

Især for de store

Tal om:

- at det **ikke** er alle gode, der **ikke** får Guds store gave og at det **ikke** er alle elendige, der får den.
- hvem får Guds store gave? Gud giver sin store gave - frelsen, evigt liv - til den, der beder om at få den **helt gratis** af Ham. Gud giver ikke til den stolte pralhals. Pralhalsen bliver til en taber. Gud giver til en taber, der vil modtage gaven. Taberen bliver en vinder!

Det er en god nyhed til dig og alle børn. Vi skal ikke tænke, at vi skal være så gode, at Gud vil høre på os. Det er helt modsat. Vi kan få lov til at bede med tomme hænder til Gud, som har den allerstørste gave at give os: Frelsen og det evige liv.

Ideer til fremlæggelse

Med få rekvisitter kan du selv spille rollerne: Med en pæn hat kan du spille farisæeren i moderne udgave. Med en flaske kan du spille taberen.

Farisæeren ligner et glas, der er fyldt med vand - der kan ikke være mere i det. **Tolderen** ligner et tomt glas. Gud vil give frelsen - en kande med vand. Hvem kan få det, Gud har? Den, der ikke har noget selv.

Tekstens pointe

Vi tænker, at der er forskel på folk, og at nogle har bedre chancer hos Gud end andre. Men Gud vil **frelse alle**. Og det er noget andet, for det sker af nåde og ikke efter fortjeneste.

Indledning

Jesus var meget optaget af at fortælle om Guds Rige. Han sagde, at det var kommet nær. Jøderne, altså Guds folk, vidste en del om, at Gud kunne komme nær. Folket havde engang vandret i ørkenen i mange år, og Gud var kommet nær i den helligdom, de skulle lave som et stort telt. Senere havde en af deres store konger, Salomon, bygget det skønne tempel i Jerusalem. Her ville Gud bo. Alt det kunne de læse om i deres Bibel, som er Det gamle Testamente.

Det skønne tempel var blevet ødelagt for flere hundrede år siden, men der var bygget et nyt. Det lå stadigvæk i Jerusalem, og hertil rejste jøderne for at deltage i gudstjenesterne og ofringerne. Der skulle ofres, fordi mennesker er syndere og har brug for soning, så synden kan fjernes. Synden skiller os nemlig fra Gud. Nu fortalte Jesus altså, at Guds Rige var kommet nær, og at alle og enhver kunne komme ind i det (Luk 16,16).

Selve teksten

Alle slags mennesker hørte det, Jesus sagde. Nogle tænkte, at de i hvert fald var tættere på Guds Rige end visse andre. De tænkte, de selv var gode og undgik at være sammen med dem, der ikke var så gode som dem. Men Jesus forstod, hvad de tænkte, og så ville han lære dem noget. Gud tænker nemlig anderledes end mennesker. Jesus fortalte en historie - en lignelse:

Fortæl om:

- de to mænd, der går op til templet:

Farisæeren:

- hvad gør han?
- hvad siger han?

Tolderen:

- hvad gør han?
- hvad siger han?

Jesu konklusion: Den ene bliver retfærdig - men hvem?

Tal om:

- overraskelsen i historien. Logikken stod af!

Fortæl om:

- **farisæeren:** hans position og selvopfattelse.
- **tolderen:** hans ry, hans position.

Tal om:

Farisæerens tro:

- farisæerens tro.
- hvad skulle Gud gøre for ham?
- hvad kunne han selv gøre?

Tolderens situation:

- hvad betyder det, når han slår sig for brystet?
- hvad mente han selv, at han kunne gøre?
- hvad ville han gerne, at Gud skulle gøre for ham?

Tal om:

- er der farisæere i dag.
- at vi - både børn og voksne, som kender Bibelen så godt - let kan gå hen at blive farisæere, som ikke selv synes, vi trænger til frelse, fordi vi opfører os så "rigtigt", og som let kan rynke på næsen og se ned på dem, der ikke opfører sig, som vi mener, man bør gøre for at blive frelst.
- er der dårlige eller onde mennesker i dag?
- er der nogle, der ikke kan blive frelst?

Til eftertanke

For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes. (Luk 18,14 s.946)

Fortæl om:

- Jesu offer (kort).
- På grund af Jesu offer kan Gud være en synder nådig og lade en tolder gå retfærdig hjem efter sin bøn.
- det **menneskelige** i at vurdere sig selv og andre mennesker. Det fører til, at man ophøjer sig selv.
- det **guddommelige** i, at Gud viser nåde.

Gud hører din bøn om frelse, for den sætter dig i den rigtige position - den gør dig ydmyg - i forhold til Gud. Du må modtage - så bliver du ophøjet - Han giver.

Huskeord
 For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte. (Luk 19,10 s.947)

Baggrundsstof

Kapernaum

Kapernaum var Jesus hjemby (Matt 4,13). Om han havde et hus, ved vi ikke, men han boede der. Det gjorde han ifølge Matthæus som en opfyldelse af profetierne. Matthæus citerer fra Es 8,23-9,1. Området omkring Kapernaum kaldes i profetien for mørkets land, som skal se et stort lys, altså Messias, Jesus. Man mener, at byen har haft 1200-1500 indbyggere på Jesu tid. Området blev regeret af romerne. Ved byen var en romersk garnison. Her boede soldaterne bedre og finere end resten af befolkningen. Den romerske officer, som optræder i teksten, har været vellidt blandt jøderne. Han har bl.a. bygget deres synagoge.

Jøder og hedninger

Jøderne var (og er) Guds udvalgte folk. Det var (og er) folket meget bevidst om. De havde en særlig stilling som det folk, Gud tog sig af, og i hvis midte han ville bo. Hedninger kunne antage troen på jødernes Gud og underlægge sig Moselovens bud og krav. Disse blev kaldt proselytter (se fx ApG 13,43). Officeren har næppe været jøde, og vi kan ikke sige, om han sympatiserede med jødedommen, men han har i hvert fald haft et godt forhold til befolkningen. "Han elsker vort folk," sagde jødernes ældste. Dét og hans gavmildhed har sikkert fået jødernes ældste til at sige, at "han fortjener..." Her røber jøderne deres opfattelse af Guds godhed: Den gives til dem, der fortjener det. Jesus irrettesætter dem ikke umiddelbart. Men senere berømmer han officerens tro. Officeren siger: "Jeg er uværdig, men jeg tror på dig og dit mægtige ord, Jesus."

Tegnet af David Kjærside 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Der var en fornem mand, der boede i et fint hus. Han manglede slet ingenting. Han havde en tjener, som plejede at hjælpe ham med alle de ting, der skulle gøres i det fine hus. Det var en rigtig god tjener, og den fornemme mand var meget glad for ham.

1. Pludselig en dag blev tjeneren syg. Han var nødt til at ligge i sengen hele dagen. Og han havde det rigtig dårligt.
2. Den fornemme mand gjorde alt, hvad han kunne finde på for at hjælpe tjeneren. Men han blev ikke rask. Han var så syg, at alle kunne se, at han snart ville dø. Det var slet ikke til at holde ud til at se på.
3. Den fornemme mand havde hørt om Jesus. Jesus kunne gøre syge mennesker raske. "Hvis Jesus ville, så kunne han også gøre min tjener rask," tænkte den fornemme mand. Han kunne ikke lige ringe til Jesus eller sende en SMS, for der fandtes slet ikke telefoner dengang, så

han fandt nogle af sine venner og bad dem om at sende bud efter Jesus.

4. Vennerne skyndte sig hen til Jesus, for de syntes også, at det var synd for den fornemme mand, at hans tjener var syg. "Jesus," sagde de, "vil du ikke nok hjælpe vores ven? Han er nemlig sådan en rar og venlig mand. Han har virkelig fortjent, at du hjælper ham."
5. Jesus ville gerne hjælpe og begyndte at gå. Men den fornemme mand kom til at tænke på, at Jesus er Guds Søn. Og han var jo selv en helt almindelig mand. Så han sendte nogle andre venner ud på gaden.
6. "Jesus, du har al magt og jeg er bare en almindelig mand. Du behøver slet ikke at komme hjem til mig. Det er jeg slet ikke god nok til. Men du kan jo blot sige, at min tjener skal blive rask." Sådan skulle vennerne sige.
7. Jesus blev glad for det, manden sagde. Den fornemme mand troede, at Jesus var Guds Søn, som bare kunne sige, at tjeneren skulle blive rask. Han troede, at det var Jesu Ord, der kunne gøre det. Og det var jo helt rigtigt.
8. Tjeneren blev rask, uden at Jesus havde været indenfor døren. Så mægtigt er Jesu Ord. Det kan forandre, hvad det vil.

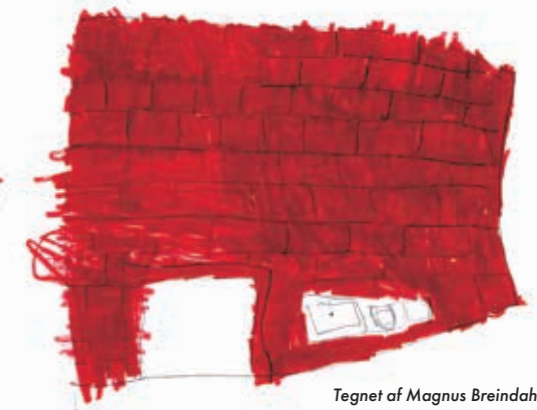
Tekstens pointen: Jesu ord er stærkt, og det virker.

Ide til fremlæggelse

Brug flonellograf eller figurer (lavet af papir eller fx duplo) til at fortælle historien.

Til de voksne

Det var netop ved sit ord, at Gud skabte verden. Officeren i Kapernaum havde hørt (ord) om Jesus og havde fået tillid til ham. Jesus helbredte ved at sige et ord. Jesus skaber troen i os ved det samme ord (Gal 4,6).

Tegnet af Magnus Breindahl 5 år

Især for de små

Tekstens pointe

Troen viser sig ved at stole på Jesu ord.

Indfaldsvinkler til teksten

Har du nogensinde hørt om ham, der gik ind til slagteren og sagde: "Jeg vil gerne bede om fire rundstykker og en onsdagsnegl." Nej, vel. Vil man have brød og kager, så går man jo ind til en bager, og hos slagteren beder man om koteletter og fars til lasagne. Vil man have tøj, så går man heller ikke ind til urmageren. Sådan er det. Man går hen til den, der har det, man har brug for.

Amanda havde haft ondt i halsen i flere dage. Og nu havde hun været hos lægen. Lægen havde kigget ned i hendes hals og skrevet noget på sin computer. Nu stod mor og Amanda med medicinen fra apoteket og en seddel fra lægen, der sagde, hvor meget Amanda skulle have: en skefuld tre gange om dagen. "Nej, jeg tror ikke, jeg kan li' det, jeg vil hellere smøre medicinen på halsen," sagde Amanda... Tror du så, det kunne hjælpe?

Indledning

Fortæl om hvad alle folk nok vidste om Jesus på den tid. Rygtet gik jo om ham tømmeren. Han helbredte alle slags lidelser og gjorde andre undere. Jesus plejede også at gå hen i synagogen på helligdagen. Der havde mange af byens folk helt sikkert mødt ham.

Selve teksten

Fortæl om:

- at manden, der havde bygget synagogen i Kapernaum, var romer. Han var officer og en rig mand. Han havde mange soldater under sig, som altid skulle gøre præcis, som officeren sagde. Han havde også tjenere,

der skulle hjælpe ham i huset. Der var én, han var rigtig glad for.

- tjeneren, der blev syg. Mulighederne var opbrugte. Sygdommen blev mere alvorlig. Alle kunne se, at tjeneren var ved at dø. Det gjorde officeren virkelig urolig og ked af det. Officerens venner syntes, det var enormt synd for ham.

- officeren, der bare havde ét håb - Jesus. Han troede på, at Jesus kunne gøre tjeneren rask. Derfor blev der sendt bud efter Jesus. Officerens venner - jødernes ældste gik bud. Vennerne syntes, at officeren var et godt menneske, som fortjente, at få hjælp af Jesus.

Officeren sendte bud igen, for han forstod, at Jesus var Guds søn, som bare kunne sige et ord, og så skete det, han ville. Og han forstod, at han selv var uværdig til at modtage Jesus i sit hjem. Han syntes faktisk ikke selv, at han var god nok til, at Jesus skulle hjælpe. Men han havde tillid til Jesus.

Fortæl om:

- at Jesus blev glad for officerens tro, fordi den rettede sig imod Ham. Officeren havde ret i, at han slet ikke var værdig til, at Jesus skulle komme til ham. Og han havde ret i, at Jesus bare kunne sige et ord.
- at tjeneren blev rask i samme øjeblik.

Jesus har/er Livets Ord og kan give os liv. Det gør han, når vi hører de dejlige ord om ham. Så kan vi få en tro i hjertet ligesom officeren. En tro på at Jesus er Guds søn, og at hans ord skaber, hvad det nævner.

Ideer til fremlæggelse

Prøv at "kravle ind i" officerens hoved. Hvad er det han oplever/tænker, da tjeneren bliver syg? Hvad ved han om Jesus? Hvad er det, han selv ved om at have magt? Hvad er hans oplevelse af værdighed? Hvad er det, han tror, at Jesus kan?

I kan begynde med at lege legen "Kejserens soldater." Én er kejser og går foran alle de andre, som følger efter i én lang række og gør præcis, som kejseren gør: svinger med venstre arm, hopper med samlede ben, slæber armene hen ad jorden osv. Det er altså kejseren, der bestemmer over alle de andre. Officeren bestemte over mange tjenere og soldater. Han kunne bare sige, hvad de skulle, så gjorde de det. Jesus kan bestemme over vejret og sygdomme og alt andet. Han kan bare sige et ord.

Tegnet af Maria Fuglsang Nielsen 9 år

Især for de store

Tekstens pointe

Guds Rige er også for hedninger, som tror på Jesu Ord.

Indledning

Jesus var hjemme i sin egen by. Byen var ikke kolossalt stor ca. 1200-1500 indbyggere. Familierne har kendt hinanden. Jesus har også været kendt der. Han plejede jo fx at komme i synagogen på helligdagen. Når folk hørte om Jesus eller selv var med, når han talte og gjorde gode gerninger mod folk, der havde det svært, så var der nogle, der blev sure på ham: "Han tror nok, han er noget," kunne de finde på at sige. Andre fik tillid til ham og forstod, at han var udsendt af Gud. De fleste blev nok bare imponerede og nysgerrige.

Jesus var jøde og han var sendt til det jødiske folk. Sådan havde Gud bestemt, at det skulle være. Det gamle Testamente fortæller jødernes historie og fortæller om Guds frelsesvilje. Israel var ikke valgt, fordi det var et stort eller stærkt folk, men fordi Gud ville det. Nogle gange blev folket stolt og tænkte, at det måtte være noget særligt, siden Gud havde udvalgt netop dem. Men sådan tænker og handler Gud slet ikke.

Selve teksten

Fortæl om:

officeren:

- han var en ven af det jødiske folk og havde bygget synagogen.
- han var en fornem mand og havde tjenere og soldater under sig.

tjeneren:

- han var en værdsat tjener.
- han blev syg og var ved at dø.

Tal om:

hvad officeren mon vidste om Jesus:

- hans fantastiske undervisning.
- hans godhed mod de syge og de svage.
- hans magt over naturen og sygdomme.

Fortæl om:

- hvordan officeren i to omgange sender sine venner af sted til Jesus:

- a) "Hent Jesus, så han kan gøre min tjener rask."
- b) "Bed Jesus om at sige et ord, så min tjener bliver rask."

Tal om:

- officerens kendskab til at give ordrer og blive adlydt. Soldaterne gør honnør og gør, hvad befalingsmanden siger - de stiller ikke spørgsmål og kommer ikke med egne alternativer.

Fortæl om:

- vennernes bøn til Jesus: "Manden er god, så du må hjælpe ham."

Tal om:

- om vi skal/kan fortjene os til bønnehørelse.

Fortæl om:

Jesu glæde ved at møde mandens tro:

- "Jeg er ikke værdig til at du kommer til mit hus."
- "Du kan blot sige et ord, så sker det!"

Officeren var ikke engang jøde, men han havde forstået, at Guds godhed ikke går efter fortjeneste, men netop efter Guds godhed, hans nåde. Tjeneren blev rask.

Tegnet af Jørgen Junker 5 år

Til eftertanke

Sig blot et ord og helbred min tjener.
(jf. Luk 7,8 s.929)

Fortæl om:

- Jesu længsel efter at møde troen hos mennesker. Troen, som forventer det bedste fra Jesus - ikke fordi vi fortjener det, men fordi Gud gerne vil vise nåde - for jøder og for hedninger.

Tal om:

- at bede og vente på svar på en konkret bøn. Når det ventede svar ikke kommer straks eller slet ikke kommer, kan man let komme til at tænke på, om man mangler værdighed. Da kan man fristes til at ville anstrenge sig for at opnå værdighed til opfyldelse af sin bøn. Sådan en værdighed vil man aldrig kunne opnå, om man så investerer alle sine midler i "synagoger." I stedet må vi holde fast i en tro som officerens: "Jeg er uværdig. Jesus, vil du bare sige et ord..."

Huskeord
Men alle dem, der
tog imod ham, gav han
ret til at blive Guds
børn, dem, der tror
på hans navn.
(Joh 1,12 s.958)

Baggrundsstof

Genesaret Sø

Genesaret Sø er ca. 11 km fra øst til vest og ca. 20 km fra nord til syd. Om sommeren er vinden typisk i vest, men bliver sjældent til storm. Om vinteren og foråret kommer vinden mest fra nord og nordøst. Vinden kan om natten tage kraftigt til og blive til storm. I parallelteksten fra Joh 6,16-21 fortælles det, at påsken nærmer sig (Joh 6,4), så det har været ved forårstid.

En stadie er en græsk måleenhed svarende til 192 m. Disciplenes båd var mange stadier fra land, altså langt ude på søen.

Natten var efter romersk skik inddelt i fire nattevagter. I den fjerde (den sidste før morgen) kom Jesus til disciplene. Disciplene var sejlet ud sidst på eftermiddagen og oplevede, at Jesus kom til dem allersidst på natten mellem kl. tre og kl. seks.

Jesus havde om dagen talt til en stor folkeskare. Skaren var blevet mæt af en lille drengs madpakke, som med Jesu indgriben blev til en overflod af mad. Johannes siger, at underet fik folk til at ville tage Jesus med og gøre ham til konge (Joh 6,15). Måske delte disciplene denne drøm med folket.

Tegnet af Jeppe Kjærgaard 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Der var nogle mennesker, som var meget sammen med Jesus. Han kaldte dem sine venner. De hørte på det, Jesus sagde og var rigtig glade for ham. Nu havde de lige været sammen med Jesus hele dagen, og de var slet ikke blevet trætte af det. De syntes, de skulle blive ved med at være sammen med ham. Men Jesus sagde til dem, at dagen nu var forbi, og de skulle tage af sted. Jesu venner skulle sejle hjem i deres båd.

1. Båden står lige her. Vil I med? (båden kan være et tæppe, stole sat op i en gruppe evt. med papkasser, der er åbnet og sat sammen udenom). Det er ved at være aften. Farvel, Jesus. Vi vinker til ham, for han bliver stående inde på land (du kan selv være klædt lidt ud og være en af disciplene - fx Johannes).
2. Nu skal vi til at ro, vi gør sådan her med årerne (lav ro- eller padlebevægelser). Sikke dog det blæser. Båden vipper meget. (få børnene til at svaje fra side til side i takt). Det er hårdt at ro sådan en båd.
3. Nu har vi slidt det meste af natten. Bare Jesus var hos os i båden. Han kan nemlig få vinden til at lægge sig og bølgerne til at blive små igen. Men Jesus er jo langt væk - helt inde på land. Og nu bliver jeg faktisk bange for, at denne her båd godt kan komme til at synke!
4. Nej, men se nu lige der! Jeg tror, det er et spørgsmål, der kommer. Der, ude på vandet, det går hen over vandet. Hov, hør, jeg kan høre noget. Hørte I det også? Han sagde: "Det er mig, I skal ikke være bange!"

Sikken en overraskelse. Det er Jesus, som kommer hen til os.

5. Æn af disciplene, som hed Peter, kunne slet ikke vente på, at Jesus kom helt hen til båden. Han ville gerne ud til Jesus. Og det måtte han godt. "Kom bare," sagde Jesus. Og tænk jer, Peter gik oven på vandet hen til Jesus.
6. Peter kunne slet ikke gå på vandet, og da han kom til at tænke på det, så begyndte han at synke ned i bølgerne. Så kan I tro, han råbte til Jesus. "Hjælp", råbte han. Og Jesus rakte sin hånd ud og greb fat i Peter og reddede ham. Alle Jesu venner i båden sagde: "Du er virkelig Guds Søn, Jesus."

Pointen: Jesus redder og frelser den, der tror på ham.

Til de voksne

Når vi tænker, at Jesus er langt væk og ikke kan høre vores bøn eller ikke kan hjælpe os med vores livs storme, så skal denne beretning minde os om, at Jesus kender vores situation og kommer til os. Han er til at stole på, også når han beder os om at gå ud på dybt vand.

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus er altid nær ved os, også når vi tror, han er langt borte. Ham kan vi råbe om hjælp til, og han hører os.

Indfaldsvinkler til teksten

Våde fødder i en balje. Nej, vand kan vi ikke gå på. Men når Jesus giver ordren kan det umulige ske.

Drillerier. Benjamin bliver plaget af nogle store drenge. De har trængt ham op i en krog, og der er ingen voksne, der kan se det. Han er rigtig bange og meget ked af det. Jesus kan altid være hos os, og han hører altid vores råb om hjælp. Han vil hjælpe alle dem, der stoler på ham.

Tegnet af Kenneth Schmidt 6 år

Indledning

Fortæl om afskeden på stranden. Disciplene havde ikke lyst til at tage af sted alene. De ville gerne være blevet sammen med Jesus, eller også ville de have Jesus med i båden. De havde ikke lyst til at tage af sted alene. De havde oplevet så utroligt meget sammen med Jesus den dag, og nu sendte han dem af sted.

Jesus havde haft en lang og travl dag med mange mennesker. Menneskene var glade for Jesus, og de ville gerne, at han skulle være deres konge. Men Jesus sendte dem alle sammen hjem. Han havde haft en plan om at bruge dagen til at bede til Gud, og nu var dagen faktisk forbi. Jesus ville stadigvæk gerne bruge tid på at bede til Gud. Han sendte alle de mange mennesker væk og gik op på bjerget for at bede. Han bad det meste af natten.

Fortæl om:

- disciplene, der sejlede af sted. Det begyndte at blive dårligt vejr. Sådan et rigtigt blæsevejr, der fik bølgerne til at blive høje, og båden vippede ret vildt. Mændene måtte arbejde rigtig hårdt for at komme fremad. Det var helt mørkt ude på vandet, og vinden har rusket og larmet omkring dem, og Jesus var ikke engang hos dem. "Bare Jesus havde været her," sagde de til hinanden. Jesus kunne jo bare sige et ord, så ville stormen blive stille igen. Nu havde de slidt med årerne det meste af natten. De mest urolige har sikkert ønsket, at de slet ikke var taget af sted.

- at de pludselig ser noget på vandet - det er ikke en båd, det er ikke en fugl. Det er en skikkelse, der går på vandet. De bliver simpelthen så bange. "Det er et spørgsmål," hylér de. Men personen derude i vinden siger: "Det er mig, I skal ikke være bange." Det er nemlig Jesus, der kommer gående hen over vandet til dem.

- Peter, der er hurtig i opfattelsen. Det er jo Jesus, og derfor spørger han frimodigt: "Må jeg komme ud til dig,

Jesus?" "Ja, kom bare," siger Jesus. Og Peter kan sætte fødderne ud over rælingen og ned på vandoverfladen uden at synke i og uden at være nødt til at svømme! Han kan gå på vandet hen til Jesus. Pludselig bliver Peter forskrækket. Hvad er det lige, jeg har gang i, tænker han. Man kan jo ikke gå på vandet, det stormer da også helt vildt, og bølgerne er nogle rigtige dræberbølger. Så begynder Peter at synke, han kan ikke mere gå på vandet.

- Peters råb: "Hjælp mig, Jesus." Jesus rækker sin hånd ud og tager fat i Peter og de kommer op i båden til de andre. Da de kommer op i båden holder det op med at blæse. Alle disciplene forstår, at Jesus har al magt, at han er Guds søn. Og de kaster sig ned for ham og tilbeder ham.

Tal om:

- at selvom Jesus ikke var med i båden hos disciplene, så vidste han godt, hvordan de havde det. Han havde sagt til dem, at de skulle sejle i forvejen. Han ville komme til dem, det havde han sagt. Men disciplene havde slet ikke forestillet sig, at det skulle blive på den måde. Men han kom, for det havde han sagt.

- at vi altid kan regne med Jesus. Han vil altid være os nær, og han vil altid høre vores råb om hjælp, også når ingen andre kan høre det eller forstå, hvordan vi har det. Jesus ved det altid.

- at ingen mennesker kan gå på vandet, men da Jesus kaldte på Peter, så måtte vandet også adlyde, og Peter kunne gå på det. Da Peter så de høje bølger, blev han bange. Han glemte at være optaget af Jesus, og så sank han ned i vandet. Men han blev taget op af Jesus igen, for det var kun ham, der kunne redde ham.

Ideer til fremlæggelse

Tag alle børnene med i båden som foreslået til Lege-stuen.

Tegnet af David Dyrvig 7 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus kan vi stole på. Han kommer til sine venner. Han hører vores råb om hjælp og frelser dem, der tror på ham.

Indledning

Mange af de mennesker, der mødte Jesus og var sammen med ham, forstod, at han var noget helt særligt. Da han en dag mættede 5000 mænd foruden kvinder og børn, så forestillede de sig, at det ville være helt fantastisk, hvis Jesus var deres konge. Den konge, der var i Israel, var ikke en god konge, og landet var besat af romerne. Havde Gud ikke selv lovet dem en ny konge af Davids slægt? Det var måske Jesus? Gud var i hvert fald med ham, og han gjorde så meget godt mod mange mennesker. Men Jesus ville ikke lade dem gøre sig til konge.

Jesus ville bede. Det var vigtigt for ham at bruge tid på at bede til Gud. Selvom han havde været sammen med mange mennesker hele dagen og sikkert var ved at være træt - ligesom når vi har haft en lang og travl dag - så ville han stadigvæk bruge tid til at bede til Gud. Det var vigtigt for ham. Derfor ville han ikke af sted i båden sammen med disciplene. Disciplene havde ikke lyst til at tage af sted uden Jesus. De ville bare være sammen med ham.

Selve teksten

Fortæl om:

- sejlturen.
- skikkelsen på vandet, og om Peter, der så dristigt siger: "Hvis det er dig, så befal mig at komme ud til dig på vandet."

- at Peter synker og bliver reddet.
- at Peter og Jesus kommer op i båden igen, og om vinden, der lægger sig med det samme.
- disciplenes tilbedelse.

Tal om:

- at være sammen med Jesus. Møde ham i bibelordet og -fortællingen, i bønner, i dåben, i nadveren.
- hvor vigtigt det er at bruge tid på fællesskabet med Jesus. Disciplene troede, at når Jesus ikke var hos dem i båden, så var han slet ikke klar over deres situation og ude af stand til at være dem nær. Men de blev klar over, at det var anderledes. Jesus kan se os og ved, hvordan vi har det lige nu og hvert eneste øjeblik.

Tal om:

- disciplenes angst og bekymring i båden. "Vi skulle aldrig være taget af sted." - "Jesus havde nok ikke sendt os af sted, hvis han havde vidst, at det ville blive dårligt vejr." - "Nu kommer vi nok aldrig til at se ham igen." Sådan har de måske tænkt og sagt til hinanden.
- om vi kan forstå deres frygt? Ja, når vi oplever at noget ikke går så godt, så tænker vi straks, at vi skulle have gjort noget helt andet.

Fortæl om:

- Jesu svar: "Vær frimodige, det er mig, frygt ikke!" Han kom til sine venner midt i deres vanskelighed. De havde (næsten) opgivet, de var trætte, og deres første tanke var, da de så ham, at han var et spøgelse. Kunne det blive værre? Men Jesus kendte til deres frygt og til deres trætte og ømme kroppe. Jesus kender også dig og mig og er aldrig langt væk, selvom vi ikke kan se ham.

Tal om:

- Peter, der gik på vandet.
- hvorfor kunne han gå på vandet?

Tegnet af Mirjam Håkonsdatter Overgaard 9 år

Til eftertanke

Vær frimodige, det er mig, frygt ikke!
(Matt 14,27 s.876)

- hvorfor begyndte han at synke?
- hvordan gik det til, at han blev reddet?
- hvad betyder det at tro på Jesus?

Tal om:

- disciplenes tilbedelse af Jesus.
- hvad var det, der gjorde, at de forstod, at han var Guds søn?
- forstår vi noget af det samme?
- hvordan kan vi tilbede Jesus i dag?

I det kristne børnearbejde går vi på Guds befaling om "at lære dem at holde..." Vi går også på mandatet fra 5 Mos 4,9: "Men tag dig i agt, og pas godt på, at du ikke glemmer, hvad du selv har oplevet; det må ikke gå dig af minde, så længe du lever. Fortæl det til dine sønner og dine sønnesønner." På Guds mandat må vi gå med frimodighed. Herren går med og siger: "Frygt ikke, det er mig."

Huskeord
Overgiv din vej til Herren, stol på ham, så griber han ind.
(Sl 37,5 s.499)

Baggrundsstof

Gæster

Gæstfrihed er en af de kristne dyder. I Israel på Jesu tid var det bestemt også en dyd. Gæster kom, og så skulle der serveres. Det ville være en stor skam ikke at finde det bedste frem, når gæsterne kom på besøg. Selv hvis hverdagen var tarvelig, så skulle det i hvert fald ikke skinne igennem overfor gæsterne. Der skulle være vin og ikke vand osv. Vi kender det vel også i dag: Der gøres rent, blomster og lys sættes på bordene, vi taler om gæstemad til forskel fra hverdagsmad osv. Også uventede gæster skulle be-værtes på bedste måde. Lær noget om gæsters status ved at spørge til fænomenet i andre - ofte fattige - kulturer fx den peruanske. Gæsterne skal have sodavand, om det så skal købes på kredit, eller hentes ad bagdøren efter lukketid.

Gode og onde

I teksten bliver mennesker kaldt "onde." Det skal vi forstå som Guds modsætning. Kun Gud er god. Siden syndefaldet er mennesker onde, dvs. at vi er uden Guds visdom og dømmekraft. Vi kan derfor handle ondt i den tro, at det er godt, eller bare helt uden tanke for andres behov, så i den forstand er alle mennesker onde.

Tegnet af Stephanie Noer 8 år

Inspiration til Legestuen

Spil manden, der får uventede gæster.

1. "Jeg har lige fået gæster! Jeg vidste slet ikke, at de ville komme, og jeg har slet ikke mad i køleskabet! Hvad skal jeg mon gøre? Uha, Fakta har lukket for længst. Og nej, jeg tror Peter og Trine - der bor ligeovre på den anden side af gaden - er gået i seng. Ja, alt lyset i vinduerne er slukket. De sover garanteret. Men det er nu lige meget! Jeg vil lige spørge dem, om vi kan låne lidt mad."
2. Brug mobiltelefonen og ring dem op. De tager den sikkert ikke første gang. "Hej, Trine ... Ja, I sov vel allerede? ... Ja, nu skal du høre! Vi har lige fået gæster, og jeg mangler noget at sætte på bordet. Kan jeg ikke lige låne noget af dig? ... Åh, tusind tak, jeg kommer lige over til døren."

3. "Det er vel nok godt, at jeg lige kan låne noget mad af Trine og Peter. Så kan mine gæster få noget at spise. Jeg vil så gerne være god ved dem!"
4. Som Guds børn må vi bede om alle ting. Han vil altid give os det, der er bedst for os, for han er god. Han bliver aldrig ked af at blive forstyrret, og han bliver ikke vred på børn, der forstyrrer. Vi må altid bede til Gud. Han er aldrig optaget og sover aldrig. Det er skønt.
5. Hvad får du derhjemme, hvis du siger: "jeg er tørstig." Får du vand? - eller mælk? Du får i hvert fald ikke opvaskevand, det er jeg sikker på. For alle ved jo, at den, der er tørstig, har brug for noget at drikke. Får du en sten i hånden, når du er sulten? Nej, vel? Vores forældre er ikke perfekte, men de ved alligevel, hvad der er godt for os.
6. Gud er vores far. Han er god og Han ved altid, hvad vi har brug for. Derfor er det helt trygt at bede til Ham om alle ting

Pointen: Gud vil høre vores bøn.

Til de voksne

"Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer" (Luk 11,9). Jesus forsikrer os om, at den, der beder, bliver hørt og får svar. Han gentager endda sit løfte og siger: "Den, der beder, får; den, der søger, finder; og den, der banker på, lukkes der op for." Vi skal bare ikke holde os tilbage. Jesus ved langt bedre end vi, hvad de gode gaver er, og han giver med stor velvilje. Allerhelst giver han plads i sit Rige til den, der beder ham om det.

Tegnet af Nicklas Ipsen Noer 10 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus vil høre vores børn og svarer med at give af sine gode gaver.

Indfaldsvinkler til teksten

Åbningstider. Tag nogle reklamer frem og find ud af nogle butikkers åbningstider. Låste døre kan vi godt banke på, men der bliver ikke lukket op uden for åbningstiden. Gud har aldrig lukket.

Begynd med at servere saft og kage el. lignende (syng evt. Alle gode gaver...). Lav en aftale med et par børn om at bede om noget at drikke. Gør alle børn opmærksom på, at du overvejer om børnene skal have eddike eller saft (tal fx med dig selv). Andre børn kan bede om noget at spise, og du gør igen alle opmærksom på, at du overvejer, om de skal have sten eller kage. Det er jo helt latterligt og slet ikke det, som ville ske i virkeligheden.

Forklar hvordan en slikautomat virker: Penge ind, slik ud. Du kan måske selv være automaten: Stå med den ene hånd i en lidt løftet position. Lad børnene på skift trække i hånden og stik en slikpose (eller et stykke frugt) frem med en stiv bevægelse med den anden hånd. Gud er ikke en automat!

Indledning

Jesus vil fortælle os, at Gud hører vores bøn. Han fortalte en historie: Der var en mand, der fik besøg. Det var en rigtig dejlig overraskelse. Det var en ven, der var kommet, og de havde ikke set hinanden i lang tid. Men manden havde ingen mad og ingen kage eller nogen

ting at give sin gode ven. Det var jo ikke så godt. Ven-
nen havde endda rejst langt. Det var sent om aftenen,
og alle butikkerne var lukket. Den eneste udvej var at
banke på hos naboen. Han sov godt nok allerede. Men
naboen var alligevel så venlig at lukke op og finde noget
brød frem. Nu kunne de to venner hygge sig og spise
og have det rart.

Selve teksten

Tal om:

- at vi til hver en tid må komme til Jesus.
- at vi må bede til ham - også om det, som er ret pinligt
- ingen mad til gæsterne. Også om det, som vi egentlig burde have klaret!

Bibelen fortæller os, at Gud aldrig sover, hans øre er vendt mod os (jf. Sl 121). Han ønsker, at vi skal komme til ham og bede om alle ting.

Tal om:

- om Gud altid giver os det, vi beder om?
- om vi bare kan bede om en million og så få den?

Lær børnene huskeverset udenad: "Bed, så skal der gives jer; søg, så skal I finde; bank på, så skal der lukkes op for jer."

Fortæl om:

- børnene, der skulle have morgenmad: De bad om havregryn, og deres mor gav dem en tallerken med grus. De bad om frikadeller, og deres mor gav dem døde fluer og edderkopper. Nej, det har I nok aldrig hørt om. For sådan gør forældre jo ikke. Forældre prøver at give deres børn det bedste: sund mad.

Jesus spurgte folk, om de havde hørt noget lignende. Det havde de jo ikke. "Mennesker er jo ikke gode hele vejen igennem, men de ved alligevel noget om, hvad der er godt for andre - fx for deres børn. Gud er god hele vejen igennem. Han er hellig og har al magt. Han ved i alle tilfælde, hvad der er det allerbedste for hans børn. Og han tager aldrig fejl. Han kan ikke komme til at give os noget dårligt ved en fejl. Han vil os det allerbedste."

Det er derfor, Gud ikke altid bare giver os en million, når vi beder om det. Men han vil give os af sine rigdomme. Han giver os altid det bedste, også når han giver os noget andet end det, vi beder om. Det kan vi ikke altid forstå, men vi må tro på, at Gud aldrig tager fejl. Han giver os altid det bedste.

Tegnet af Patrick Noer 11 år

Ideer til fremlæggelse

Medbring tallerkener med havregryn, sten, døde fluer og edderkopper til at illustrere det logiske i, at mennesker vil give gode ting til deres børn.

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus vil høre vores bøn og svare ved at give os af sine gode gaver.

Indledning

Jesus har lige lært sine disciple at bede Fadervor. Den bøn er en direkte opfordring til at bede om alle ting, ja, hvad som helst! Måske har disciplene lige tænkt noget i retning af: Ja, ja, men vi får jo ikke alt det, vi beder om. Jeg har fx bedt om..., men...

Det har I måske også oplevet. I bad måske om fint vejr til en lejr, men det regnede alt for meget. Eller nogen har prøvet at bede om, at én måtte blive rask, men hun døde. Så tænker vi, at Gud ikke svarede...

Andre gange har vi bedt om fint vejr til en udflugt. Og solen skinnede, og det føltes, som om Gud smilede varmt til os. Så tænker vi, at Gud hørte vores bøn og svarede.

Det er svært at forstå, at Gud **altid** hører og **altid** svarer på vores bøn, for nogle gange sker der jo ikke det, vi beder om. Jesus ville gerne forsikre sine disciple om, at Gud altid hører og altid svarer. Derfor fortalte han dem to ting:

Selve teksten

Fortæl om:

- den pinlige situation med uventede gæster (v.5-8). Selvfølgelig hjælper venen på trods af det ubejlejlige tidspunkt.

Tal om:

- menneskers (vores) uvillighed til at gøre godt.
- Guds villighed til at svare på vores bøn. Altid vågen (Sl 121,4). Han svarer ikke pga. vores mange eller fine ord (Matt 6,7).
- at Gud svarer, fordi vi beder! Bed, så skal der gives jer...(v.9-10).

Lær evt. huskeordet udenad.

Fortæl om:

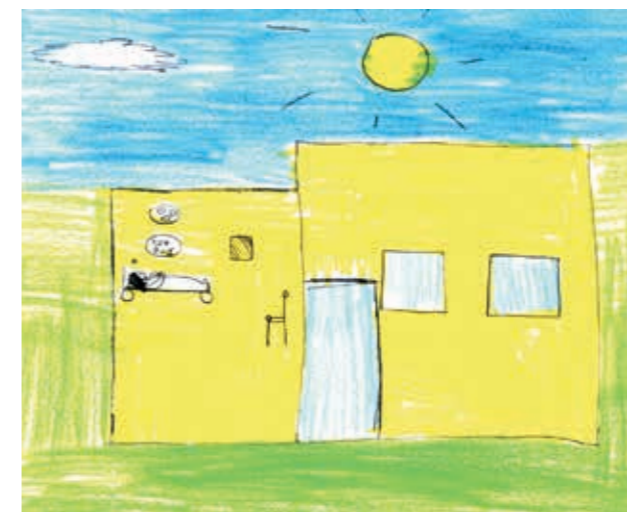
- at mennesket, som er ondt, kan give gode gaver, brød og fisk (v.11-12). Vi kan gøre meget godt for hinanden, selvom vi mange gange dummer os eller tager fejl.

Tal om:

- Guds muligheder for at give os det bedste.
- om vi nogle gange tager fejl af, hvad der er bedst?
- om Gud er en slags automat, som vi bare kan få hvad som helst af, bare vi beder?

Fortæl om:

- Guds bedste gave v.13: Han vil give Helligånden. At have Helligånden betyder at have fællesskab med Gud. Det er det samme som at være hans barn. Det er

Tegnet af Christina Schmidt 11 år

Til eftertanke

Enhver, som beder, får.
(jf. Luk 11,10 s.936)

det allerstørste et menneske kan få. Og Gud vil **gerne** give sin bedste gave.

Tal om det vigtigste i livet:

- er det rigdom?
- er det et godt helbred?
- er det et langt liv?
- er det...?

Tal om det Jesus lærte sine disciple:

- Gud er **altid** villig til at høre og svare.
- Gud vil **altid** give gode gaver og **kun** gode gaver.

Huskeord
Bed, så skal der gives
jer; søg, så skal I finde;
bank på, så skal der
lukkes op for jer.
(Luk 11,9 s.936)

Baggrundsstof

Tid

Saul, Israels første konge, regerer fortsat (1050-1010 f. Kr.), men han er egenrådig og ikke lydher over for Guds vilje, og derfor har Gud forkastet ham som konge.

Sted

Profeten Samuel boede i Rama lidt nord for Jerusalem og bliver sendt til Betlehem, lidt syd for Jerusalem, hvor salvingen finder sted.

Guds handlemåde

Kongedømmet var oprindelig imod Guds vilje. Det var folket, som krævede en konge, for "vi vil have det som alle andre folk" (1 Sam 8). Alligevel brugte Gud kongemagten til at skabe velstand for folket og give det sejr og fred. Skønt kongedømmet primært var imod Guds vilje, ønsker han, at det skal fortsætte med "manden efter Guds hjerte" (1 Sam 13,14) som konge.

Religiøse forhold

Israel var forfaldet til hedenske skikke i deres gudsyrelse. De blev ved med at dyrke afguderne. Men den eneste sande Gud kræver et liv i lydighed mod pagten. Samuel formaner folket: "Jeg vil vise jer den gode og rette vej. Frygt Herren og tjen ham i trofasthed af hele jeres hjerte! Se, hvor store ting han har gjort imod

jer. Men hvis I handler ondt, skal både I og jeres konge miste livet" (1 Sam 12,24-25).

Politiske forhold

Forholdene i landet var præget af uro. Filistrene var besværlige naboer.

Vanskelige ord/begreber

Salvning: olien er ofte et billede på Guds Ånd og åndelig udrustning. Salvningen skal ses som et udtryk for en guddommelig orden, som peger profetisk fremad mod "Herrens Salvende" (Messias). Om salvens fremstilling kan læses i 2 Mos 30,23-24.

At hellige sig: vil sige at foretage visse ydre og åndelige renselsesceremonier før ofring til Herren (2 Mos 19,10-11).

Til videre studie anbefales "Credo Kommentaren: Samuelsbøgerne" af Frede Møller.

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal jeg fortælle jer om en mand. Han var hverken kongesøn eller prins, men alligevel blev han en stor konge i Israel... (måske kan du finde nogle får og en hyrde fra fx en julekrybbe, som du kan illustrere med, ellers findes der mange gode billeder til denne beretning. Evt. en kongekrone og et kohorn).

1. Græsset var grønt og saftigt, og fårene gik ligeså roligt omkring. De var ikke bange. Ovre i skyggen under et træ sad hyrden. Hyrden var kun en stor dreng. Men han passede godt på fårene og holdt øje med dem.

2. Hyrdedrengen hed David. Når alt var stille og fredeligt sad han og spillede på sin harpe og sang takkesange til Gud. Men pludselig kunne det blive farligt. Der kunne komme vilde dyr, der forsøgte at overfalde fårene. Så sprang David op og reddede dem. David var ikke bange, for han vidste, at der var én, som passede på ham. Herren var Davids gode hyrde.
3. En dag mens David passede sit arbejde med fårene, kom der en mand ud på marken til ham med en besked hjemme fra hans far. David skulle skynde sig at komme hjem. Der var kommet en gæst på besøg, og han havde sagt, at de ikke kunne begynde at spise, før David også var der.
4. Det var Samuel, Guds gode tjener, som var kommet på besøg. Det var Gud selv, der havde sendt ham af sted til Betlehem, hvor far Isaj boede med sin familie. En af Isajs sønner skulle være konge i Israel og Gud ville vise Samuel, hvem af dem, det skulle være.
5. Da Samuel hilste på den ældste søn, en høj og smuk mand, tænkte han: Det er helt bestemt ham, der skal være konge. Men Gud sagde til Samuel: "Nej, det skal ikke være ham. Du skal ikke gå efter, hvordan han ser ud, for jeg ser på hjertet."
6. Samuel hilste på alle Isajs syv sønner, men det var ingen af dem, Gud havde valgt til konge. "Har du ikke flere sønner?" spurgte Samuel far Isaj. "Jo, der er én til. Det er den mindste, og han er ude for at passe fårene." "Ham må du straks sende bud efter," sagde Samuel.
7. Da David var blevet hentet hjem, sagde Gud til Samuel: "Det er ham, der skal være konge over mit folk Israel." Samuel tog sit kohorn frem og hældte lidt olie ud over Davids hoved. Det var et tegn på, at Gud havde udvalgt David til at være konge over Israels folk en dag.
8. Gud var Davids hyrde. Han vil også være vores hyrde. Han vil hjælpe os og passe på os, så vi ikke skal være bange. Den gode hyrde forlader os aldrig.

Til de voksne

"...mennesker ser på det, de har for deres øjne, men Herren ser på hjertet" (jf. 1 Sam 16,7).

Tegnet af Nikoline Rømer Olsen 6 år

Især for de små

Tekstens pointe

"Mennesker ser på det, de har for deres øjne, men Herren ser på hjertet" (jf. 1 Sam 16,7).

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **hyrder** - hvad laver en hyrde? Hvor kan vi se hyrder i dag? I Danmark? I Israel og flere lande i Sydeuropa kan man se hyrder gå og vogte får og kvæg. I NT læser vi om Jesus, som er den gode hyrde.

- **at være mindst** - det kan være træls og irriterende at være den mindste/yngste i en flok.

- **udseende** - vi ser alle forskellige ud. Klip billeder af forskellige personer ud af blade og aviser ud og hæng dem op. Hvad lægger vi/børnene mest mærke til ved den enkelte?

Indledning

Gud har forkastet Saul som konge. Han fik ellers begyndt så godt. Han var udvalgt af Gud og salvet til konge. Men Saul holdt op med at lytte til Gud og begyndte at tage let på at adlyde Guds bud. Nu får profeten Samuel til opgave at salve en ny konge, og han får nøje besked om, hvor han skal finde ham, som Gud har bestemt skal være konge efter Saul.

Selve teksten

Samuel sørger. Han er rigtig ked af, at Gud ikke længere kan bruge Saul. Men Gud siger, at han i stedet skal fylde sit horn med olie og drage afsted til Betlehem.

Tegnet af Barbara Rømer Olsen 3 år

Der bor Isaj. Han har otte sønner, og en af dem har Gud udset til konge.

Fortæl om:

- **Isajs sønner.** Den ældste søn hed Eliab. Ham lægger Samuel straks mærke til. Han var høj og smuk, lignede en rigtig konge. "Ham skal det helt klart være," tænker Samuel. Men nej, det skulle det ikke. "Du ser på det udvendige, men jeg ser på hjertet," siger Gud til Samuel.

Tal om:

- **forskellen på, hvad mennesker ser, og hvad Gud ser.** Gud minder Samuel om ikke at se på det ydre, for det er ikke det, det drejer sig om. Gud ser på hjertet.

Fortæl om:

- **Isajs sønner,** der én for én kommer frem og hilser på Samuel, og hvordan Gud hjælper Samuel med at finde den rette. "Nej, det er ikke ham," sådan siger Gud til Samuel om syv af Isajs sønner. "Har du ikke andre sønner," spørger Samuel. "Jo, der mangler endnu en. Min yngste dreng, som er ude på marken for at passe på fårene," svarer far Isaj.

Fortæl nu om:

- **hyrdedrengen David,** som passede sit arbejde med fårene omhyggeligt. Sørgede for at føre dem til steder, hvor der var græs og vand og passede på, at vilde dyr ikke overfaldt fårene. David var en god hyrde, og fårene kunne være trygge. David var heller ikke bange. Han spillede og sang om Herren, der var hans gode hyrde.

- **beskeden hjemmefra.** Hvad sker der? Hvorfor skal han sådan skynde sig hjem? Jo, der er kommet en gæst på besøg, og de venter på ham, ja, de vil ikke begynde at spise, før David er der. Det må være meget vigtigt.

- **mødet med Samuel.** Hvordan så David ud? Han så godt ud - rødmossede og med kønne øjne. Men det var ikke det, der betød noget. Det var ham, Gud havde udvalgt, og Samuel tager hornet med olien og salver David som tegn på, at Gud har udvalgt ham til at være konge i Israel.

David var kun en stor dreng og forstod ikke helt, hvilken stor opgave han var blevet udvalgt til; men der skulle også gå nogen tid endnu, inden han skulle regere. Foreløbig skulle han være hyrde og fortsætte med at passe får.

- **Guds Ånd.** Men David var ikke længere helt den samme. Han havde fået Guds Ånd i sit hjerte. Det betød, at Gud ville hjælpe David og gøre ham klar til den store opgave, det var, en dag at skulle være konge.

Tegnet af Sara Marie Kryger 9 år

Slut af med at fortælle, at Gud havde en særlig plan med David. I Davids familie skulle der mange år senere fødes en anden konge. Hvor mon det var? Hvem mon det var? I Betlehem fødtes kongernes konge, Jesus. I Davids slægt. En evig konge. Vores frelser (Luk 2,4).

Især for de store

Tekstens pointe

"Mennesker ser på det, de har for deres øjne, men Herren ser på hjertet" (jf. 1 Sam 16,7).

Indledning

Samuel havde i sin tid salvet Saul til konge over Israel. Det var Gud, der havde udvalgt Saul, og i begyndelsen var han en god konge. Men efterhånden lyttede han ikke længere til Gud, og han tog det heller ikke så alvorligt med at adlyde Guds bud. Derfor forkastede Gud ham som konge. Samuel får til opgave at salve en ny konge. Han skal findes i Betlehem. Her bor Isaj, og det er en af hans sønner, Gud har udset til at efterfølge Saul. Samuel skal sige, at han kommer for at bringe et slagtoffer og skal medbringe en kvie hertil.

Selve teksten

Fortæl om:

- Samuels bekymring ved at rejse til Betlehem (v.2).
- hvad nu, hvis Saul hører om det forestående, vil han så ikke blive forfærdelig vred og måske forsøge at dræbe Samuel. Saul har jo ikke accepteret, at Gud har forkastet ham som konge.

Tal om:

- at det er Gud, der sender Samuel. I vers 1 står der: "Jeg sender dig..."

- Samuels lydhørhed. Han gjorde, som Herren havde sagt. Samuel havde lært at sige: "Tal Herre, din tjener hører!" (1 Sam 3,9).

Fortæl evt. om:

- de ældstes bekymring over at se profeten (v.4). Byens ældste bliver forfærdede, da Samuel kommer. Når en profet dukkede op, kunne det betyde både godt og dårligt nyt. Men Samuel forsikrer dem om, at han kun kommer for noget godt.

Fortæl om:

- offerfesten med udvælgelsen.
- at Samuel var på udkig efter en krigertype, én, som i det ydre mindede om Saul. Da så den ældste søn, Eliab, træder frem for Samuel, føler han sig straks overbevist om, at det er "Herrens salvede".
- Guds formaning til Saul om ikke at se på det ydre, for Herren ser på hjertet.

Tal om:

- at Samuel sikkert har været spændt på, hvem den udvalgte var.
- forskellen mellem Guds og Samuels vurdering.
- om vi også kender til at vurdere mennesker på det, som vi kan se med vore øjne?
- at Gud vil vise Samuel, hvem det er, han har udset (jf. 1 Sam 16,3: "...så skal jeg lade dig vide, hvad du skal gøre. Ham, jeg giver dig besked om, skal du salve").

Fortæl om:

- at Isajs sønner træder frem for Samuel én for én, og alle bliver forkastet.
- Samuel, der bliver lidt usikker. "Er det alle dine drenge?"
- David, der intetanende sidder ude ved fårene og pligttopfyldende passer sit arbejde.
- at han bliver hentet hjem, og det kan ikke gå for hurtigt. Alle venter, og ingen kan sætte sig til bords, før David er der.

Tegnet af Julie Lund Bagger 9 år

Til eftertanke

Mennesker ser på det, de har for deres øjne, men Herren ser på hjertet.
(jf. 1 Sam 16,7 s.261)

Tal om:

- at én for én forkastes Isajs syv sønner og Gud udvælger den, der er mindst agtet.
- hvorfor mon Gud ofte udvælger det, som i menneskers øjne, er det ringeste? (1 Kor 1,27-28).

Læs evt.:

"Han udvalgte sin tjener David, han hentede ham fra fårefoldene og tog ham bort fra fårene til at vogte sit folk, Jakob, og sin ejendom, Israel" (Sl 78,70-71).

Fortæl om:

- at David ikke har nogen anelse om, hvad salvingen i virkeligheden betyder for ham.
- at han skulle tilbage til sit arbejde med at passe fårene, og at der skulle gå flere år før han reelt kunne overtage kongegerningen.
- at skønt David skulle tilbage til det samme arbejde, var han dog ikke længere selv den samme, for "fra den dag greb Herrens ånd David" (1 Sam 16,13).

Tal om:

- "Herrens ånd". En guddommelig udrustning. Hjælp og styrke til den opgave, som en dag ventede David.
- at udvælgelsen af David var med i Guds store frelsesplan. I Davids slægt skulle der mange år senere fødes en anden konge. I Betlehem fødtes en evig konge, Jesus, vores frelser (Luk 2,4).

Huskeord
Skab et rent hjerte
i mig, Gud.
(Sl 51,12 s.508)

Saul og David

David og Goliat

Dagens tekst
1 Sam 17
s.261

Baggrundsstof

Tid

Efter at David er salvet af Samuel, sender Saul bud efter ham. David bliver hentet og kommer i Sauls tjeneste, dog således, at David jævnligt forlader Saul for at vogte sin fars får i Betlehem (v.15). David er endnu en ganske ung mand, da han kommer i kamp mod Goliat.

Sted

Terebintedalen, som ligger mellem byerne Soko og Azeka, ca. 20 km vest for Betlehem. De to hære havde taget opstilling over for hinanden på hver side af en dalsænkning, klar til kamp.

Filistrene

Filistrene boede i det sydlige kystområde ud mod Middelhavet, svarende til det, vi i dag kender som Gazastriben. De fem filisterbyer var Gaza, Ashkalon, Ashdod, Ekron og Gat.

Filistrene voldte til stadighed vanskeligheder for Israel. De erobrede pagtens ark i slaget ved Afek (1 Sam 4). Ved at hæmme udbredelsen af jern forhindrede de israelitterne i at komme på højde med tidens udvikling af våben (1 Sam 13,19-22).

Guds handlemåde

Herrns ånd er veget fra Saul, og han er syg - præget af mismod og håbløshed, en svækket leder for folket. Da kæmpekrigeren Goliat træder frem med sin trussel, skaber det rædsel både hos Saul og folket. Men netop i denne situation griber Gud ind og lader sin udvalgte, David, træde frem. Og David "kommer i Herrens navn".

Til videre studie anbefales "Credo Kommentaren: Samuelsbøgerne" af Frede Møller.

Tegnet af Emilia Christiansen 6 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal jeg fortælle om to mænd. Den ene var kæmpe, kæmpe stor. Den anden var ret lille. De to skulle kæmpe imod hinanden. Nu tror I måske, at det var den store mand, som var den stærkeste, men det var han slet ikke. Nu skal I bare høre historien (tag evt. en lille lego-mand (duplo) og byg selv en kæmpemand af lego og brug disse to som illustration).

1. Davids brødre var soldater hos kongen, og de var taget af sted for at slås mod Guds folks fjender. En dag kaldte Davids far på David og sagde: "Det er snart længe siden, vi har hørt, hvordan dine brødre har det. Du må tage ud til kamppladsen med lidt mad til dem og se, hvordan de har det." Tidligt næste morgen gik David af sted med korn, brød og ost i rygsækken.
2. Da David nåede frem til brødrene, så han også Israels fjender. En af fjendernes soldater, var en rigtig kæmpe. Goliat hed han, og han stod og råbte op og gjorde dem alle frygtelig bange. Han gjorde tykt nar af kongen og endnu værre,

så gjorde han også grin med den levende Gud. I mange uger havde han stået og råbt, og ingen turde kæmpe imod ham.

3. "Godt nok er Goliat kæmpestor og stærk, men Gud er stærkere," tænkte David. "Er der ingen, der tør kæmpe imod ham, så gør jeg det," sagde David. "Det kan du da ikke, du er alt for lille," sagde kongen. Og det var jo rigtig nok. David var kun en lille hyrdedreng og ingen stærk soldat som Goliat. Men David svarede kongen: "Jeg kan nu alligevel godt, for Gud vil hjælpe mig. Gud har hjulpet mig mange gange, når jeg passede fårene. Ja, han har reddet mig fra både løver og bjørne. Gud vil også hjælpe mig over for Goliat."
4. David tog sin stenslynge og fandt fem glatte sten, som han lagde i sin hyrdetaske. Det var hans eneste våben og nu gik han lige frem mod kæmperen. "Ha, ha," lo kæmperen og råbte grimme ord til David. Men David var ikke bange, for han vidste, at Gud var med ham. Så han svarede tilbage: "Du kommer imod mig med sværd og spyd, men jeg kommer i Guds navn, og han vil lade mig vinde."
5. David lagde en sten i sin slynge og lod stenen suse gennem luften lige mod Goliat. Stenen ramte plet - lige midt i panden og Goliat faldt om. David stolede på Gud og Gud hjalp David til at vinde over kæmperen Goliat.
6. Det vigtigste er ikke, om man er lille eller stor, men om man stoler på Gud. Som Gud hjalp David, kan han hjælpe os (syng evt. sangen: "Om jeg er lille eller stor" til slut).

Til de voksne

"Det er Herren, der er Gud oppe i himlen og nede på jorden; der er ingen anden" (jf. 5 Mos 4,39).

Tegnet af Christina Bøndergaard 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Den Gud, som var med David, vil også være med os.

Indfaldsvinkler til teksten

- **krig** - at mennesker er onde imod hinanden og kæmper imod hinanden. Land imod land, eller gruppe imod gruppe. Krig medfører stor nød og ulykke.

- **hvad gør vi, når andre er onde imod os?** Slår vi? Driller vi? Bliver vi sure eller skælder ud?

- **hvad/hvem stoler vi på?** Egne evner og formåen, (at være stor, stærk, klog m.v.) eller på Gud, som har al magt i Himmelen og på jord.

- **sten** - har du gået ved stranden og søgt efter nogle glatte sten - og fx slået smut?

Indledning

Guds folk - israelitterne - havde nogle fjender, som hed filistrene. Filistrene angreb dem ofte, og nu havde de igen samlet deres soldater. De stod på den ene side af en dal, og israelitterne stod på den anden side. Filistrene havde en megastor soldat i deres hær. Han hed Goliat, og han var også stor i munden. Hver morgen og aften stod han og råbte grimme ord til israelitterne, og det værste var, at han også talte ondt om Israels Gud. Kong Saul og alle soldaterne var meget bange og turde ikke gå op imod denne kæmpe. Men Gud svigter ikke sit folk og sender én, som han vil bruge til at kæmpe mod fjenden.

Selve teksten

"David, du må tage ud til dine brødre, så vi kan få at vide, hvordan de har det," sagde Davids far, Isaj. Hans tre ældste sønner var nemlig sammen med Saul og alle Israels mænd i Terebintedalen i kamp med filistrene (v.18-19). Tidligt næste morgen begav David sig af sted. Han fik en god madpakke med til sine brødre. Der var både korn, brød og ost.

Fortæl om:

- **Goliat** - en ca. tre meter høj kæmpe, overmodig og selvsikker (v.4 ff).

- **Saul og soldaterne** - deres reaktion på Goliats råb (v.11).

- **David** - hans reaktion på Goliats hån af israelitterne og den levende Gud (v.26).

- **samtalen mellem Saul og David** (v.32-37).

Understreg Davids overbevisning om, at den Gud, som hjalp ham, mens han var hyrde, også ville hjælpe ham nu.

Fortæl om:

Davids udrustning:

- hvordan han gøres kampklar. Saul mener, han skal bære en rustning, som det hører sig til for en soldat i kongens tjeneste. Men den er for stor og tung, og David kan slet ikke bevæge sig med den på, så den tager han af. I stedet går David til kamp mod Goliat uden anden rustning end hyrdestaven, stenslyngen og fem glatte sten. Men David er fuldt rustet. Han går i Herrens navn. Herren er hans styrke.

Kampen. David er fuldt ud klar over, at kampen er Guds. "I dag vil Herren give dig i min magt" (v.46). "Krigen er Herrens, og han vil give jer i vores hånd" (v.47). David vil kæmpe og vinde, og det skal blive klart for alle, at "Israel har en Gud" (v.46).

Fortæl om:

- det spændende øjeblik, da David nærmer sig Goliat.

- de grimme ord, der råbes til David.

- Saul og hele hæren - og måske især Davids brødre, som alle venter i spænding og frygt, da David griber en sten, slynger den gennem luften og rammer Goliat lige midt i panden.

- kæmpen, der falder pladask til jorden og filisterhæren, der flygter. "Ved Guds hjælp vinder vi sejr" (Sl 60,14).

Fortæl til sidst, at kampen mellem David og Goliat var en kamp mellem Herrens folk og hedningerne. Eller kampen mellem det gode og det onde - mellem Gud og Djævelen. Jesus har sejret over Djævelen ved sin død på korset.

Vi kan også opleve, at nogen driller os og gør nar af

Tegnet af Emilia Christiansen 6 år

os, fordi vi tror på Gud. Da må vi huske på, at den Gud, der hjalp David, også vil hjælpe os.

Ideer til fremlæggelse

For at få indtryk af, hvor stor Goliat var, kan man lave en modeltegning på bordpapir hængt op fra gulv til loft. Tegn evt. bare omridset. Efter timen kan børnene måske tegne videre og fylde ud med de forskellige dele af rustningen.

Især for de store

Tekstens pointe

"Ingen konge frelses ved sin store hær, ingen helt reddes ved sin store kraft... trods sin store styrke redder den ingen. Men Herrens øjne hviler på dem, der frygter ham" (jf. Sl 33,16-18).

Indledning

Filistrene og israelitterne samlede sig endnu engang til kamp. De tog opstilling over for hinanden med Terebintedalen imellem sig. En kæmpe kriger fra filistrenes rækker trådte frem og udfordrede til tvekamp. Dag ud og dag ind nedgjorde han den israelittiske hær og håned den levende Gud. Frygt og mismod spredte sig blandt alle soldaterne i den israelittiske hær, i og kong Saul var ligeledes ude af sig selv af rædsel (v.11).

Selve teksten

Fortæl om:

- de to hære, som har taget opstilling over for hinanden.

- den skræmmende filisterkæmpe, ca. tre meter høj, overmodig og selvsikker (v.4).

- udfordringen til tvekamp. Dengang var det ikke ualmindeligt, at man afgjorde en kamp mellem to hære ved at lade to tvekæmpere slås med hinanden.

Tal om:

- israelitternes håbløse situation. De havde ikke én, der ville eller turde gå i kamp mod denne kæmpe.

- hvor svært det er, når den stærke håner den svage.

Fortæl om:

- Davids tre ældste brødre, der er i kongens tjeneste. Hjemme længes man efter at høre, hvordan de har det.

David bliver bedt om at tage ud til kamppladsen for at høre nyt. Han drager ikke tomhændet af sted, men har forplejning med i form af korn, brød og ost (v.17-18).

- stemningen ude ved fronten.

- Goliats hån og foragt for hæren og for Israels Gud, der læd morgen og aften, dag efter dag, i 40 dage. Når han kom til syne, fyldtes de alle af rædsel og flygtede (v.24).

Fortæl om:

- Davids reaktion. Han udviser ikke frygt, men forargelse. "Hvem tror han, han er, siden han håner den levende Guds slagrækker?" (v.26).

- belønningen, som er udlovet til den, som slår filisteren ihjel: rigdom og Sauls datter. Men dette er næppe Davids begrundelse for at gå i kamp.

Tal om:

- hvordan reagerer vi, når nogen håner den Gud, som vi elsker og tror på?

Fortæl om:

- Davids samtale med Saul (v.31-37). David er fast besluttet på at gå i kamp. Som hyrde har han haft ansvar og fået tillagt sig det mod, som han nu beviser.

- David kender Gud som sin hyrde og er overbevist om, at den Gud, som hjalp ham, mens han var hyrde, også vil hjælpe ham nu.

- forberedelsen til kampen. Saul ønsker at udstyre ham som en rigtig kriger med fuld udrustning.

- David vælger dog en noget enklere udrustning.

Tal om:

- at David i virkeligheden er fuldt udrustet. Hans styrke ligger et andet sted: Han kommer i Herrens navn!

Tegnet af Hanna Bøndergaard 9 år

Til eftertanke

Men jeg kommer mod dig i
Hærskarers Herres navn.
(jf. 1 Sam 17,45 s.263)

Fortæl om:

- David, der træder frem for Goliat. Han ligner virkelig "det, som verden ser ned på, og som ringeagtes" (1 Kor 1,28). Men det, som Goliat har at byde på, er for intet at regne imod Davids styrke: at komme i den levende Guds navn (v.45).

- Davids faste overbevisning om, at Herren vil sejre over fjenden. "Krigen er Herrens, og han vil give jer i vores hånd" (v.47).

- at det den dag blev klart for alle, "at Israel har en Gud" (v.47). David ramte Goliat lige midt i panden, og kæmpen styrtede til jorden.

Tal om:

- at kampen var en styrkeprøve mellem Herrens folk og hedningerne, som dyrkede døde guder. En kamp mellem Gud og Djævelen, et forbillede på den kamp, som Jesus kæmpede mod Djævelen - og vandt.

- at vi også mærker til denne kamp, når vi bliver fristet af Djævelen. Guds ord og bønner er gode våben i denne kamp. Lige som Gud hjalp David, vil han også hjælpe os, når vi søger ham.

- den rustning, vi har fået af Gud, så vi kan modstå Djævelen og alt det onde (se Ef 6,10-18).

Ideer til fremlæggelse

Lad de større børn regne lidt på vægten af brynjen og spydspidsen v.5-7 (se ordforklaring under "Mønt og vægt" i Bibelen).

Huskeord
Herren er mit lys og
min frelse, hvem skal
jeg da frygte?
(Sl 27,1 s.492)

Baggrundsstof

Tid/sted

Efter sejren over filisteren Goliat bliver David nu fast knyttet til Sauls hof. Det meste af handlingen foregår i Gibeon, der var Sauls regeringsby, og som lå få kilometer nord for Jerusalem.

Endvidere drager David ud til angreb mod filistrene, og på flugt fra Saul bevæger David sig rundt forskellige steder i landet.

En fjende for livet

Kong Sauls tidligere varme følelser for David (16,21-23) bliver afløst af misundelse og had (18,8). Saul, der er forladt af Guds ånd, plages i stigende grad af angst og gribes af et stadigt større had til "manden efter Guds hjerte," som skulle blive hans efterfølger. Saul stræber David efter livet. Først to gange i forbindelse med et af sine anfald af sindssyge (18,10-11). Dernæst forsøger han at anbringe David på en udsat post i håb om, at han så må blive dræbt (18,25). Endelig begynder Saul åbenlyst at drøfte og planlægge mordet på David (19,1). Men Herren holder sin skjærmende hånd over David.

En ven for livet

David og Jonatan slutter et inderligt venskab (18,2-4). Ved at overrække David personlige gaver (tøj og våben), udtrykker Jonatan dyb hengivenhed overfor David. Jonatan er trofast i sit venskab og sin kærlighed til David. Venskabet rummer dog også en indre konflikt for Jonatan i forhold til troskab mod sin far og konge. David var jo egentlig Jonatans konkurrent til kongetronen, men Jonatan bøjer sig for Herrens vilje og handler derefter. Beretningen om Jonatan er et gribende eksempel på et menneske, som tilsidesætter egne behov, ja endog sætter livet på spil for at redde en ven (20,32-33).

Til videre studie anbefales "Credo Kommentaren: Samuelsbøgerne" af Frede Møller.

Tegnet af Daniel 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Kender I Bamse og Kylling? De er altid gode venner - næsten da, for de kan også blive uvenner. Bibelen fortæller om to drenge, som blev ved med at være de bedste venner i verden.

1. David var blevet kongens general. Han skulle holde styr på alle kongens soldater. Når de kæmpede mod fjenderne, vandt David. For Gud hjalp ham altid.
2. Kongens søn, prins Jonatan, holdt rigtig me-

get af David. Han forærede David nogle af sine egne ting, som han var glad for: sin kappe, sit sværd, sin bue og sit bælte. Det gjorde han for at vise, at David var hans allerbedste ven.

3. Alle syntes rigtig godt om David. Når han var i krig, vandt han altid, og han klarede alt, hvad han blev sat til. Folk begyndte at kunne lide David bedre end Saul. Det blev kong Saul misundelig og vred over. Ja, han begyndte at tænke på, hvordan han kunne slippe fri for David.
4. Kong Saul var tit i dårligt humør. Det var fordi, han ikke længere havde Gud til ven. Det eneste, der hjalp på kongens humør var, når David sad og spillede for ham. David spillede den dejligste musik på sit instrument, og så fik kongen det bedre.
5. En dag sad David og spillede for kongen. Pludselig blev kong Saul forfærdelig vred og kastede sit spyd efter David. Men Gud passede på David, så der ikke skete ham noget. Jonatan blev så ked af det, når hans far var vred på David. "Hvad har han dog gjort?" spurgte han, men kongen blev bare endnu mere vred.
6. "Det går ikke længere, det er alt for farligt for dig at være her. Du må forlade byen, rejse væk og gemme dig," sagde Jonatan en dag til David. David blev ked af det. Han ville komme til at savne Jonatan. De to venner var rigtig kede af, at de skulle skilles. Men Jonatan trøstede David og sagde: "Vi vil altid være venner."
7. Det er godt at have en rigtig ven. Én man kan stole på og som aldrig svigter. Jesus er vores bedste ven. Han vil hjælpe os, når vi har det svært. Han holder af os, også når vi gør noget, der er forkert.

Til de voksne

"Større kærlighed har ingen end den at sætte sit liv til for sine venner" (Joh 15,13).

Især for de små

Tekstens pointe

En sand ven er en ven, som ikke søger egen fordel, men det, som gavner den anden.

Tegnet af Elisabeth Rønne-Hansen 8 år

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **venner** - hvor dejligt det er, at have en rigtig ven. En man kan stole på, hygge sig med, betro sig til. Gode venner/dårlige venner. Måske giver man personlige gaver som tegn på venskabet.

- **misundelse** - hvad er det? Børnene kender nok følelsen. Hvorfor skændes to børn, når den ene får en større gave end den anden?

Indledning

Efter sejren over Goliat og filistrene kom David i kongens tjeneste og fik kommandoen over alle kongens soldater. Når David drog i krig, vandt han altid, for Herren var med ham. Folket elskede David og beundrede ham. Kongens søn, Jonatan, holdt også meget af David, og de to blev de bedste venner. Men kong Saul blev misundelig på David, og han begyndte at tænke på, hvordan han kunne skaffe David af vejen.

Selve teksten

Oppe på slottet var kongen tit i rigtig dårligt humør. Det var fordi, Gud ikke længere var hans ven. Det var ikke rart at være i nærheden, når kongen fik sine anfald af vrede. Ingen kunne hjælpe kongen, undtagen David. Når David satte sig ned og begyndte at spille så smukt på sit instrument, faldt kongen til ro.

Fortæl om:

- **David og Jonatan**, der blev meget gode venner. Om gaverne, som Jonatan gav David for at fortælle, hvor meget deres venskab betød.

- **Sauls misundelse** - han kunne ikke lide, at folket elskede David højere end ham. Når kvinderne gik foran i optoget, dansede og sang de: "Saul har dræbt sine tusinder, men David sine titusinder." Det blev for meget for Saul. Han blev misundelig, og det kom til udtryk i vrede og ondskab mod David.

- **Sauls angreb** - og David, der måtte springe for livet, og om Gud, der holdt sin hånd over David.

- **Sauls åbenlyse plan**. Han følte for alvor, at kongemagten var truet og planlagde at slå David ihjel. Jonatan hørte samtalen, og han tænkte straks på, at han måtte hjælpe David. Selv om Jonatan elskede sin far og viste respekt for ham, stod han på Davids side.

Jonatan, der forsøgte at overtale kongen til at lade David være i fred. Han nævnte alt det gode, som David havde gjort for kongen (19,4-5). Saul bøjede sig tilsyneladende, men det varede kun ganske kort. David kunne ikke længere være sikker i Sauls nærhed og blev nødt til at flygte.

Fortæl om:

- **Jonatan**, der efterhånden blev klar over, at det var Gud, der havde bestemt, at David skulle være konge efter Saul. Alligevel blev han ikke misundelig på David. Jonatan var en sand ven, der gjorde alt for at hjælpe David. Jonatan bøjede sig for Guds vilje og opmuntrede David til at holde sig til Gud og stole på Guds løfte om, at han en dag skulle være konge (23,16-18).

- **David, der måtte flygte** og skjule sig for at være i sikkerhed for Saul. Jonatan var nødt til at blive hos sin far, for ham holdt han jo også af. Det var svært for de to gode venner at skulle skilles. David og Jonatan græd sammen, men mindede også hinanden om, at de havde lovet hinanden altid at være venner, at de ville tro på Gud og at de altid ville stole på ham. Gud ville være med David og passe på ham.

Slut af med at tale om, hvor godt det er at have en ven som Jonatan. Én, der holder af os, og som altid er parat til at hjælpe.

Fortæl om:

- **Jesus**, der er "barnets bedste ven". Han forstår os, han vil høre på os, han vil hjælpe os, og han elsker os så højt, at han døde for os. Han ønsker ikke, at vi skal skilles fra ham, men at vi skal bo sammen med ham engang i Himlen - altid.

Ideer til fremlæggelse

Find nogle billeder, der illustrerer "gode venner" og billeder, der illustrerer Jesus, som barnets bedste ven.

Tegnet af Anders Rønne-Hansen 11 år

Især for de store

Tekstens pointe

Saul handler i trods mod Guds vilje, modsat Jonatan, som bøjer sig for Guds vilje og handler derefter. Han viser sig som en sand og trofast ven, der handler uselvsk og tilsidesætter egne behov, ja risikerer livet for at redde David (1 Sam 20,33).

Indledning

Efter at David har besejret Goliath og filistrene, slutter David og Jonatan et nært venskab. David knyttes fast til hoffet og forfremmes hurtigt til øverste hærfører.

Selve teksten

Fortæl om:

- venskabet, der knyttes mellem David og Jonatan. De personlige gaver, som er et udtryk for stor hengivenhed.
- David, der i alle ting har lykken med sig, fordi Gud er med ham. Han vinder folkets kærlighed og store beundring. Det modsatte oplever han fra Sauls side, der bliver tiltagende fjendtlig stemt imod ham.
- Davids musikalske evner. Hans smukke spil virker lindrende på Sauls syge sind, men kun forbigående. I næste øjeblik bryder Sauls vrede mod David ud i lys lue, og han må springe for livet.

Tal om:

- hvorfor Saul var bange for David? (se 1 Sam 18,12-16).

Fortæl om:

- at af frygt for David, anbringer Saul ham på en post, som kan koste ham livet.
- at det modsatte sker. Davids popularitet vokser. "Hele Israel og Juda elskede David" (1 Sam 18,16).
- Sauls løfte til David om, at han måtte få Sauls ældste

datter som hustru. Bagtanken var at få endnu en lejlighed til at få ram på David. Saul bryder dog sit løfte (18,17-19).

Fortæl om:

- at Saul ikke længere skjuler sit had til David, men begynder åbenlyst at fortælle om, at han vil have David slået ihjel. Både Jonatan og alle Sauls folk indvies i planen (1 Sam 19,1).
- venskabet mellem Jonatan og David, som kommer på tværs af Sauls planer.

Tal om:

- Jonatans kærlighed til David, som den kommer til udtryk i 1 Sam 19,1-7.
- hvad det vil sige, at Jonatan prøver "at lægge et godt ord ind for David hos sin far Saul" (19,4).
- Jesus, der går i forbøn for os (Hebr. 7,25).

Fortæl om:

- at det lykkes for Jonatan at få Saul til at ombestemme sig ved at pege på alle de mange gode ting, som David har udrettet til glæde for Saul. Saul bøjer sig og lover, at David ikke skal dræbes. Et løfte han dog ikke holder ret længe.
- at Sauls vrede blusser op igen, og at David atter er på flugt, og at han ikke er sikker ret mange steder. "For al fremtid var Saul en fjende af David" (18,29).
- at David opsøger Jonatan for at få at vide, hvorfor Saul ønsker at slå ham ihjel.
- at Jonatan ikke tror, at Saul har sådanne planer uden hans viden, men David fastholder sin mistanke. Han er klar over, at situationen er alvorlig: "Der er kun et skridt mellem mig og døden!" (20,4).

Tegnet af Johannes Rønne-Hansen 13 år

Til eftertanke

...overalt hvor han færdes, havde han lykken med sig, fordi Herren var med ham. (1 Sam 18,14 s.264)

Fortæl om:

- festen, som kongen holder, og hvor David er fraværende (20,24-34).
- Jonatans forsøg på at undskylde David, der ender med, at Saul viser sin vrede over, at Jonatan står på Davids side.
- Sauls forsøg på at dræbe sin egen søn, og at Jonatan nu bliver klar over, at hans far er fast besluttet på at slå David ihjel.

Tal om:

- hvordan Jonatan var som ven.
- hvad han hele tiden var optaget af?
- hvordan du er som ven? Er du en god ven, eller tænker du først på dig selv?
- at selv om David var på flugt fra Saul og i stor fare, så var Gud med ham og passede på ham.

Afslut med at tale om:

- at Jesus ønsker at være vores ven.
- at Jesus ikke blot **risikerede livet** for vores skyld, men at han **satte livet til** for os.

Ideer til fremlæggelse

Der hører en del bibeltekst - strækkende sig over tre kapitler - til denne tekst. Er der gode læsere i målgruppen, kan de læse udvalgte tekstafsnit højt, og børnene kan genfortælle det.

Huskeord
Større kærlighed har
ingen end den at sætte
sit liv til for sine venner.
(Joh 15,13 s.978)

Saul og David

Elsk dine fjender

Dagens tekst
1 Sam
24,1-23
s.269

Baggrundsstof

Tid

Efter afskeden med Jonatan drager David rundt forskellige steder i landet. Han er "som jaget vildt" på konstant flugt for Saul.

Skjulesteder

David kommer til præsten Akimelek i Nob. Her får han lidt proviant og Goliats sværd. Hos kong Akish i Gat (fjendernes land) bliver han genkendt og spiller vanvittig for at slippe bort.

Herefter tager David ophold i Adullams hule, hvor hans familie kommer til ham og omkring 400 mand slutter sig til ham. En skare, som vokser til 600 mand. Da David får at vide, at filistrene har belejret byen Ke'ila, spørger han Gud til råds og drager afsted og slår fjenderne på flugt. David erfarer, at Ke'ilas borgere har i sinde at udlevere ham og hans mænd til Saul, hvorfor han bryder op og tager ophold i Zifs ørken, sydøst for Hebron. Saul får et tip fra den lokale befolkning om, hvor han kan finde David. Men David når at flygte mod syd til Maons ørken - dog skarpt forfulgt af Saul. Han undgår i sidste øjeblik at blive pågrebet, fordi Saul får bud om, at filistrene er gået til angreb, og han derfor må skynde sig af sted (1 Sam 21-23).

Sted

En-Gedi, der betyder gedekilde, er en oase i Judæas ørken vest for Det døde Hav. Stenbukkeklipperne er bjergene oven for oasen.

Guds handlemåde

"Saul efterstræbte ham hele tiden, men Gud gav ham ikke i hans hånd" (1 Sam 23,14). Under opholdet i Zifs ørken får David et gensyn med vennen Jonatan. "Han fik ham til at hente nyt mod hos Gud" (1 Sam 23,17), og de indgår endnu engang en pagt og skilles herefter formentlig for bestandig.

Til videre studie anbefales "Credo Kommentaren: Samuelsbøgerne" af Frede Møller.

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi høre om en mand, der måtte gemme sig for ikke at blive fanget af kongen, der ikke kunne lide ham. Manden hed David, og kongen hed Saul (lav evt. en hule ved hjælp af nogle stole og tæpper. Lad børnene prøve at sidde lidt i hulen, hvis de har lyst).

1. David havde gemt sig inde i en hule, for at kongen ikke skulle finde ham. Kongen var lige i nærheden og søgte efter David. David sad ikke alene i hulen, han havde nogle venner hos sig. De sad helt stille og ventede. David var lidt bange, men alligevel vidste han, at Gud ville passe på ham.

Tegnet af Rebekka Ehmsen 4 år

2. Men hør, hvad var det? Kom der én ind i hulen? Ja, det gjorde der. Det var kongen, som havde set hulen og ville være lidt alene der. David og hans venner sad musestille helt bagerst i hulen. Der var mørkt derinde, og kongen kunne ikke se dem.
3. Kongen tog sin kappe af og sad og hvilede sig. "Så nu har vi ham. Vi overfalder ham og så bliver du konge," hviskede de andre til David, men det ville David ikke høre tale om. Han ville ikke gøre kong Saul ondt. David stolede på, at Gud nok skulle gøre ham til konge en dag, for det havde Han jo bestemt.
4. Helt forsigtigt listede David sig frem i hulen, hvor Saul sad. Han bøjede sig ned, og uden kongen mærkede noget, skar han et lille stykke stof af Sauls kappe. Så listede David ligeså stille tilbage i hulen igen. Lidt efter rejste Saul sig og gik ud af hulen.
5. Nu kom David på benene og skyndte sig ud. Saul var kommet et stykke væk, og David råbte efter ham: "Herre, konge! Se, hvad jeg har her. Et stykke stof fra din kappe. Nu må du da forstå, at jeg ikke vil dig noget ondt, for så kunne jeg jo nemt have slået dig ihjel."
6. Da Saul hørte det, blev han ked af det og skammede sig og sagde: "David, du har gjort godt mod mig, men jeg har været ond mod dig. Jeg ved også godt, at Gud har bestemt, at det er dig, der skal være konge."
7. David elskede Gud, og han holdt også af Saul, selvom det var hans fjende. Det kan godt være svært at være gode mod dem, der driller os og gør noget, vi bliver kede af. Men Gud kan hjælpe os til at elske dem, som ikke rigtigt bryder sig om os.

Til de voksne

"Lad dig ikke overvinde af det onde, men overvind det onde med det gode" (Rom 12,21).

Tegnet af Rasmus Nicolajsen 6 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud vil ikke, at vi skal gengælde ondt med ondt, men overvinde det onde med det gode.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **gemmesteder** - huler, hvor vi kan hygge os, men også skjule os. For sjov eller når vi er bange.

- **fangeleg** - mest for sjov, men hvis nogen er efter en for alvor, kan man godt blive bange.

- **uvenner** - dem, der driller, mobber osv. Hvordan kan vi være gode mod dem, der ikke bryder sig om os?

Indledning

Ikke et eneste sted kunne David vide sig i sikkerhed for kong Saul. Han gemte sig snart det ene sted, snart det andet - ude i ørkenen eller oppe i bjergene - men overalt forfulgte kongen ham sammen med sine soldater. Flere gange var Saul tæt på at fange David, men det lykkedes aldrig, for Gud passede på David. Ind imellem var David bange, men så huskede han på, at Herren var hans gode hyrde, og at Han passede på ham.

Selve teksten

David holdt sig skjult ude i ørkenen - på et sted, hvor der også var klipper. Men kong Saul, der lige var vendt hjem fra en krig mod filistrene, havde fået at vide, hvor David gemte sig. Derfor samlede han tre tusinde soldater og red ud for at lede efter David. Han kom til fårefoldene ved vejen, hvor der var en hule. Der gik Saul ind.

Fortæl om:

- **hulen** - hvor David sidder sammen med sine mænd. De skjuler sig for Saul og alle hans mange soldater længst inde i hulen.

- **angsten for at blive opdaget** - da Saul kommer ind i hulen. Men Saul har ingen anelse om, at der er andre i hulen. Han er bare gået ind for at være alene. Saul opdager ikke David og hans mænd, som opholder sig i mørket længere inde i hulen.

- **fristelsen** - "Nu David! Nu kan du dræbe Saul og blive konge!" Davids mænd prøver at fortælle David, at nu har han chancen for at blive Saul kvit. David lister sig frem mod kongen. Han kan let dræbe ham - men nej. David frygter Gud og vil ikke forgribe sig på Saul, så han nøjes med at skære en stump af hans kappe. David ved, at Saul er indsat til konge af Gud, derfor vil han ikke synde ved at slå Saul ihjel.

- **mødet mellem Saul og David**. Saul forlader hulen for at drage videre. David kommer frem fra sit skjul og råber efter kongen: "Herre, konge! Hvorfor er du vred på mig. Jeg har ikke noget ondt i sinde over for dig, selvom du prøver at slå mig ihjel. Jeg kunne have dræbt dig, men jeg gjorde det ikke. Se, hvad jeg har her! - et stykke af din kappe. Er det ikke bevis nok? Nu må du da kunne forstå, at det er sandt, at jeg ikke ønsker dig noget ondt?"

- **Sauls reaktion**. Davids ord gør stort indtryk på Saul. Han begynder at græde og giver David ret - idet, han siger: "Du har handlet godt mod mig, mens jeg har handlet ondt mod dig" (v.18). Saul vedgår også, at han er klar over, at David en dag bliver konge over Israel.

Slut af med at fortælle, at David har lagt sit liv i Guds hænder. Han tager ikke sagen i egen hånd, men overlader til Gud at føre sin plan igennem. Gud har udvalgt David til at være konge, og det kommer til at ske, selvom David først må igennem mange vanskeligheder. Hele tiden var Saul ude efter David, men han fangede ham aldrig, for Gud passede på David og beskyttede ham.

Ideer til fremlæggelse

Lav en hule ved hjælp af nogle stole og et par tæpper. Er der kun få børn, kan I måske sidde i hulen under fremlæggelsen. Er der mange, kan beretningen evt. dramatiseres efterfølgende. Lad børnene spille David og hans mænd, der gemmer sig inderst i hulen. Saul, der går ind i hulen osv. (uden replikker).

Tegnet af David Jespersen 6 år

Især for de store

Tekstens pointe

David møder fristelsen stærkt til at tage sagen i egen hånd og dræbe Saul. Men han overlader det til Gud at føre hans sag og skaffe ham ret. David gengælder ikke ondt med ondt.

Indledning

Drevet af et voksende had og vanvid forfølger Saul konstant David. Ingen steder kan David vide sig sikker. David har en lille flok, der slutter op om ham, men det står i stærk kontrast til Sauls store hær. I denne periode skriver David nogle af sine salmer, der udtrykker den dybe nød, han befinder sig i, men også hans tillid til Gud og hans inderlige tak for, at Gud frelser og udfrier. "Vær mig nådig, Gud, for mennesker jager mig, dagen lang trænger krigere mig tilbage. Mine fjender jager mig dagen lang, mange fører forbitret krig mod mig. Når jeg gribes af frygt, stoler jeg på dig; ved Guds hjælp lovpriser jeg hans ord. Jeg stoler på Gud og frygter ikke; hvad kan dødelige gøre mig" (Sl 56,2-5).

Selve teksten

Fortæl om:

- Davids fredløse tilværelse. Hvordan han jages fra sted til sted og nu har taget ophold i En-Gedis ørken.
- Saul, der er vendt tilbage fra krigen mod filistrene og har genoptaget forfølgelsen. Nu med 3000 udvalgte soldater.

- hulen, hvor David har gemt sig sammen med sine mænd - men lige uden for lurer faren, Saul er ganske tæt på.

Tal om:

- angsten for at blive pågrebet. At David henter hjælp og styrke hos Gud. "Vær mig nådig, Gud, vær mig nådig, for hos dig søger jeg tilflugt" (Sl 57,2).
- hvad vi gør, når vi er bange?

Fortæl om:

- fristelsen til endelig at slippe af med forfølgeren og dræbe Saul. Fristelsen kommer ikke kun fra Davids eget hjerte, hans mænd forsøger at overbevise ham om, at det er helt åbenbart, at Gud har lagt fjenden lige for hans fødder.
- at frygten for at synde mod Gud, holder David tilbage.

Tal om:

- om vi kender til fristelsen til at handle forkert.
- hvad vi gør, når vi fristes?
- hvornår får vi dårlig samvittighed?

Fortæl om:

- kappefligen. David er så tæt på at kunne gøre det af med sin fjende, men han viger tilbage og nøjes med kun at skære en flig af kappen. Ærefrygten for Gud og hans salvede vejer tungere.
- David, der kommer frem fra sit skjul og råber efter Saul. Han viser stadig respekt og ærbødighed for Guds salvede, idet han kaster sig til jorden, da Saul vender sig om mod ham.
- samtalen mellem David og Saul. David bebrejder Saul, at han lytter til dem, der påstår, at han har ondt i sinde over for Saul. Kappefligen er beviset på, at det ikke forholder sig sådan.
- David, der også siger, at det ikke sømmer sig for Israels konge at forfølge en så ubetydelig person, som David opfattede sig selv som. Han er lige så ufarlig som en død hund eller en loppe (v.15-16).

Tegnet af Nicolaj Nicolajsen 8 år

Til eftertanke

Herre, for dig er der ingen forskel på at hjælpe den, der har stor styrke, og den, der ingen har.
(2 Krøn 14,10 s.396)

Tal om:

- Davids respekt for Gud og Guds salvede. David gengælder ikke ondt med ondt, men lægger sagen i Guds hånd.
- hvor svært det kan være at gøre godt mod den, som gør os ondt. Hvor kan vi få hjælp til det?

Fortæl om:

- Sauls reaktion på det, David fremfører. At Saul bliver så berørt af Davids ord, så han begynder at græde. Han erkender sin skyld, og at det er David, som har retten på sin side. Han medgiver, at han er klar over, at Gud har udvalgt David til konge.

Tal om:

- at Gud fører sin plan med David igennem, men ikke uden om modgang og mange vanskeligheder.
- David, der menneskeligt set stod som den svage over for Saul og hans mægtige hær, men "Herre, for dig er der ingen forskel på at hjælpe den, der har stor styrke, og den, der ingen har" (2 Krøn 14,10).

Ideer til fremlæggelse

Lad børnene indledningsvist bygge en hule ved hjælp af stole og tæpper. Se evt. også under afsnittet "Især for de små."

Huskeord
Lad dig ikke overvinde af det onde, men overvind det onde med det gode.
(Rom 12,21 s.1033)

Saul og David

Sauls død. David bliver konge

Dagens tekst
2 Sam 1,1-12+2,1-4+5,1-10
s.277

Baggrundsstof

Tid/sted

Profeten Samuel dør og bliver begravet i sit hjem i Rama (1 Sam 25,1). I et slag, hvor filistrene er gået til angreb mod israelitterne på Jizre'elsletten, dør Saul og tre af hans sønner, heriblandt Jonatan (1 Sam 31,1-6). David er 30 år, da han bliver konge og han regerer i alt 40 år (1010-970 f.Kr.), først syv et halvt år i Hebron og siden over hele Israel med Jerusalem som hovedstad (2 Sam 5,4-5).

Politiske forhold

Efter Sauls død synes døren at være åben for Davids vej til kongetronen. I første omgang salves David af Judas ledere til konge over Juda stamme og gør Hebron til hovedstad. Sauls hærfører, Abner, udråber på eget initiativ Sauls søn, Ishboshet, til konge (2 Sam 2,8-10). Borgerkrigen mellem de to konger trækker i langdrag og sker ikke uden blodsudgydelse, inden den sidste hindring bliver ryddet af vejen, og David kan tiltræde kongedømmet over hele Israels folk. Efter Ishboshets død opfordres David af alle Israels stammer til at være konge. Han salves af de ældste til konge over hele Israel, og han gør Jerusalem til hovedstad.

Guds handlemåde

Efter at David i mange år var fredløs, konstant efterstræbt af Saul, lod Gud ham blive konge først over Juda og senere over hele Israel. "Da forstod David, at Herren havde sikret ham som konge over Israel og ophøjet hans kongemagt for sit folk Israels skyld" (2 Sam 5,12). David fik folkets ledere bag sig, for Herren havde gjort Davids navn kendt blandt folkene (1 Krøn 17,8). Davids regeringstid var kendetegnet ved Guds nærvær. Herren var med ham i alt, hvad han gjorde. "Og David blev mægtigere og mægtigere; Hærskarers Herre var med ham" (1 Krøn 11,9). Til videre studie anbefales "Credo Kommentaren: Samuelsbøgerne" af Frede Møller.

Tegnet af Cecilie Kloster 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal jeg fortælle jer om en konge. Han var den største konge i Israel, og det var Gud, der havde bestemt, at han skulle være konge. Han hed David og han elskede Gud (medbring fx en kongekrone som illustration).

1. En dag fik David en sørgelig besked. Kong Saul havde været i krig og var død. Det var hans søn, Jonatan, også. David blev meget ked af det. Selvom Saul mange gange havde været ude efter David, så holdt David alligevel af Saul. Og Jonatan havde været hans aller bedste ven.
2. Men så en dag skete der noget dejligt. Israels folk kom til David og sagde: "Du skal være vores nye konge. Vi synes rigtig godt om dig, og du har hjulpet os mange gange med at jage vores fjender bort. Du skal være vores konge, det har Gud selv sagt til dig engang."

3. Og det var jo rigtigt nok. Gud havde for længe siden bestemt, at David en dag skulle være konge og passe godt på Guds folk, Israel. Dengang var David kun en lille dreng, der passede sin fars får. Men selvom det var længe siden, havde Gud ikke glemt det. Det, Gud lover, holder han.
4. David blev nu Israels nye konge og flyttede ind på kongeslottet i Jerusalem. Herfra kunne han bestemme i hele landet. Folket elskede ham, for han var en god konge for sit folk. Han stolede på Gud i alle ting, og Gud hjalp ham, hver gang Israel blev angrebet af fjender.
5. Alt lykkedes for David, fordi Gud var med ham. Og David glemte ikke Gud, men han takkede Gud, fordi Han passede på ham og hjalp ham. David gjorde også nogle forkerte ting, som Gud ikke syntes om. Men når han blev ked af det og fortalte det til Gud, så blev alt godt igen.
6. David elskede Gud og skrev mange takkesange til Gud. En af dem lyder sådan: Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød" (Sl 23,1). Gud er også vores hyrde, som altid vil hjælpe os.

Til de voksne

"Stol altid på ham, du folk, udøs jeres hjerte for ham, Gud er vor tilflugt" (Sl 62,9).

Især for de små

Tekstens pointe

Gud er trofast og opfylder de løfter, han har givet.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **at vente** - at vente på noget, som man er blevet lovet. "Når du bliver større, skal du få dit eget værelse" eller "Når det bliver sommer, skal vi i Tivoli."
- **konger (el. dronninger)** - hvad laver de? Hvor bor de? Hvad sker der, når en konge dør?
- **når nogen dør** - i forbindelse med fortællingen om Sauls og Jonatans død bør man nok være forberedt på at møde børn, der har oplevet at miste fx et familiemedlem eller en legekammerat.

Tegnet af Jonas Hvidberg 7 år

Indledning

For snart længe siden udvalgte Gud en lille hyrdedreng til at være konge i Israel. David hed han, og han var manden efter Guds hjerte (1 Sam 13,14). Det betød, at han elskede Gud og stolede på, at Herrens vilje ville ske i hans liv. Men der skulle gå mange år og ske mange svære ting, før David var klar til at overtage kongemagten. Men nu var tiden inde. Filistrene havde igen angrebet Israel. Mange var blevet dræbt, også kong Saul og tre af hans sønner var døde (1 Sam 31,1-6).

Selve teksten

David har været i krig og er lige vendt tilbage. En ung mand fra Israels hær kommer løbende. Han har noget at fortælle David. Men hvordan er det dog, han ser ud? Han har revet sit tøj i stykker og har strøet jord på hovedet (dengang gjorde man sådan, når der var sket noget sørgeligt).

Fortæl om:

Det sørgelige budskab - Sauls og Jonatans død (uden at gå for meget i detaljer).

Davids reaktion - han bliver forfærdelig ked af det. Også David viser sin store sorg ved at rive sit tøj i stykker, og det samme gør Davids mænd. Han sørger over kong Sauls død og over tabet af sin allerbedste ven, Jonatan, som havde været som en bror for David. Hele dagen græder David, og om aftenen tager han sin harpe og digter en sørgesang over Saul og Jonatan (1,17).

Fortæl om:

Davids bøn til Gud. Hvad gør David nu? David ønsker, at Gud skal bestemme i hans liv, og derfor beder han til Gud: "Hvad skal jeg gøre? Skal jeg rejse til en af Israels byer?"

Guds svar: "Ja, det skal du! Du skal rejse til byen Hebron," svarer Gud. Nu var tiden nemlig inde. Gud havde for længe siden bestemt, at David skulle være konge. Dengang han var hyrdedreng, havde profeten Samuel

salvet David med olie som et tegn på kongemagten. Nu sker det, som Gud har bestemt for David, og folket gør David til deres konge.

Fortæl om:

David, der bliver konge i hele landet. Senere kommer resten af Israels stammer og beder David om at være deres konge. De kunne huske, at det var David, der havde ført Israel ud i krig og sejrrikt hjem igen. Gud havde været med ham og havde hjulpet ham, så han havde vundet over Israels fjender. De er klar over, at Gud har fortalt David, at han skal være konge og være som en hyrde for Israels folk.

Indtagelsen af Jerusalem. Da David var blevet konge i hele landet, ville han gerne gøre Jerusalem til kongeby og hovedstad. Problemet var bare, at der i byen boede nogle fremmede, som ikke ønskede, at David skulle indtage byen. Dertil kom, at byen havde nogle meget tykke mure og stærke porte, så det næsten var umuligt at trænge ind i byen og erobre den. Men det lykkedes David at komme ind i byen, og her byggede han et kongepalads. David blev en god og retfærdig konge for sit folk, og riget voksede. Alt lykkedes for David, for Gud var med ham (5,10).

Slut af med at fortælle:

David huskede altid at takke Gud for hans godhed. David vidste, at han kun kunne blive en god konge og vinde over fjenderne, fordi Gud var med ham.

Ideer til fremlæggelse

Medbring kongekrone, diadem og armbånd som illustration.

Tegnet af Joachim Kloster 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

“Og David blev mægtigere og mægtigere; Herren, Hærskarers Gud, var med ham” (5,10).

“Da forstod David, at Herren havde sikret ham som konge over Israel og ophøjet hans kongemagt for sit folk Israels skyld” (5,12).

Indledning

For snart længe siden sendte Gud profeten Samuel til Betlehem for at salve ham, som Gud havde bestemt skulle være konge over Israel. Det var hyrdedrengen, David, og han var dengang bare en stor dreng. Davids vej mod det, som Gud havde lovet, blev belagt med mange vanskeligheder. Han blev forfulgt og svigtet af sine nærmeste, men Gud var med ham og reddede ham fra alle fjenderne.

Nu er Samuel død og i en kamp mod filistrene dør Saul og hans sønner, heriblandt Jonatan, Davids bedste ven.

Selve teksten

Fortæl om:

- den ivrige, unge soldat og dødsbudskabet, som overbringes David (1,1-10).
- hvordan han så ud: flængede klæder og jord strøet på hovedet, som tegn på tab og stor sorg.
- reaktionen hos David. Han modtager budskabet helt anderledes, end soldaten havde forventet.

Tal om:

- hvorfor David blev så ked af det. Var det ikke hans fjende, der var død?
- hvordan kan det lade sig gøre at elske sin fjende?

Fortæl om:

- at nu, hvor Saul er borte, skulle vejen være åben for David til at indtage kongetroen.
- at David udviser ydmyghed og ikke handler på egen hånd. Han lægger sit liv og fremtid i Guds hænder og beder om, at Gud må vise ham, hvad han nu skal (2,1).
- at David helt konkret får vejledning fra Gud (2,2).
- at Judas mænd kommer til David og salver ham til konge over Judas hus (2,4).

Tal om:

- bøn til Gud. Vi kan altid bede Gud om hjælp og vejledning i vore liv.
- mon vi så altid får et konkret svar? Gud **hører** altid, når vi beder og han **svarer** altid. Gud elsker os og ønsker at give os det bedste, det, som han ser, vi har mest brug for.
- om Guds forskellige måder at svare på vore bønner: Ja - nej - vent.

Fortæl om:

- at David regerer syv et halv år i Hebron. Derefter kommer alle Israels stammer for at salve ham til konge over hele Israel.
- folkets begrundelse for deres ønske om, at David skal være deres konge.
- De henviser til tre ting (5,1-3):
 - a) Samme kød og blod (familie, slægt).
 - b) Davids usædvanlige lederevner i krigene under kong Saul.
 - c) Herren havde selv bestemt det således.

Fortæl om:

- indtagelsen af Jerusalem (5,6-10).
- det var en ret umulig opgave at indtage byen, der var så godt sikret mod fjenders indtrængen, så det hed sig,

Tegnet af Kirstine Vistisen 9 år

Til eftertanke

Og David blev mægtigere og mægtigere; Herren, Hærskarers Gud, var med ham. (2. Sam 5,10 s.281)

at lamme og blinde ville være i stand til at forsvare byen. Byens indbyggere hånedes da også David og sagde: “Her kommer du ikke ind.”

- at det lykkedes for David at indtage klippeborgen, som han så kaldte for Davidsbyen (5,9). Gud udvalgte byen, derfor blev den indtaget af David (Sl 132,13-14).
- Davids by - Jerusalem, blev hovedstad, og herfra vandt David stor fremgang for sit land og folk. David sørgede også for at hente Pagtens ark til Jerusalem (2 Sam 6). Arken indeholdt lovens tavler og var et udtryk for, at Gud var nær sit folk og gav sin vilje til kende. David ønskede, at Herren skulle bo i Jerusalem og velsigne folket.

Tal til sidst om:

- at Gud var med David og lod alt lykkes for ham (5,10). Gud opfyldte de løfter, han havde givet David. Også gennem vanskelige perioder oplevede David Guds godhed og hjælp. Det kan vi læse om i de mange salmer fra Davids hånd.
- at David var manden efter Guds hjerte. Alligevel gjorde David ting i sit liv, som Gud blev vred over. Men David bøjede sig og gav Gud ret i det, Han sagde om synden i Davids liv. Derfor kunne David sige: “Min synd bekendte jeg for dig, og du tilgav min syndeskyld” (Sl. 32,5).

Ideer til fremlæggelse

Brug et kort til at vise, hvor David først blev konge over Juda - med Hebron som regeringsby, senere over hele Israel - med Davidsbyen, Jerusalem, som hovedstad.

Huskeord
Min hjælp kommer
fra Herren, himlens
og jordens skaber.
(Sl 121,2 s.552)

Baggrundsstof

Tid og sted

Det var forår, og påsken nærmede sig. Det var den vigtigste af alle de jødiske højtider. Alle jøder, som havde økonomisk eller praktisk mulighed for det, drog op til Israels vigtigste by, Jerusalem, for at fejre højtiden dér. Man sagde "op til Jerusalem," fordi byen Jerusalem lå højt oppe i Judæas bjerge, ca. 800 m oppe i forhold til lavlandet omkring de store søer, Genesaret sø og Det døde Hav. Det døde Hav er verdens dybest beliggende sø, ca. 430 m under havets overflade.

Samfundsforhold

Man regner med, at der på Jesu tid boede ca. 55.000 mennesker i Jerusalem, men i forbindelse med den årlige påskefejring blev indbyggerantallet mangefoldet. Den jødiske historieskriver Josefus skrev, at der ved påskefesten under Kejser Nero (54-68 e.Kr.) var op imod 2.700.000 mennesker i byen. Måske har han fået sat et "0" for meget på tallet? Men uanset hvad, har der under alle omstændigheder været tale om en kolossal tilstrømning af folk. Jesus og hans disciple var altså langt fra de eneste, der rejste op til Jerusalem for at fejre påskemåltidet!

Jesu handlemåde

Jesus og de 12 disciple havde opholdt sig en tid i Galilæa i det nordlige Israel, men traditionen tro ønskede Jesus endnu engang at fejre påskefesten i Jerusalem. Det var ikke blot den forestående højtidsfejring, der drog Mesteren til Jerusalem. Jesus vidste, hvad denne rejses kulmination ville blive (Luk 18,31-34), og han forberedte endnu engang sine disciple på, hvad der ville ske i den kommende påskeuge, "men de forstod ikke det, som blev sagt" (v.34). For at komme fra Galilæa til Jerusalem førte vejen dem gennem Jeriko, hvor vi umiddelbart forud bl.a. hører om den blinde tigger Bartimæus og tolderen Zakæus' møde med Jesus. Selvom Jesus altså drog målrettet mod sin egen lidelse og død, havde han overskud til at hjælpe dem, der var i nød!

Inspiration til Legestuen

Koncentrer teksten om Luk 19,28-38

Indledning

Genfortæl beretningen, mens den illustreres fx med duplo figurer.

Jesus og hans 12 disciple var på vej til Jerusalem for at fejre påskefest. Det havde de prøvet før og de glædede sig til festen og højtiden i den store by.

1. Nu var Jesus kommet til en lille landsby tæt på Jerusalem sammen med sine disciple, og så sagde Jesus pludselig til to af dem: "Gå ind i landsbyen her! Når I kommer ind i den, vil I finde et fæl, som står bundet. Det skal I hente til mig. Så vil jeg ride ind i Jerusalem på dette fæl."

Tegnet af Minna Ipsen 6 år

2. De to disciple gjorde, som Jesus sagde. De gik ind i den lille by, og ganske rigtigt, dér stod der et lille, gråt æsel med lange ører og en dejlig, tyk og blød pels.
3. Da disciplene ville løse det, kom der en vred mand ud af huset og sagde: "Hov, stop lige engang! Det er mit æsel, hvorfor tager I det?" Men de sagde bare til ham: "Mesteren, Jesus fra Nazareth, har brug for det!" Og straks blev manden god og venlig og sagde: "Jamen, hvis det er til Jesus, så er det noget andet. Jesus må gerne låne mit æsel!"
4. Så kom de hen til Jesus med æslet. De lagde en kappe på æslet, og Jesus satte sig op på det. Det lille æsel gik ligeså forsigtigt ned mod Jerusalem, som om det godt vidste, at det var en helt speciel mand, der sad på dets ryg.
5. Da Jesus kom ridende ned mod byen, kom en masse folk - både store og små - hen for at se ham, der kom ridende på det lille æsel. Han lignede næsten en konge, tænkte de, så god og så rar så han ud.
6. Og så lagde de deres kapper på vejen, og de brækkede grene af palmetræerne og strøede dem foran det lille æsel, mens de sang og jublede: "Hosianna, Davids Søn! Velsignet være han, som kommer, i Herrens navn! Hosianna i det højeste!" (Matt 21,9).

Til de voksne

Alt det der kom til at ske denne påske, var ikke tilfældigheder! Det meste var forudsagt. Ca. 550 år tidligere skrev profeten Zakarias: "Bryd ud i jubel, Zions datter, råb af fryd, Jerusalems datter! Se din konge kommer til dig, retfærdig og sejrrig, sagtmodig, ridende på et æsel, på en æselhoppes fæl" (Zak 9,9).

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus bliver hyldet som en konge, da han drager ind i Jerusalem, men senere græder Jesus over Jerusalems indbyggere, fordi deres begejstring kun er overfladisk. Når det kommer til stykket, vil de ikke tro på ham. Jesus vil også gerne ind i vore hjerter. Spørgsmålet er, hvordan vi tager imod ham? Får han virkelig lov til at være konge i vore liv, eller skal han gå grædende bort?

Tegnet af Bolette 6 år

Indfaldsvinkler til teksten

Ville I låne jeres cykler ud til nogle ukendte, fremmede mænd? Nej vel! Men hvad nu hvis de siger, at prinsesse Mary og kronprins Frederik er på vej, men de er så trætte af at gå, at de gerne vil låne et par cykler. Hvad ville I så sige?

I dag skal vi høre om en mand, der engang oplevede noget lignende. Det var nu ikke en cykel, de fremmede mænd ville låne af ham, men et æsel. Og det var heller ikke hverken Frederik eller Mary, der var på vej, men Jesus Kristus, kongen over alle konger...

Øjenåbner

Gå evt. ind på www.friluftsmissionen.dk og køb det lille korttrick "The King of hearts." Det er let at lære, og med det kan du få sat fokus på, hvem den virkelige konge i hjertet bør være.

Indledning

Jesus og de 12 disciple var på vej til Jerusalem for at fejre påskefest. Det havde de prøvet før, og de glædede sig til festen og højtiden i den store by. Men i år var det alligevel på en lidt anden måde, end det plejede. Jesus havde nemlig sagt noget uhyggeligt om, at når de kom til Jerusalem, så ville nogle onde mænd fange ham, slå ham, spytte på ham, og til sidst ville de slå ham ihjel. Men disciplene kunne slet ikke forstå, hvad han snakkede om. Alle var jo så glade for Jesus. Han hjalp de fattige, gjorde de syge raske og åbnede øjnene på

de blinde. Der var da ingen, der ville gøre Jesus noget ondt, tænkte de (Luk 18,31ff.).

Selve teksten

Da de havde gået et stykke tid, sagde Jesus til to af sine disciple: "Gå ind i landsbyen, der vil I finde et æselføl, som står bundet. Løs det, og tag det med tilbage til mig. Hvis der er nogen, der spørger jer, hvorfor I binder rebet op og tager føllet med, skal I bare sige, at Herren har brug for det."

De to disciple gik af sted for at gøre det, som Jesus havde sagt. Gad vide, om vi kan finde det æsel, Jesus fortalte os om? tror jeg, de tænkte. Og mon vi sådan lige uden videre må få lov til at tage det med?

Men de havde slet ikke behøvet at bekymre sig - for det gik nøjagtigt, som Jesus havde sagt! De fandt æslet, som stod bundet, og da de løste det, kom dem, der ejede det, og sagde: "Hvorfor løser I føllet?" Disciplene kiggede på hinanden og svarede: "Herren har brug for det." Mere behøvede de ikke at sige - de fik uden videre lov til at tage føllet med, og trak det efter sig tilbage til Jesus og de andre disciple.

Jesus satte sig nu op på det, og føllet gik stille og roligt af sted. Overalt, hvor Jesus kom ridende, bredte folk deres kapper ud på vejen. Disciplene råbte: "Velsignet være han, som kommer, kongen, i Herrens navn! Fred i himlen og ære i det højeste!"

Højdepunkt

Men da Jesus kom nærmere og kunne se ud over Jerusalem, standsede han æslet. Der blev helt stille i folkemængden, for de opdagede, at Jesus sad og græd og så sagde han: "**Jerusalem, Jerusalem, hvis du bare vidste, hvordan du kan få fred! Men det ved du ikke. Du vil ikke se, at jeg er den frelser, du har brug for!**"

Jesus kunne nemlig godt gennemskue den glade folkemængde, og han så, at de fleste af dem, der nu hyldede ham som konge, om få dage ville vende sig imod ham og kræve ham død!

Ideer til fremlæggelse

Når I har gennemgået teksten, kan I evt. prøve at dramatisere "Indtoget i Jerusalem". Æslet kan evt. være en kontorstol med hjul, som måske får et "æselhoved" på. Der kan let gå for meget "ged" i stykket, hvis et barn skal være æsel og have en "rytter" ovenpå.

Tegnet af Lærke Rosgaard 8 år

Især for de store

Tekstens pointe

Denne påskes begivenheder kom ikke bag på Jesus. Han vandrede målrettet mod korset - med vores løskøbelse for øje. Jesus græd over de ufrelste (v.41), og han underviste dem (v.47), som et udtryk for, at den enkeltes omvendelse til ham, lå ham stærkt på sinde. Det minder os om, hvor vigtigt det er, at kende sin "besøgelsestid"!

Indledning

Jesus og de 12 disciple var på vej til Jerusalem for at fejre påskefest. Det var en fast tradition, men i år var det lidt anderledes, end det plejede. Jesus havde nemlig flere gange sagt noget mærkeligt om, at når de kom til Jerusalem, så ville ypperstepræsterne og de skriftkloge dømmes ham til døden, mishandle ham, korsfæste ham, men på den tredje dag skal "Menneskesønnen" opstå (Matt 20,17f). Men disciplene kunne slet ikke forstå, hvad han snakkede om. Alle var jo så glade for Jesus. Han hjalp de fattige, gjorde de syge raske og åbnede øjnene på de blinde. Der var da ingen, der ville gøre Jesus noget ondt, tænkte de (Luk 18,31ff.).

Selve teksten

Tal om:

- **undren**. Det kan være svært at forstå Guds Ord. Det var det også for disciplene (Luk 18,31-34). Fortæl børnene hvad du selv gør, når du har svært ved at forstå Guds Ord/Guds handle måde?

Fortæl om:

- forberedelserne til indtoget med fokus på:
a) "Gå ind i landsbyen heroverfor; når I kommer ind i den, vil I finde et føl..." (v.30).

b) "De to disciple gik, og fandt det sådan som han havde sagt dem..." (v.32).

c) Æselejernes pludselige tilladelse, da de hørte, at føllet var det, Herren... (v.35).

Tal om:

alvidenhed:

- hvordan vidste Jesus, at der stod et æselføl i landsbyen?

- hvad betyder det for os - i vores hverdag - at Jesus er alvidende?

villighed:

- "De to disciple gik og fandt det, sådan som han havde sagt det til dem."

- oplever du også indimellem at få Guds Ord/Guds løfter bekræftet, når du går ud på dem? Del gerne en konkret oplevelse med børnene. Måske har de noget lignende at fortælle?

Fortæl om:

Indtoget i Jerusalem med fokus på:

a) folkeskarens reaktion på Jesu indtog (v.36-37).

b) hyldestråbet (v.38).

c) Jesu afvisning af farisæerne (v.39-40).

Tal om:

lovprisning:

- hvordan kan vores tak og hyldest give sig udtryk? Fx stille glæde, dans, jubel, lovsang m.m.

at Jesus faktisk giver plads til begejstring:

- han giver ikke farisæerne medhold i deres foragt.

profetiens opfyldelse:

- læs Zak 9,9 og Sl 118,26 sammen (Sl 118 er faktisk én af de såkaldte Hallél salmer (Sl 113-118), som på en særlig måde er knyttet til ofringerne i påskeugen).

Tegnet af Rasmus Eriksen

Til eftertanke

Vidste blot også du på denne dag, hvad der tjener til din fred.

(Luk 19,42 s.948)

Fortæl om:

Jesus, der græder over Jerusalem, med fokus på:

a) at Jesus græd over folket, fordi de ikke ville tage imod ham (v.41f).

b) Jerusalems ødelæggelse (v.43f).

c) at byen og indbyggerne skulle straffes, fordi de ikke kendte deres "besøgelsestid" (v.44).

Tal om:

- Jesu sindelag:

- at han græder, fordi han ikke vil, at nogen skal gå fortabt, men at alle skal nå til omvendelse (2 Pet 3, 9).

- **hvordan Jesu forudsigelse af Jerusalems ødelæggelse konkret gik i opfyldelse**. Læs om Jerusalems ødelæggelse i august år 70 e.Kr. fx i bogen: "På Jesu tid" af Olav Uglem.

- begrebet besøgelsestid:

- hvad vil det sige? Læs fx i din forberedelse om "Din besøgelsestid" i C. O. Rosenius, Udgave 2000, bind 1, side 10ff.

Tal (forsigtigt) om fortabelsen: Med stærk vægt på muligheden for omvendelse og frelse (Joh 3, 16).

Ideer til fremlæggelse

Begynd evt. din bibeltime med at lade børnene lytte til Steen Brokhøjs sang "I indtoget" nr. 15 på CD'en: "Dér, hvor han er" som kan bestilles hos logosmedia@dml.dk.

Huskeord
Herren har brug
for det.
(jf. Luk 19,31 s.948)

Baggrundsstof

Tid og sted

Vi skriver påske år 33 e.Kr. (ca.!), og vi nærmer os det fælles højdepunkt for alle de fire evangelier: Jesu lidelseshistorie. I dagene efter Palmesøndag opholder Jesus og disciplene sig i og omkring templet i Jerusalem. "Om dagen underviste han på tempelpladsen, men om aftenen gik han ud til det bjerg, som hedder Oliebjerget, og overnattede der" (Luk 21,37). Fra de andre evangelier ved vi, at Jesus i denne uge overnatter hos vennerne i byen Betania, som lå på Oliebjerget. Det er netop én af disse aftener, at Maria - Martha og Lazarus' søster - salver Jesus med en meget kostbar salve (se fx Matt 26,6-13) - til stor forargelse for Judas, som bliver sat kraftigt i rette af Jesus og afsløres som en tyv (Joh 12,6-7). Da fór Satan i Judas, og han gik ind til ypperstepræsterne og spurgte dem: "Hvad vil I give mig for at forråde ham til jer?" (Matt 26,15).

Samfunds forhold

Jerusalem stod "på den anden ende" fordi man fejrede "de usyrede brøds fest," Den jødiske påske - til minde om udgangen af Egypten - begyndte torsdag eftermiddag med slagtingen af påskelammet, og den varede de næste syv dage. Op imod 250.000 lam blev slagtet på tempelpladsen denne ene dag om året.

Jesu handlemåde

I denne uge møder vi Jesus som nidkær og harmfuld overfor den eksisterende gudsyndighed. Han raser mod kræmmerne og vekselererne, der havde gjort "bedehuset til en røverkule" (Luk 19,45f). Og han ligger i næsten konstant ordstrid med ypperstepræsterne og de skriftkloge, hvorom der står gentagende gange, at de "søgte en lejlighed til at slå ham ihjel." Men vi møder også, hvordan han om aftenen trækker sig tilbage til Oliebjerget, hvor han underviser og drager sjælesørgelig omsorg for de forvirrede disciple.

Tegnet af Alexander Barbé 7 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Giv hvert af børnene et lille stykke knækbrød og derpå lidt saftvand i et papkrus. Måske er der nogle, der "genkender" måltidet fra kirken? Tal lidt om det. I dag skal vi høre om den allerførste gang, der blev fejret "nadver"!

1. Jesus sendte Peter og Johannes af sted for at forberede påskemåltidet. Inden de gik, sagde han: "Når I kommer ind i byen, vil I møde en mand, som bærer en vandkrukke. Følg efter ham til det hus, han går ind i, og sig til ham, der ejer huset, at Jesus gerne vil spise sammen med sine disciple. Så vil han vise jer et stort rum, hvor vi kan være."

2. "De gik og fandt det sådan, som Jesus havde sagt..." (v.10-13). Hvordan mon Jesus vidste det? Jo, Han er jo Gud og ved alt!
3. Da de alle var forsamlede, satte de sig til bords og Jesus fortalte, hvor meget han havde glædet sig til dette festmåltid. Så bad Jesus en borbøn til sin Far i Himlen. Han takkede for den mad, de nu skulle spise sammen. Det er faktisk Jesus selv, der har lært os at bede borbøn eller synge et bordvers, hvor vi siger tak til Gud for hans gaver til os.
4. Efter bønningen tog Jesus et brød, brækkede det i småstykker, og gav hver af disciplene en lille bid. Derpå tog han en kande med vin, gik rundt og gav hver disciple lidt vin i deres krus. Næsten ligesom jeg før gik rundt og gav jer lidt brød og lidt saftvand hver.
5. Da alle havde fået, sagde han: "Hver gang I samles, skal I gøre, ligesom jeg har gjort her. For når I gør det, vil jeg på en særlig måde være nær hos jer."
6. Faktisk er det det, vi gør, når vi fejrer nadver i kirken om søndagen.

Til de voksne

Det oprindelige Påskemåltid, hvor de spiste lam, var fra den gamle pagt, indstiftet af Moses på Guds befaling. Det symboliserede israeliternes frihed fra de 430 års slaveri i Egypten. Men nu indstifter Jesus en ny pagt, der skal afløse den gamle. Et måltid, der skal minde dem der tror på Jesus om den virkelige frihed fra syndens, dødens og Satans slaveri, som vi har fået ved Jesu død og opstandelse.

Tegnet af Eveline Ramsbjerken 4 år

Især for de små

Tekstens pointe

"Gør dette (dele nadveren) til ihukommelse af mig..."

Indfaldsvinkler til teksten

Lad børnene "ligge til bords" på madrasser, der er lagt i en firkant/cirkel, mens du genfortæller beretningen. Når du kommer til selve nadvermåltidet (pkt.5) giver du hver enkelt et papkrus. * Så tager du noget tyndt knækbrød på en bakke, deler det, mens børnene kigger på og går rundt og giver hvert barn et lille stykke. * Derefter tager du en kande med saftvand og går rundt og giver hvert barn en lille smule saft i deres krus. Gør det for at illustrere, hvordan disciplene har oplevet det. Undgå at gøre "måltidet" til en decideret nadverfejring, det vil næppe være passende! Forskellen ligger i indstiftelsesordene til "brødet" og "vinen." Måske er der alligevel nogle af børnene, der kan genkende denne begivenhed fra kirkens nadverfejring. Tag en snak om det!

Indledning

Det vi skal være sammen om i dag er ligesom to forskellige historier. En god historie og en rigtig væmmelig historie, men de foregik ved samme lejlighed, og derfor skal vi høre begge to.

Selve teksten

1. En af Jesu disciple - Judas - havde lavet en aftale med ypperstepræsterne og de skriftkloge om, at han skulle forråde Jesus til dem. Judas var nemlig en tyv og han tænkte kun på, hvordan han kunne få flere penge til sig selv. Ved at "sælge" Jesus kunne han få rigtig mange penge!

2. Jesus sendte Peter og Johannes af sted for at forberede Påskemåltidet. "Når I kommer ind i byen, vil I møde en mand, som bærer en vandkrukke. Følg efter ham til det hus, han går ind i, og sig til ham, der ejer huset, at Jesus gerne vil spise sammen med sine disciple. Så vil han vise jer et stort rum, hvor vi kan være."
3. "De gik og fandt det sådan, som Jesus havde sagt..." (v.10-13). Hvordan mon Jesus vidste det? Jo, Han er jo Gud og ved alt!
4. Jesus og alle disciplene (inkl. Judas) satte sig til bords og Jesus bekendtgjorde, at dette ville være det sidste måltid, de skulle spise sammen, før han skulle lide og dø. Jesus bad en borbøn til sin Far i Himlen. Han takkede for den mad, de nu skulle spise sammen. Det er Jesus selv, der har lært os at bede borbøn eller synge et bordvers, hvor vi siger tak til Gud for hans gaver til os.
5. Da Jesus havde bedt *tog han et brød, brækkede det i småstykker, og gav hver af disciplene en lille bid. **Derefter tog han en kande og gik rundt og gav hver discipel en lille smule vin. Og så sagde han: "Hver gang I samles, skal I gøre, ligesom jeg har gjort nu. For når I gør det, vil jeg på en særlig måde være nær hos jer." Det er det, vi gør, når vi fejrer nadver i kirken om søndagen.
6. Da Jesus havde indstiftet nadveren, sagde han til disciple: "En af jer vil forråde mig!" De blev alle meget forfærdede og snakkede om, hvem det mon kunne være. Jesus afslører Judas som forræderen, og straks forlod Judas dem og gik ud i natten! (Joh 13,21-30).

Tegnet af Kristine Roager 5 år

Især for de store

Tekstens pointe

"Gør dette til ihukommelse af mig..." (v.19). Ved at Jesus benævner nadveren "som den nye pagt" viser han, at han selv forstår sin forestående lidelse og død som en stedfortrædende offerdød (jf. Matt 26,28).

Indledning

Påskehøjtiden nærmede sig og rigtig mange mennesker var forsamlet i Jerusalem. Jesus og disciplene var også i Jerusalem for at fejre påske, men det blev en helt anden oplevelse, end de havde regnet med. Jesus havde flere gange sagt til sine disciple, at han skulle lide og dø, men de forstod ikke, hvad han sagde, og hvad det ville komme til at betyde for dem.

Selve teksten

Fortæl om:

- ypperstepræsterne og de skriftkloges beslutning om få Jesus slået ihjel.
- Judas, der ved at forråde Jesus "solgte" ham for 30 sølvpenge (jf. Matt 26,14f).

Tal om:

- hvorfor ypperstepræsterne og de skriftkloge ville slå Jesus ihjel?
- hvad det var, der fik Judas til at forråde Jesus? (se evt. Baggrundsstof).
- om det var for at tjene ekstra penge eller havde Judas mon andre planer?
- at det måske var fordi Judas var skuffet over Jesus - eller måske fordi han gerne ville hjælpe Jesus?

Fortæl om:

- Jesus, som sendte Peter og Johannes af sted for at forberede påskemåltidet. "Når I kommer ind i byen, vil I møde en mand, som bærer en vandkrukke..." (v.10)
- Det var noget usædvanligt, at en mand hentede vand. Det plejede at være kvinderne, der gjorde det på Jesu tid. Men disciplene gik og "fandt det sådan, som Jesus havde sagt!" (v.13).

Tal om:

- hvordan mon Jesus kendte manden med vandkrukken?
- det forunderlige i at denne mand havde et stort rum stående klar med hynder og det hele!
- at Jesus på denne måde endnu engang viste et glimt af sin guddommelige alvidenhed (jf. Luk 19,30).

Fortæl om:

- at Jesus og alle disciplene (inkl. Judas) satte sig til bords og Jesus bekendtgjorde, at dette skulle være det sidste måltid de skulle spise sammen, før han skulle lide og dø.
- at Jesus bad en borbøn til sin Far i Himlen, hvor han takkede for den mad, de nu skulle spise sammen. Det er Jesus selv, der har lært os at bede borbøn eller synge et bordvers, hvor vi siger tak til Gud for hans gaver til os.
- at Jesus indstiftede nadveren idet han sagde: "Gør dette til ihukommelse af mig."

Tal om:

- børnenes oplevelse af nadvermåltidet i kirken.
- hvorfor vi fejrer nadver?
- a) "til ihukommelse af Jesus..."
- b) et måltidsfællesskab med alle troende og med Jesus selv...
- c) for at få del i Jesu stedfortrædende offerdød og syndernes forladelse (jf. Matt 26, 28).
- at engang skal Jesus og alle hans disciple atter sidde til bords sammen ved den fuldkomne festmiddag i Himlen.

Tegnet af Helene Roager 7 år

Til eftertanke

Ransag mig, Gud, og kend mit hjerte.
(jf. Sl 139,23 s. 559)

Fortæl om:

- at da Jesus havde indstiftet nadveren, sagde han til disciple: "En af jer vil forråde mig!" De blev alle meget forfærdede og de spurgte én efter én: "Det er vel ikke mig, Herre?" (Matt 26,22).
- at Jesus afslørede Judas som forræderen, og at Judas straks forlod Jesus og de andre disciple og gik ud i natten! (Joh 13,21-30).

Illustration

Prøv at opfordre børnene til at kigge ned i bunden af ét af kirkens sølvbægere når de næste gang er med til nadver sammen med deres forældre. Hvad mon de ser? Deres eget spejlbillede...! Når så præsten kommer med den røde vin/saft og siger: "Dette er Jesu Kristi blod!" Hvad ser de så? Ja, måske kan de stadig se deres eget spejlbillede, men nu er det bogstavelig talt dækket af Jesu blod! Forkyndt evangeliet om syndernes forladelse, ud fra dette billede for børnene.

Idé til afslutning

Lad børnene lytte til Steen Brokhøjs sang "I natten" nr. 16 på CD'en: "Dér, hvor han er" som kan bestilles hos logosmedia@dml.dk. og snak om bønnen fra Salme 139,23-24

Huskeord
Dette er mit legeme,
som gives for jer.
(Luk 22,19 s.952)

Baggrundsstof

Tid og sted

Det er natten efter den første dag i jødernes påske (den begyndte torsdag eftermiddag). Jesus og disciplene havde netop afsluttet påskemåltidet med at synge de dertilhørende lovsange, som vi kender fra Salmernes Bog - Sl 113-118 (jf. fodnote til Mark 14,26), og nu var de på vej hjem for at overnatte i landsbyen Betania - troede disciplene. De 11 disciple (Judas havde forladt dem tidligere på aftenen) havde stadig svært ved at fatte, hvad der skulle ske med Jesus, om end de nok kunne fornemme, at situationen var ved at tilspidse sig. Men det hele var, som det også havde været de foregående dage - om dagen opholdt Jesus sig i Jerusalem, men om natten drog han op over Oliebjerget til den lille landsby Betania, for at overnatte hos vennerne, Martha, Maria og Lazarus. Og hver aften - på vandringen til Betania - gik Jesus ind i den lille Getsemane Have, der lå på Oliebjerget, for at slutte dagen i bøn under de krogede oliventræer (jf. Luk 22,39).

Samfunds forhold

Det kan virke meget underligt for børnene, at Judas kysede Jesus, men forklar dem evt., at det skal opfattes på samme måde, som når vi i Danmark hilser på hinanden ved at give hånd, og hvis det er særlig "fine" folk, vi hilser på, bukker eller nejer vi for dem. Det er et tegn på venskab og ærbødighed. Vore særligt gode venner får måske endda et knus, som tegn på vores glæde over samværet. Men i Sydeuropa og i Mellempøsten går man endnu længere i ærbødighed, end vi normalt finder på at gøre. Der hilser man hinanden med to eller tre kys på kinderne. Det var det, Judas gjorde for at hilse på Jesus, men også for at signalere til soldaterne, hvem det var, de skulle fange.

Tegnet af Hanne Andersen 10 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

"Og han fjernede sig et stenkast fra dem..." (v.41). Hvor langt er et stenkast? Hvis I har mulighed for det, så begynd legestuen med en lille "stenkaste-konkurrence" udenfor, for at finde ud af, hvor langt Jesus og disciplene lå fra hinanden i Getsemane Have.

1. Fortæl om Jesus, der plejede at gå ind i Getsemane Have for at bede til Gud. Det gjorde han også denne aften, for han havde brug for at snakke med sin Far om det, der skulle ske.
2. Jesus var bange og ked af det. Han gik et stenkast længere ind i haven og bad til sin Far i Himlen. "Far, hvis du vil, så tag alt det onde og uhyggelige bort fra mig - alt det, som jeg ved venter mig. Men gør det sådan, som du vil - ikke som jeg vil..." - sådan bad Jesus.

3. Jesus vidste, at Gud lyttede, når han bad, og han vidste også, at Gud ville hjælpe ham. Gud hjalp sin Søn ved at sende en engel fra Himlen. Englen trøstede Jesus og styrkede ham.
4. Da Jesus var færdig med at bede, gik han tilbage til disciplene. De var faldet i søvn, for de var så trætte.
5. Pludselig blev der uro i den stille have. Det var Judas og soldaterne, der kom, og Judas hilste Jesus med "et kys" (se Baggrundsstof) som tegn på, at soldaterne kunne tage den rigtige til fange - nemlig Jesus.
6. Disciplene vågnede og kom hen for at hjælpe Jesus. Peter tog sit sværd og huggede øret af ypperstepræstens tjener. Men Jesus standsede Peter, helbredte mandens øre og gik frivilligt med soldaterne, da de ville tage ham til fange (jf. Joh. 18,10).

Tegnet af Camilla Madsen 9 år

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus bad aftenbøn "som han plejede..." (v.39). "Dog, ske ikke min vilje, men din..." (v.42).

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- **gode vaner:** Hvad de fx plejer at gøre, lige inden de sover om aftenen. Der er sikkert nogle, der beder aftenbøn og Fadervor. Sådan en snak kan blive et godt vidnesbyrd for de børn, der måske ikke kender til den gode vane!
- **angst:** Kender du til at være bange? Hvad kan man være bange for? Jesus var også bange ind imellem, men så gjorde han altid noget ganske bestemt: Han bad til sin Far i Himlen.
- **bøn:** Får vi altid det, vi beder om? (jf. "Sommetider si'r Gud ja..." nr. 98 i "Vi synger").

Indledning

Jesus har holdt påskemåltid sammen med sine disciple inde i Jerusalem. Nu var det blevet sent, og det var allerede mørkt. Det var på tide at komme hjem til vennerne i Betania, som de boede hos, mens de var i Jerusalem. Men lige som de andre aftener standsede Jesus, da de kom til den lille have, Getsemane på Oliebjerget. Her plejede Jesus at gå ind og bede sin aftenbøn, inden han fortsatte til Betania. Disciplene fulgte med!

Selve teksten

1. Denne aften var dog ikke som de andre aftener. Jesus bad disciplene vente, mens han selv gik "et stenkast" længere ind i haven. Disciplene kunne godt se, at Jesus virkede lidt trist, men de forstod ikke helt hvorfor. Jesus var ked

af det - og bange - fordi han godt vidste, hvad der ventede ham.

2. Jesus faldt på knæ og bad til sin Far i Himlen: "Far, hvis det er muligt, så lad ikke soldaterne fange mig! Hvis det er muligt, så lad mig leve og blive her sammen med mine disciple og venner! Hvis det er muligt, så lad alt det onde forsvinde... Dog, ske ikke min vilje, men din."

3. Men det gik ikke sådan, som Jesus bad om i sin bøn. Gud havde bestemt, at Jesus ikke kunne slippe fri for døden. Det var nemlig kun ved Jesu død, at Gud kunne frelse os mennesker. Men det betød ikke, at Gud ikke havde hørt Jesu bøn, tværtimod - og det fik Jesus også lov til at mærke, da der pludselig viste sig en engel fra Himlen, der kom for at trøste og styrke Jesus.

4. Da Jesus havde bedt, gik han tilbage til disciplene. De var så udmattede, at de var faldet i søvn. De kendte intet til Jesu kamp og store smerte! Men pludselig blev stilheden i den gamle have brudt af råb og støj. Det var Judas, der dukkede op sammen med en masse soldater. Ypperstepræsterne havde jo givet Judas penge, så han kunne hjælpe dem med at fange Jesus, uden at det lavede et stort postyr i Jerusalem. Nu havde Judas ført soldaterne op til den have, hvor han vidste, at Jesus plejede at bede hver aften.

6. Disciplene sprang op og Simon Peter nåede lige at hugge et øre af én af soldaterne (jf. Joh 18,10). Jesus råbte til Peter, at han skulle stikke sit sværd i skeden igen, og Jesus helbredte soldatens øre og sagde: "Peter - hvis jeg ville, kunne jeg kalde på mere end 72.000 engle, der kunne jage soldaterne på flugt... men det er ikke det, Gud vil" (jf. Matt 26,53).

7. Og Jesus lod sig frivilligt arrestere og føre i lænker ned til ypperstepræstens hus i Jerusalem.

Tegnet af Mette Andersen 11 år

Især for de store

Tekstens pointe

Paradokset - at Gud - for en kort tid - tillader mørket (Satan) at have magten (v.53).

Indledning

Jesus var sammen med disciplene til påskefest i Jerusalem. De havde spist påskemåltidet sammen, og Jesus havde delt brød og vin ud til dem og sagt, at det var hans legeme og blod. Han havde også sagt, at der var en af dem, der ville forråde ham - Judas havde forladt dem, og var gået ud i mørket. Da måltidet var færdigt, gik Jesus og disciplene også udenfor - ud til Oliebjerget.

Selve teksten

Fortæl om:
- at Jesus gik ind i Getsemane Have for at bede, som han plejede. Det var sådan Jesus sluttede dagen - i bøn til Gud.

Tal om:
- gode vaner i kristenlivet. Fx at læse og bede på faste tidspunkter eller at komme fast i børneklubben eller juniorkredsen. Det er ikke den gode vane, der frelser os, men den kan hjælpe os, så vi hører om Jesus, så vi kan komme til tro, og det kan også være med til, at vi kan blive bevaret og at vi kan vokse i troen på Jesus.

Fortæl om:
- Jesu bøn: "Fader, hvis du vil, så tag dette bæger (angsten og smerten, men først og fremmest vores synd og skyld) fra mig. Dog, ske ikke min vilje, men din" (v.42).

Tal om:
- at når Jesus henvender sig til sin Himmelske Far, bruger han det hebraiske ord "Abba." Det nærmeste ord, vi har på dansk, er ordet: "Farmand" - et ord som rummer både nærhed og fortrolighed.
- hvad det betyder for os, at Gud ønsker at have fællesskab med os (jf. Sl 25,14).
- kan vi sige alle ting til Gud?

Fortæl om:
- at Gud ikke svarede ved at fjerne bægeret - dvs. Gud lod ikke Jesus slippe for alt det svære. Det var nemlig nødvendigt, at Jesus døde på korset for syndens skyld, ellers ville intet menneske kunne blive frelst. Gud sagde altså nej til Jesu bøn! Men Han sendte en engel, der skulle trøste og styrke Jesus.

Tal om:
- hvorfor vi ikke altid får det, vi beder om?
- hvordan vi - gennem Bibelens Ord (fx Rom 8,28; 2 Kor 4,17 og Es 55,8-9) - kan finde trøst midt i lidelsen, også selvom der måske ikke kommer en synlig engel fra Himlen og trøster os!

Fortæl om:
- at disciplene faldt i søvn...

Tal om:
- hvordan vi kan falde i søvn i åndelig forstand?
- hvordan vi kan undgå det. Drag parallel til "de gode vaner" (se indfaldsvinkel).

Fortæl om:
- Judas' forræderi... Hvordan vidste han, hvor han kunne finde Jesus på dette tidspunkt? Jo, Judas vidste, at Jesus plejede at være i haven for at bede netop på dette tidspunkt.
- at "...en af dem slog efter ypperstepræstens tjener og huggede højre øre af ham..." Parallelberetningen i Joh 18,10 fortæller, at det var Simon Peter, der gjorde det!

Tegnet af Steffan Højgaard Jensen 12 år

Til eftertanke

For jeres planer er ikke mine planer, og jeres veje er ikke mine veje, siger Herren. (Es 55,8 s.656)

Han havde jo også netop lovet, at ville forsvare Jesus med sit eget liv - det havde han ikke glemt - endnu!
- at Jesus et andet sted i Det nye Testamente (Matt 26,53) afviser Simon Peters hjælp med ordene: "Tror du ikke, at jeg kunne få hjælp af mere end 72.000 engle, hvis jeg ønskede det?"

Tal om:
- hvad en parallelberetning er.
- hvordan vi kan finde dem (fx vha. fodnoterne).
- at selvom Jesus var trængt og i en slem knibe, havde han stadig tid og overskud til at læge den sårede tjeners øre.
- hvorfor Jesus ikke ønskede at få hjælp - hverken fra disciplene eller af Guds engle?

Fortæl om:
- Jesu afsluttende ord: "**Dette er jeres time, og mørket (Satan) har magten**" (v.53), hvorefter Jesus frivilligt overgav sig til soldaterne, der arresterede ham og førte ham med sig til Jerusalem.

Tal om:
- at Satan ingen magt har! Han kan kun ødelægge, så langt Gud tillader det. Jesus vidste, at Gud ville give det onde lov til at rase i de næste tre døgn - men han vidste også, at efter de tre døgn ville Gud knuse Satans magt for evigt (jf. Luk 18,31 ff).
- hvordan Gud knuste Satans magt!

Huskeord
Dog, ske ikke min vilje, men din.
(Luk 22,42 s.953)

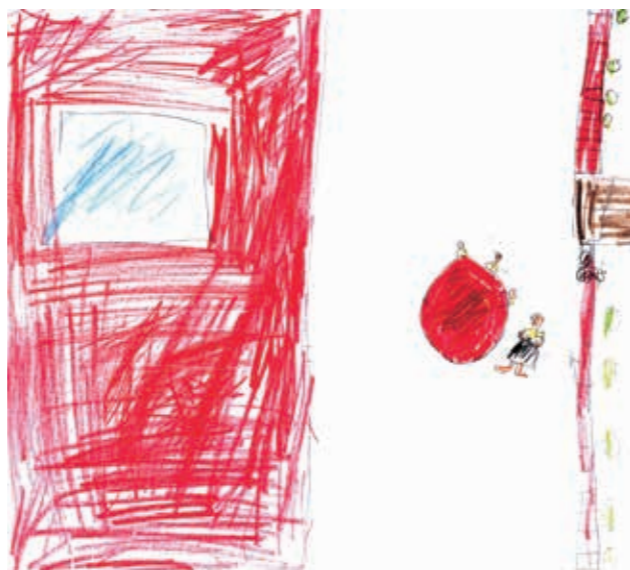
Baggrundsstof

Tid og sted

Det er nu midt om natten mellem Skærtorsdag og Langfredag. Jesus er netop blevet anholdt oppe i Getsemane Have på Oliebjerget og ført ned til ypperstepræstens hus i Jerusalem. Under Jesu anholdelse flygtede alle disciplene (Matt 26,56). Dog hører vi om, at Simon Peter og en anden discipel (formentlig Johannes jf. Joh 18,15ff) diskret følger efter soldaterne til ypperstepræsten Annas' gård.

Samfunds forhold

Israel, som på nytestamentlig tid, hed Palæstina var besat af romerne og underlagt kejseren som en romersk provins. I disse år (14-37 e.Kr.) hed kejseren Tiberius og han havde udnævnt Pontius Pilatus til at være landshøvding i Palæstina. Pilatus var den øverste myndighed i landet, men det var romersk praksis, at de enkelte provinser - så vidt muligt - beholdt deres eget indre selvstyre, der - til en vis grad - både havde dømmende og straffende myndighed (dog skulle dødsstraffe godkendes af landshøvdingen, før de kunne eksekveres). Selvstyret for Palæstina kaldtes for "Det store Råd" (Sanhedrin). Det bestod af 71 medlemmer med ypperstepræsten i spidsen, og var således den højeste politiske og religiøse ikke-romerske instans i Palæstina. På Jesu tid nævnes der to ypperstepræster, Annas og Kajfas. Annas var regerende ypperstepræst indtil år 15 e.Kr., hvor han blev afsat af romerne (formentlig fordi han blev for magtfuld), han fik dog lov til at beholde sin titel. I hans sted blev hans svigersøn Kajfas udnævnt til ypperstepræst af landshøvdingen. Jesus blev først ført til forhør hos Annas (Joh 18, 12ff). Det var her i gården hos Annas, at Simon Peter oplevede sit tragiske nederlag. Først derefter - "da det blev dag" - blev Jesus ført frem for Kajfas og Det store Råd (Luk 22,66).

Tegnet af Hanna Bøndergaard 9 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Hvis vejret og mulighederne tillader det, arrangeres der et lille bål uden for legestuen. Her kan I sidde lidt og riste "skumfiduser" (de yngste børn, har ikke tålmodighed til snobrød!), mens I synger og hygger jer. Snak om alt det rare og dejlige der er ved at sidde ved bålet! I dag skal vi høre om noget, som foregik ved sådan et bålsted en kold, mørk nat. Men det blev ikke spor hyggeligt! Tværtimod! Det er nemlig en rigtig trist historie.

1. Soldaterne havde taget Jesus til fange og ført ham ned til Jerusalem. Disciplene var flygtet, men Simon Peter, der netop havde lovet Jesus, at han nok skulle passe på ham, var forsigtigt fulgt efter.
2. De førte Jesus ned til et stort hus, hvor der var en masse mennesker samlet. Jesus blev ført inden for, og Simon Peter satte sig ved et bålsted. Så kom der en pige hen og sagde til Si-

mon Peter: "Dig kender jeg - du var jo sammen med Jesus!" Og Peter blev forskrækket og bange. Han løj og sagde: "Nej - jeg kender ikke Jesus!"

3. Sådan nægtede Simon Peter tre gange at han kendte Jesus. Den sidste gang han gjorde det, galede hanen. I det samme kiggede Jesus ud og så på Simon Peter.
4. Da opdagede Simon Peter pludselig, hvad det var, han havde gjort, og han løb ud i mørket.
5. Nu gik den store, stærke Simon Peter rundt med våde kinder og græd som et lille barn. Aldrig før havde han været så ked af det.

Tegnet af Lilla Szilas 10 år

Til de voksne

"Herren vendte sig om og så på Peter..." sådan står der i v.61. Det lille ord "så" der er brugt i den oprindelige tekst, betyder meget mere, end bare "at se." Direkte oversat betyder det: "at blive gennemskuet og dog være elsket." Det var det blik, der førte Peter til erkendelse af sin synd, og det er det blik, Jesus møder os alle med. Han gennemskuer os, men elsker os alligevel med en dyb og inderlig kærlighed!

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus kender til synden i vore liv. Selv de små "hemmeligheder," som vi ikke vil fortælle andre, kender han til. Vi er gennemskuet og Jesus bedrøves over synden i vore liv, men alligevel elsker han os med en usigelig kærlighed. En kærlighed der udholdt korset.

Indfaldsvinkler til teksten

Simon Peter både løj og bandede. Det kan let gøre vore

små "fromme" børn forargede og forskrækkede over for Peter. Børnene - og vi - har brug for hjælp til at se, at Peter faktisk ikke handlede værre, end vi ofte gør. Børnene har brug for at møde voksne, der tør indrømme og vedgå, at de også har syndet. Tænk tilbage på din egen barndom og find et eller flere eksempler på, hvordan du måske løj, bandede, stjal, drillede, pralede el.lign. Tal med børnene om, hvad du gjorde med synden for at få god samvittighed igen? Tal også om, hvor godt det er, at få det sagt til Jesus - og vide, at han tilgiver alle vore synder, når vi bekender dem for ham.

Illustration

Lav et trækors af et par lister, der er sat sammen med et søm, der er lidt for langt. Pust nogle balloner op og skriv forskellige konkrete synder på ballonerne. Ballonerne samles i en sæk, som du bærer på ryggen. Vis hvordan synderne (sækken) tynger dig ned. Du må af med byrden!

Åbn sækken og tag en ballon ud og tal med børnene om den konkrete synd, der står på ballonen. Illustrér den evt. med et eksempel fra dit eget liv, som de kan forholde sig til. Måske kender de selv til den synd. Hvad skal der ske med synden? Den må bekendes for Jesus! Ballonen føres hen til korset. Når ballonen rører spidsen af det lille søm i korset, sprænger den naturligvis. Det er en stærk illustration for børnene af, hvad der sker med vores synd, når vi kommer til Jesus med den.

Indledning

Judas havde forrådt Jesus den mørke aften i Getsemane Have ved med et kys at have vist soldaterne, hvem der var Jesus.

Selve teksten

1. Ypperstepræsterne og de skriftkloge i Israel kunne ikke lide Jesus. De var misundelige, og de var vrede over, at han kaldte sig Guds Søn!

Judas havde lovet, at hjælpe dem med at fange Jesus, og nu havde ypperstepræsternes soldater taget Jesus til fange og ført ham hen til ypperstepræstens hus.

- Disciplene blev meget forskrækkede over alle soldaterne, og de flygtede til alle sider. Men Peter fulgte efter soldaterne. Peter havde jo netop lovet Jesus, at selv om alle de andre disciple ville svigte Jesus, så ville han ikke. Jesus kunne regne med Peter, også selvom det skulle koste både fængsel og død.
- Men Jesus kendte Peter og vidste, at inden hanen havde galeet næste morgen, havde Peter løjet, bandet og fornægtet Jesus tre gange.
- Peter sad og varmede sig ved et bål i gården hos ypperstepræsten, mens Jesus blev hånet og mishandlet indenfor. Pludselig var der en pige, der genkendte Peter som en af Jesu disciple. Peter blev bange og nægtede at kende noget til Jesus. Han både bandede og løj for at vise, at han ikke var en "kristen." Sådan gik det hele tre gange.
- Da Peter for tredje gang havde fornægtet Jesus, var der en hane, der galede. Jesus vendte sig om og så fra huset ud i gården, hvor hans øjne mødte Peters. Idet Jesus så på Peter, huskede han, hvad Jesus tidligere havde sagt, og han løb ud i mørket udenfor og græd bitterligt.

Hvad mon der skete med Peter efter denne frygtelige aften? Vi ved det heldigvis godt - for Bibelen fortæller os, at Jesus og Peter mødte hinanden igen efter at Jesus var opstået fra de døde påskemorgen. Kunne Jesus virkelig tilgive Peter det, han havde gjort mod ham i ypperstepræstens gård?

Anvend illustrationen med korset og ballonerne, og tal med børnene om, hvad der skete med Peters synd, da han mødte Jesus igen og bad om tilgivelse. Tal også om hvad der sker med vores synd, når vi bekender den for Jesus.

Tegnet af Christina Bøndergaard 9 år

Især for de store

Tekstens pointe

Jesus kender alle detaljer i vore liv, selv vore inderste tanker og skjulte hemmeligheder. Han kender vores synd og ser alt det forkerte, vi gør, men **alligevel elsker Han os**. Han elsker os med en kærlighed så stor, at den drev ham i døden for at frelse os. **Vi er gennemskuet og dog elsket!**

Indledning

Jesu disciple flygtede, da han blev taget til fange i Getsemane Have Skærtorsdag aften. De var frygtelig bange for, hvad der nu skulle ske med Jesus - og med dem, der havde fulgt med ham. Jesus vidste, at det ville gå sådan. Han kendte alle sine disciple "indefra" - alligevel svigtede han dem ikke.

Selve teksten

Fortæl om:

- **Jesus**, der blev anholdt og i lænker ført bort til forhør hos ypperstepræsten Annas.
- **disciplene**, der var flygtet.
- **Peter**, der fulgte efter "**på afstand**" (v.54).

Tal om:

- om vi også nogle gange kan have lyst til "at flygte" fra Jesus? Måske, hvis der er nogle, der driller os, fordi vi er kristne!
- om der er nogen, der kender til at blive drillet - fordi vi går til børneklub eller i kirke?
- at det var en "farlig" plads Peter indtog! Det er altid farligt, at være "**på afstand**" af Jesus, og det gik også rigtig galt for Peter.

- hvad det konkret vil sige at være på afstand af Jesus.
- hvordan vi kan undgå det.
- hvad vi kan gøre, hvis vi er kommet det?

Fortæl om:

- **Peters løfte**: "Herre, sammen med dig går jeg gerne både i fængsel og i døden" (Luk 22,33).
- **Jesu svar**: "Jeg siger dig, Peter, hanen når ikke at gale i nat, før du tre gange har nægtet, at du kender mig" (Luk 22,34).

Tal om:

- om de tror, at Peter ikke mente, hvad han sagde? Peter kendte måske ikke sig selv godt nok, men Jesus kendte ham helt igennem, og han kendte også alt til Peters kommende svigt og synd - alligevel fik Peter lov til at være elsket og helt nær hos Jesus.
- at vi måske ikke ligefrem har prøvet at fornægte Jesus på samme måde som Peter - men at der er mange andre måder at svigte Jesus på. Find gerne konkrete eksempler.

Fortæl om:

- de tre gange Peter fornægtede Jesus.
- hanen, der galede, da Peter for tredje gang havde bandet og løjet for at vise, at han ikke ville kendes ved Jesus.
- at "Herren vendte sig om og så* på Peter, og Peter huskede Herrens ord..." (Luk 22,61).

Tal om:

- ordet så*. Det ord, der er brugt i den græske grundtekst hedder: "**emplepo**." Men det betyder meget mere, end blot "**at se**." Det nærmeste vi kommer betydningen i "**emplepo**" er formuleringen: "**at være gennemskuet og dog elsket**" (det er i øvrigt det samme ord, vi møder i det allerførste møde mellem Simon Peter og Jesus som vi finder i Joh 1,42, men det er en helt anden historie).

Tegnet af Lilla Szilas 10 år

Til eftertanke

Herren vendte sig om og så på Peter.
(Luk 22,61 s.953)

- at det var Jesu blik - mødet med Jesus - der banede vej for Peters syndserkendelse og anger.
- at det også er dét blik Jesus møder os med. Ligesom Peter kommer vi ofte på afveje, men når vi møder **Jesu blik** gennem Guds Ord, ser vi, at vi er gennemskuet og dog elsket. Så vågner syndserkendelsen og vi må bekende synden for Jesus.

Tal om hvad det vil sige - hvad det indebærer - at bekende sin synd for Jesus.

Tal ud fra huskeordet i 1 Joh 1,9 om, hvad det vil sige at Gud:

- er trofast.
- er retfærdig.
- tilgiver os vore synder.
- renser os for al uretfærdighed.

Fortæl om:

- fangevogternes hån og tortur af Jesus i gården hos den tidligere ypperstepræst Annas.
- at Jesus ved dagry føres frem for Rådet. Kajfas står i spidsen for Rådet, og det er ham, der forhører Jesus.
- at da Jesus bekræfter deres spørgsmål om, at han er Guds Søn, finder de ham skyldig i gudsbespottelse og fører ham til landshøvdingen Pilatus for at få ham dømt til døden.

Huskeord
Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed.
(1 Joh 1,9 s.1122)

Baggrundsstof

Tid og sted

Langfredag morgen "da det blev dag" (Luk 22,66) blev Jesus - efter en lang nats hån og mishandling hos Annas - ført frem for Kajfas og Det store Råd. Her fik Jesus stillet det direkte spørgsmål: "Du er altså Guds søn?" Da Jesus ikke afviser dem i deres spørgsmål, tolker de det som et "ja" og bryder nu ud i åbenlys vrede mod ham: "Hvad skal vi nu med vidneudsagn? Vi har selv hørt det af hans egen mund." Og hele forsamlingen rejste sig og førte ham hen til landshøvdingen Pilatus.

Samfunds forhold

Pilatus var det besatte Palæstinas øverste myndighed, og hans afgørelser kunne kun ankes direkte hos kejseren i Rom. Jøderne foragtede ellers Pilatus og regnede ham for uren, men da det kun var landshøvdingen, der havde myndighed til at henrette en forbryder, var de tvunget til at gå til ham. Da de ikke forventede, at den hedenske Pilatus gad interessere sig for deres religiøse anliggender, konstruerede de falske anklager om, at Jesus hindrede dem i at betale skat til kejseren, og at han ophidsede folk i hele landet til oprør mod jøderne. Pilatus var dog (tilskyndet af sin hustru jf. Matt 27,19) helt til det sidste overbevist om, at Jesus var uskyldig. Alligevel lader han sig presse af folket til at udlevere Jesus til korsfæstelse. Herved afslører han sig selv som en svag og uduelig myndighedsperson.

Tegnet af Astrid Klit Jensen 9 år

Parallelberetninger

Lukas evangeliet fortæller ikke meget om fangen Barabbas, men i Matt 27,15-26 og i Mark 15,6-15 hører vi både om Pilatus' tradition med at benåde en fange ved påskehøjtiden, og vi hører om Barabbas, der beskrives som en "berygtet oprører og morder"! Det er baggrunden for Luk 23,17f, hvor folkemængden "pludselig" råber: "Løslad os Barabbas"!

Forskellige pointer

Afsnittet til i dag rummer to meget forskellige pointer. Du kan med stor frimodighed koncentrere dig om den ene og fravælge den anden.

Inspiration til Legestuen

Brug gerne duplo-figurer eller andre små dukker mens du genfortæller beretningen.

Indledning

Barabbas var en grim røver, der lå på lur bag nogle store klipper og ventede på at der skulle komme nogen forbi, som han kunne overfalde. Når han hørte, at der kom nogen, sprang han frem og stak dem ned med sit sværd og tog alle deres penge.

Politiet og soldaterne ville gerne have fat i Barabbas, og én dag var de heldige. De fangede ham og bandt ham - nu skulle han i fængsel. Han blev sat allerinderst i den mørkeste fangekælder.

I fangehullet

1. Nu sad Barabbas altså i fængsel. Han sad bare og ventede, men det var ikke noget godt, han ventede på. Han vidste godt, at han havde

været så slem, at når soldaterne engang kom og hentede ham, ville de føre ham ud til det sted, der hed Golgata. Det var et væmmeligt sted, hvor slemme forbrydere blev straffet.

2. Der var nogle forbrydere, der blev straffet ved at blive hængt op på et stort kors.
3. I dag var der netop kommet en ny fange til fængslet. Han hed Jesus... men han havde jo ikke gjort noget! Det var helt forkert, at han var her!

Hos Pilatus

4. Pilatus var konge, og hvert år satte han en fange fri. I år var der to at vælge mellem - røveren Barabbas og den uskyldige Jesus.
5. Pilatus ville gerne være en populær konge, og derfor lod han folket bestemme hvem af de to, der skulle sættes fri, og hvem der skulle i fængsel.

Snak om, hvem børnene ville sætte fri - og hvorfor?

6. Men hele folkemængden råbte: "Bort med Jesus! Vi vil ha' Barabbas fri! Korsfæst Jesus, korsfæst ham!"

Til de voksne

Prøv engang at forestille dig den tanke, at du er Barabbas. Det er dig, der sidder indespærret i en mørk fængselscelle, og du ved med dig selv, at du er blevet retfærdigt dømt. Du er selv skyld i din situation, og nu venter du blot på at blive straffet.

Så går det dig, som det gik Barabbas... Mod al forventning bliver du pludselig løsladt, mens du ser den uskyldige Guds Søn blive slået bort for at blive henrettet i stedet for dig.

Snak om, hvilke følelser sådan en konkret oplevelse mon ville vække i dig?

Det er dybest set det, kristendommen handler om! Ikke kun for Barabbas, men netop for dig og mig.

Især for de små

Tekstens pointe

Falske beskyldninger. Under forhøret hos Pilatus kommer jøderne med mange falske anklager mod Jesus, fx siger de, at Jesus vil hindre folk i at betale skat

Tegnet af Anna Tabita Jensen 9 år

til kejseren. Det var naturligvis ikke rigtigt (v.1-17). Se også Luk 20,20ff.

Indfaldsvinkel til teksten

Lisa er bare så glad. I aftes havde de besøg af morfar og han havde haft en pakke med til hende. Hun var lige ved at revne af spænding, mens hun forsigtigt pakkede den ud. Var det mon...? Jo, det var det armbåndsur, som hun havde ønsket sig så længe. Hver dag efter skole var hun gået forbi butikken med uret, og hver gang havde hun stået og set på uret, der lå der i vinduet. Men desværre - det kostede mange flere penge, end hun havde. Hun havde fortalt sin mor om uret, men mor havde bare sagt, at det kunne hun skrive på sin ønskeseddel til sin fødselsdag. Øv, typisk mødre!

Men så i går, da hun atter gik forbi forretningen for at se på uret, fik hun et chok. Uret var væk - nu lå der et grimt herreur, der hvor hendes fine ur havde ligget. Hun fik ondt i maven og tårerne trillede ned af hendes kinder, mens hun løb hjem og smækkede sig inde på sit værelse. Men det var åbenbart morfar, der havde købt uret i butikken. Og han havde købt det - til hende... Han havde fået et mægtigt kram og et stor kys på panden, - så glad var hun for sit nye ur.

Og nu var hun på vej i skole. Det var heldigvis forår, så hun behøvede ikke at have jakke på. Det var fint, for så kunne man se det nye ur på hendes håndled. Lisa rullede skjorteærmet endnu højere op, så solens stråler rigtigt kunne blinke i glasset. Men - åh nej - henne ved porten til skolen stod Christian og Tobias fra 6. klasse. De var hele tiden efter hende og drillede hende altid med alt muligt. Bare hun nu kunne komme ind gennem porten, uden at de opdagede hende. Hun listede sig frem bag ved nogle andre børn, der også var på vej... Jo, det lykkedes! Nu var hun forbi dem, og hun skulle lige til at dreje rundt om hjørnet, da både Christian og Tobias råbte hendes navn, - Lisaaa!

Lisa stivnede og vendte sig langsomt rundt. Hvad mon de ville sige til hende i dag? "Hør Lisa, hvad er det, du har der på armen? Det skinner jo, så man får helt ondt

i øjnene! Må vi se!" Og så greb Tobias fat i hendes venstre arm...

"Nå, det er dig, der har stjålet det ur henne hos urmageren! Vi var derhenne i går, og urmageren gik rundt og skældte ud over nogle, der havde stjålet noget fra ham... Så det var dig! Tænk, det troede vi alligevel ikke, at du kunne finde på! Øv, for en tyvets...," råbte de i munden på hinanden, mens alle kammeraterne i gården vendte sig om for at se, hvem det var, der havde stjålet... Lisas dag var helt ødelagt. Hun tog uret af og lagde det ned i bunden af sin taske. Lisa var både gal, vred og ked af det på samme tid. Hverken hun eller morfar kunne finde på at stjæle, men i dag var der ingen, der ville være sammen med hende. De troede alle sammen på det, som de dumme drenge havde råbt.

Kender I det?

Snak lidt med hinanden om Lisas oplevelse, måske er der nogle af børnene, der kan fortælle, hvordan de uretmæssigt er blevet beskyldt for noget de ikke har gjort...

Bibelfortælling:

Genfortæl beretningen om Jesu forhør hos Pilatus og løsladelsen af Barabbas:

- de vrede jøder fører Jesus fra Ypperstepræstens gård til Pilatus' palads.
- jøderne anklager Jesus for at vildlede folket; snyde i skat og ophidse til oprør mod romerne.
- Pilatus gennemskuer anklagerne og ser, at der alene er tale om et jødisk religiøst opgør. Han vil ikke dømmen en uskyldig, men helst løslade Jesus!
- Pilatus vil have sat et punktum i denne sag og siger til jøderne, at nu vil han give Jesus en alvorlig lærestreg (mange piskeslag), og derefter løslade ham.
- pludselig kommer Pilatus i tanke om, at han måske kunne bruge den romerske praksis, at man hver påske gav amnesti til en fange. Pilatus får hentet den skumle forbryder Barabbas op fra fangekælderens, og så lader han folket vælge, hvem af de to der skal løslades. Morderen Barabbas eller den uskyldige Guds Søn.
- til Pilatus' overraskelse vil folket have Barabbas fri-

Tegnet af Birgitte Roager 9 år

givet, mens de taktfast råber op mod Jesus: "Korsfæst ham, korsfæst ham!"

- for tredje gang prøver Pilatus at overbevise folket om, at Jesus er uskyldig, men denne gang giver han sig. Måske er han bange for, at folket ellers vil klage over ham til kejseren - den eneste Pilatus frygter!

- Matt 27,24 fortæller om, hvordan Pilatus tager et vandfad og vasker sine hænder og bedyrer sin uskyld i denne dom. Derefter løslader han Barabbas og udleverer Jesus til tortur og korsfæstelse.

Især for de store

Tekstens pointe

At blive uretmæssigt anklaget: Se under afsnittet "Især for de små."

Jesus trådte i stedet for syndere (Es 53,12): Jesus viste meget konkret overfor røveren Barabbas, hvad han vil gøre for **enhver synd**, der tager imod ham. Synderen - **jeg** - går fri, mens den uskyldige Jesus går til Golgata og lider og dør i stedet for mig.

Indfaldsvinkel til tekstens 1. del

Brug evt. historien fra Indfaldsvinklen hos "Især for de små."

Indfaldsvinkel til tekstens 2. del

Forestil dig, at du har gjort noget virkelig ulovligt. Du er blevet anholdt af politiet og nu er din sag kommet for retten. Du skal betale en mega-høj bøde, og hvis du ikke kan betale, må du afsone dommen med flere måneder i fængslet, men du har ingen penge at betale med, og derfor er du nu på vej i fængsel. Netop som betjentene skal til at trække dig ned til fængselscellen, rejser dommeren sig og råber: "**Stop - jeg har penge... jeg vil betale din bøde, så du slipper for at komme i fængsel!**" Og så tager han et tykt bundt pengeseddel op af lommen og lægger dem på dommerbordet. "**Så, nu er din bøde betalt. Du skylder intet. Du kan gå ud som en fri mand!**"

- hvordan mon du ville reagere?
 - hvordan ville tilskuerne reagere?
 - hvad ville vi tænke om sådan en dommer, der betaler andres bøder med sine egne penge?
- Det er faktisk sådan en dommer Jesus, vil være for os alle...

Tegnet af Maja Kjær 7 år

Disposition til Luk 23,1-25

1. del:

Fortæl om:

- at de vrede jøder fører Jesus fra Ypperstepræstens gård til Pilatus' palads.
- at jøderne anklager Jesus:
 - a) for at vildlede folket.
 - b) for at opfordre til snyderi i skat.
 - c) for at ophidse til oprør mod romerne.
- at Pilatus gennemskuer anklagerne og ser, at der alene er tale om et jødisk religiøst opgør. Han vil ikke dømmen en uskyldig, men helst løslade Jesus!
- at da Pilatus hører, at Jesus kommer fra Galilæa, sender han Jesus videre til Galilæa-egnens lokale "guvernør" Herodes, som tilfældigvis var i Jerusalem i de dage.

Tal om:

- hvad var det, Herodes ville have Jesus til?
- hvordan reagerede han på, at Jesus ikke gjorde, hvad han bad ham om?
- hvordan reagerer vi, når Jesus ikke svarer, som vi forventer, på vores bønner?

2. del:

Fortæl om:

- Pilatus, der vil have sat et punktum i denne sag og siger til jøderne, at nu vil han give Jesus en alvorlig lærestreg (mange piskeslag), og derefter løslade ham.
- at Pilatus pludselig kommer i tanker om, at han måske kunne bruge den romerske praksis (hver påske at give amnesti til en fange).
- at Pilatus får hentet den skumle forbryder Barabbas op fra fangekælderens og så lader han folket vælge, hvem af de to der skal løslades. Morderen Barabbas eller den uskyldige Guds Søn.
- at folket til Pilatus' overraskelse vil have Barabbas frigivet, mens de taktfast råber op mod Jesus: "Korsfæst ham, korsfæst ham!"

Til eftertanke

På sit legeme bar han selv vore synder op på korset, for at vi, døde fra synden, skal leve for retfærdigheden. Ved hans sår blev vi helbredt. (jf. 1 Pet 2,24 s.1116)

- at Pilatus for tredje gang prøver at overbevise folket om, at Jesus er uskyldig, men denne gang giver han sig. Måske er han bange for, at folket ellers vil klage over ham til kejseren - den eneste Pilatus frygter!

Tal om:

- at Pilatus tager et vandfad og vasker sine hænder og bedyrer sin uskyld i denne dom (jf. Matt 27,24).
- hvordan synes du, at Pilatus er som person?
- hvordan synes du, at Pilatus er som dommer?
- hvordan tror du, at Pilatus havde det bagefter?
- har du prøvet at gøre noget, som du ikke syntes var rigtig; men du gjorde det, fordi du følte dig tvunget til det af andre?
- hvordan havde du det bagefter?

Fortæl om:

- at Pilatus derefter løslader Barabbas og udleverer Jesus til tortur og korsfæstelse.

Tal om:

- hvordan tror du, at Barabbas har det, da Jesus bliver dømt i stedet for ham?
- at Jesus døde i stedet for Barabbas - røveren på korset - hans disciple - dig og mig og alle på jorden. - hvilken betydning det har for dig?

Huskeord
For således elskede
Gud verden, at han gav
sin enbårne søn, for at en-
hver, som tror på ham, ikke
skal fortæbes, men have
evigt liv. (Joh 3,16 s.960)

Baggrundsstof

Tid og sted

Som en del af lidelsen måtte den dødsdømte selv bære sit kors ud til offerstedet. I Joh 19,17 fortælles der, at Jesus selv bar sit kors til Golgata. Ifølge traditionen vandrede de ad "Via Dolorosa," som betyder "smertens vej," og det fortælles, at den torturerede Jesus flere gange segnede under korset. Her indskyder de tre øvrige evangelier beretningen om Simon fra Kyrene, som soldaterne tvang til at bære korset for Jesus. Af utålmodighed greb de fat i en tilfældig tilskuer, der var stærk nok til at bære det tunge kors. Det blev Simon fra Kyrene, som tilfældigvis var på besøg i Jerusalem sammen med sin familie. Vi ved ikke, hvad han på forhånd kendte til Jesus, men mange år senere skriver Paulus i Rom 16,13, en særlig hilsen til Simon' søn Rufus og hans moder (Simons hustru). Se også henvisningen til Mark 15,21. Det er derfor rimeligt at antage, at Simons korbærer-opgave fik evigheds konsekvenser for bonden fra Kyrene. Kyrene er en by i Nordafrika.

Tegnet af Christina Bøndergaard 9 år

Inspiration til Legestuen

Samfundsforhold

Korsfæstelse var en almindelig benyttet henrettelsesmetode, hvor de dødsdømte blev bundet udstrakt til et kors. Ved særligt grove forbrydelser blev den dødsdømte dog ikke bundet, men hamret fast til korset med jernnagler gennem hænder og fødder. Her kunne de dødsdømte hænge med ubeskrivelig store smerter i flere dage, før døden indtraf ved kvælning! Hængende udstrakt på et kors slipper kræfterne i brystmuskulaturen hurtigt op, og den dødsdømte kan kun trække vejret, hvis han løfter hele kroppen ved at stemme imod med fødderne. Når den korsfæstede ikke længere har kræfter til at løfte kroppen - eller fødderne er blevet så lasede af naglerne, at det ikke længere er muligt at stemme imod, kvæles den dødsdømte. Af samme grund var det almindeligt, at man "knuste benene" (dvs. brækkede skinnebenene) på de henrettede. Dermed hang kroppen slapt ned, og døden indtraf hurtigt derefter.

Indledning

Byg - evt. sammen med børnene - et stort kors af legoklodser som illustration til beretningen!

1. Kan I huske de mange vrede mænd, der ville slå Jesus ihjel? Nu bestemte de sig for at gøre det, og de fik hjælp af nogle stærke soldater.
2. De lavede et stort kors af træ, som de stillede op på en bakketop, og så hængte de Jesus op på korset. Så kunne han få lov til at hænge dér, indtil han døde!
3. Mon Jesus var vred på soldaterne og de mænd, der hængte ham på korset? Nej, han elskede dem - ligesom han elsker dig og mig - og så bad han til sin Far i Himlen: "Far, tilgiv dem, for de ved ikke hvad de gør."

4. Da det blev middag og solen stod højt på himlen, blev det pludselig helt mørkt og Jesus råbte: "Far, i dine hænder betror jeg min ånd." Og så døde Jesus! Det hele var meget uhyggeligt og mørkt, og en af soldaterne faldt på knæ og sagde: "Den mand var virkelig uskyldig!"
5. Da det lidt senere blev lyst igen, dukkede Jesu venner op. De tog den døde Jesus ned af korset og pakkede ham pænt ind i nogle hvide lagner.
6. Så bar de ham hen til en klippehule, der lå i en dejlig have. Der lagde de Jesus ind, og så rullede de en stor sten hen foran indgangen. Nu var hullet helt lukket! Sådan begravede man nemlig folk dengang.

Nu var Jesus død... det havde været den længste og mest væmmelige fredag nogensinde!

Til de voksne

Man kan undre sig over, hvorfor Jesus - en hellig og god mand - skulle dø på en så tragisk og brutal måde. Hvorfor forhindrede Gud det ikke? Svaret finder vi i Esajas' bog! En bog som blev skrevet mere end 600 år før Jesu død. Der kan vi læse om en, der blev kaldt for: "Herrens tjener."

Læs Es 53,4-5.

Jesus var "Herrens tjener," og det var derfor, at den uskyldige Guds Søn måtte lide og dø så brutalt: "Han blev straffet, for at vi kunne få fred med Gud..."

Tegnet af Hanna Bøndergaard 9 år

Især for de små

Tekstens pointer

Jesus døde på korset... mind børnene om Jesu bøn til Gud i Getsemane Have! Nu sker Guds vilje! Det er vist svært at forstå for os alle sammen, men det var nødvendigt, hvis vi mennesker skulle blive frelst... Det første menneske der fik lov til at "smage" frelsen og betydningen af Jesu død på korset, var røverer ved hans side...

Indfaldsvinkler til teksten

Opbyg enten før eller efter timen et rigtig fint "påskelandskab" (brug evt. en hel børneklubstime). Brug en gammel bradepande og lav en god bund af mørk jord. Lad nogle børn lave en lille klippe af ler (med en "gravhule" i), mens andre laver tre små kors af pæne tørre kviste, der bliver limet sammen med en limpistol. Pynt hele sceneriet med små træer (små kviste af forskellige nåletræer) og klipper (små og store sten og skærver). Drys forsigtigt noget lyst sand ud i smalle baner, så det ligner gangstier i haven. Prøv at få området med korsene til at virke bart og trist med klipper og jord alene, mens området ved graven laves til en pæn lille have med buske, træer, gangstier og små klippestykker.

Gennemgang af teksten

Brug dispositionen fra "Inspiration til Legestuen" og tilføj følgende mellem afsnit tre og fire: Kan I huske de mange vrede mænd, der ville slå Jesus ihjel? Nu bestemte de sig for at gøre det, og de fik hjælp af nogle stærke soldater.

De lavede et stort kors af træ, som de stillede op på en bakketop, og så hængte de Jesus op på korset. Så kunne han få lov til at hænge dér, indtil han døde!

Mon Jesus var vred på soldaterne og de mænd, der hængte ham på korset? Nej, han elskede dem - ligesom han elsker dig og mig - og så bad han til sin Far i Himlen: "Far, tilgiv dem, for de ved ikke, hvad de gør."

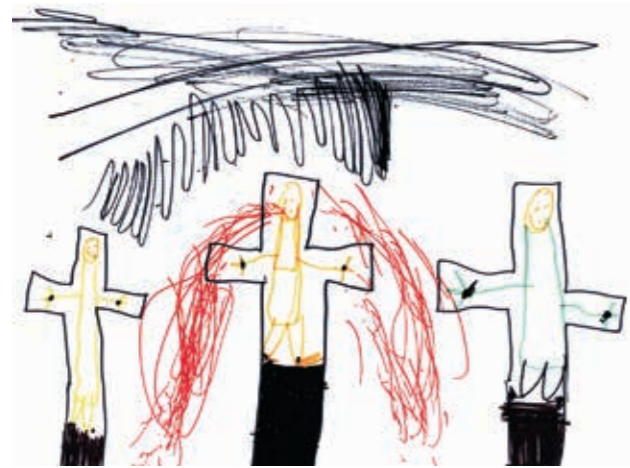
Nede i fængslet sad der to slemme tyveknægter, som også var dømt til døden. Dem tog soldaterne og hængte på hver side af Jesus. I begyndelsen var de så bange og vrede, at de skældte ud på Jesus og gjorde nar af ham. De sagde: "Hør, hvis du er Guds Søn, hvorfor hænger vi så her? Gør nu noget! Hjælp os ned af korset..."

Særlig den ene røver gjorde mere og mere nar, men den anden blev træet af sin vens brokkerier, og sagde til ham: "Hold nu op! Kan du ikke se, at Jesus ikke har gjort noget? Han er uskyldig! Men vi - vi får bare, hvad vi har fortjent!" Og så sagde han til Jesus: "Jesus, husk mig, når du kommer i dit rige." Nu fik røveren det skønneste svar fra Jesus: "Ja, min ven! I dag skal du være med mig i Paradis."

Tal om:

- når selv en dødsdømt forbryder kan blive frelst, hvordan ser chancerne så ud for os?

Da det blev middag og solen stod højt på himlen, blev det pludselig helt mørkt og Jesus råbte: "Far, i dine hænder betror jeg min ånd." Og så døde Jesus! Det hele var meget uhyggeligt og mørkt, og en af soldaterne faldt på knæ og sagde: "Denne mand var virkelig uskyldig!"

Tegnet af Johannes Markussen 7 år

Da det lidt senere blev lyst igen, dukkede Jesu venner op. De tog den døde Jesus ned af korset og pakkede ham pænt ind i nogle hvide lagner.

Så bar de ham hen til en klippehule, der lå i en dejlig have. Dér lagde de Jesus ind, og så rullede de en stor sten hen foran indgangen. Nu var hullet helt lukket! Sådant begravede man nemlig folk dengang.

Nu var Jesus død... det havde været den længste og mest væmmelige fredag nogensinde!

Fortæl om:

Fortæl børnene dit eget vidnesbyrd - hvordan du mødte Jesus og hvad hans død på korset betyder for dig. Vent til næste gang med at tale om opstandelseshåbet. Tag fx udgangspunkt i sangen: "Han har kastet alle mine synder bag sin ryg" (Vi Synger nr. 36).

Især for de store

Tekstens pointe

Mind børnene om Jesu bøn i Getsemane: "Fader, hvis du vil, så tag dette bæger fra mig. Dog, ske ikke min vilje, men din!" Gud hørte sin Søns bøn! Han fjernede ikke lidelsens bæger fra Jesus, men Han lod sin vilje ske!

Det var altså ikke djævelen, der havde overtaget. Nej, det var Guds vilje, at Jesus skulle dø! Det var nemlig absolut nødvendigt, hvis du og jeg ikke skulle gå fortabt. Jesus døde for at vi kunne blive frelst (jf. Es 53,4-6).

Genfortæl teksten kort

Brug dispositionen fra "Inspiration til Legestuen" og "Især for de små."

Tegnet af Rasmus Eriksen

Indgangsvinkel til illustration

- hvad er menneskets allerstørste problem? At vi ikke kan være sammen med Gud!

- læs Es 59,2: "Det er jeres synder, der skiller jer fra jeres Gud; jeres overtrædelser skjuler hans ansigt, så han ikke kan høre jer."

- tag en god snak om "vore overtrædelser" og snak om synden generelt. Lad børnene nævne alle de eksempler på synd, de kan komme i tanke om - ikke "kun" de store synlige synder, men også fx egoismen, bagtalelsen og hidsigheden.

Illustration:

Lav i forvejen et kors af to lægter på ca. 50x70 cm, sæt en fod på korset, så det kan stå sikkert. Slå en mængde "dykker-søm" halvt i så de sidder med ca. fem cm's mellemrum på både den vandrette og den lodrette korsbjælke.

Medbring en lav metalspand eller en gammel bradepande af metal og en bordskåner, gummihandsker og en æske tændstikker, samt et brandtæppe.

- Når I har snakket om de forskellige konkrete synder, vi hver især kan begå, får børnene udleveret en lille lap papir, hvorpå de enten skriver eller tegner én af de synder, der er blevet nævnt.

- Når alle er færdige, fortæller du kort, at vi alle sammen har disse forskellige synder i os og at de skiller os fra Gud. Gud lod Jesus dø, netop for at vi skulle kunne komme til Jesus med vores synd. Illustrerer det ved at hænge "din synd" (din seddel) på et af de små søm på korset. Derpå går alle børnene hen og hænger deres papirlap på et søm på korset.

- Derefter fortæller du (evt. med udgangspunkt i sangen: "Han har kastet alle mine synder bag sin ryg"), hvad Gud gør med vore synder, når vi kommer til Jesus med dem.

- Nu piller du alle sedlerne af korset og presser dem

Til eftertanke

Men han blev gennembo-
ret for vore overtrædelser
og knust for vore synder.
Han blev straffet, for at vi
kunne få fred, ved hans sår
blev vi helbredt.
(Es 53,5-6 s.654)

sammen til en lille kugle.

- Placerer "synden" midt på bradepanden eller i metalspanden, hvorefter du sætter ild til den. Mens ilden stille brænder ud og fortærer papiret, minder du endnu engang børnene om, at det er dét Gud gør med vore synder, når vi kommer til Jesus med dem. Han udsletter dem.

Vigtig vigtigt:

Lav forsøget med papir og ild i forvejen, så du er godt forberedt på, hvordan ilden reagerer. Sørg for at der er passende afstand til loft, gardiner og andre brændbare materialer, og bed børnene om at sætte sig på deres "rumper"! Hvis de ligger på knæ ind over bordet, kan de let få svedet pandehåret og det er jo ikke meningen! Sørg for at have vand eller - endnu bedre - et brandtæppe i nærheden, når du tænder ilden.

Huskeord
Du kaster alle vore
synder i havets dyb.
(Mika 7,19 s.829)

Baggrundsstof

Tid og sted

Det er påske år 33 e.Kr. Fredag, hvor Jesus døde, lørdag, hvor Jesus lå i sin grav - nedfor til dødsriget, og søndag - tre dage efter Jesu død på korset på Golgata - er graven tom! Josef af Arimatæa og Nikodemus havde lagt Jesus i en klippehul under tilsyn af kvinderne (Joh 19,38-42). Derefter var en stor, tung sten blevet rullet for indgangen, graven var blevet forseglet, og på befaling af Pilatus blev der sat et romersk vagtmandskab til at vogte stedet, for at ingen skulle komme og stjæle det døde lig og påstå, at Jesus var opstået! (Matt 27,62ff.).

De fire evangelier

De fire evangelister beretter hver især om begivenhederne i påskeugen, og naturligt nok er det forskellige hændelser og detaljer vedrørende Jesu død og opstandelse, de hver især hæfter sig ved og gengiver i deres evangelier. Kritikere har talt om, at denne forskellighed vidner om, at opstandelsen rent faktisk aldrig har fundet sted, fordi evangelisterne tilsyneladende ikke er enige i deres gengivelser. Men det er der absolut ingen grund til at konkludere - tværtimod! De fire beretninger supplerer hinanden, og samlet set beskriver de påskeugen og den afsluttende opstandelse utrolig detaljeret og troværdigt.

For at danne sig et godt overblik over den samlede lidelsesberetning, anbefales det at læse sammenskrivningen bagerst i Den danske Salmebog "Vor Herre Jesu Kristi lidelseshistorie." Af én eller anden grund har udgiverne dog valgt at stoppe sammenskrivningen ved gravlæggelsen, og vi møder derfor ikke opstandelseshåbet i salmebogens sammenskrivning. Dette har også undret forfatteren Poul Hoffmann, som derfor på eget initiativ - ud fra opstandelsesteksterne i de fire evangelier - har sammenskrevet, det han kalder for "Vor Herre Jesu Kristi opstandelses historie" i bogen: "Opstandelsen og livet" - Lohse forlag 1991 (s.53-63).

Tegnet af Maiken Schmidt 8 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Lad børnene - ved hjælp af enkle spørgsmål - få repetet lidt fra Langfredagsteksten, som de hørte sidste gang!

Genfortæl beretningen fra Luk 24,1-12 frit, mens den illustreres med duplo figurer.

Teksten er så fin og enkel, at den næsten kan genfortæles direkte fra Bibelen:

1. Det er meget tidligt søndag morgen. Der er mange, der sover endnu.
2. Tre kvinder er dog stået meget tidligt op, for de har nemlig bestemt, at de vil noget ganske bestemt. De har lavet noget meget vellugtende salve, som de vil smøre Jesu døde krop ind i.

3. Da de kommer ud til graven, bliver de meget forskrækkede. Stenen er rullet fra graven, og de ser to mænd i noget lysende tøj. Spørg evt. om de mon ved, hvem de "to mænd i lysende klæder" (v.4) var?
4. Disse mænd fortæller kvinderne, at Jesus ikke er her. Han er stået op fra de døde - han er blevet levende igen.
5. Kvinderne troede på, hvad de to mænd sagde, og de skyndte sig tilbage til Jesu disciple for at fortælle dem, hvad de havde set og hørt.
6. Men disciplene troede ikke på, hvad kvinderne fortalte dem. Hvorfor mon?
7. Æn ville dog undersøge tingene nærmere. Det var disciplen Peter. Han skyndte sig ud til graven, og dér fandt han kun Jesu tøj - Jesus var væk.
8. Peter gik nu meget forundret hjem. Hvad var der mon sket?
9. Selvom Jesus havde fortalt sine disciple, at han skulle lide og dø, men at han skulle opstå igen på den tredje dag, så havde de alle glemt det, og de kunne ikke tro på dét, der nu var sket.

Centralt vers

"Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde? Han er ikke her, han er opstået!" (Luk 24, 5-6).

Til de voksne

(Læs 1 Kor 15,1-28 grundigt i din forberedelse og sæt dig godt ind i stoffet, så du kan formidle essensen videre til forældrene i din legestue!).

For apostlen Paulus - som blev omvendt efter at han med vold og mord havde forfulgt de kristne - er det

Tegnet af ukendt

aldeles afgørende at få formidlet troværdigheden i Jesu opstandelse. Det er nemlig sådan, at hele kristendommen står og falder med dette! Hvis ikke Jesus virkelig er opstået, er hele kristentroen tom og ligegyldig, og så er de kristne, de mest ynkværdige af alle mennesker, fordi de har satset hele deres liv på en løgn. Men omvendt, hvis Jesus virkelig er opstået fra de døde, er det et vidnesbyrd om, at alt det andet, han har sagt og gjort, er troværdigt og sandt, og så er det dem, der forkaster Jesus, der er under dom!

Derfor er Paulus ekstra grundig, når han i v.3-10 remser alle dem op, der mødte Jesus efter opstandelsen. Tal kort om hver enkelt person eller menneskegruppe Paulus nævner, og gør især noget ud af det faktum, at der var over 500 mennesker, der samtidig mødte Jesus ved en bestemt lejlighed... Paulus skriver dette mange år senere og opfordrer bl.a. dem, der tvivler, på det han siger, til at opsøge de vidner, der så Jesus. Med så mange troværdige vidner, ville der ikke være nogen tvivl i en nutidig, dansk retssal, og derfor ender Paulus også med at konkludere, at "nu er Kristus opstået fra de døde, og ligesom han opstod, skal enhver der tror på ham også opstå til evigt liv!" (v.20-28).

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus er stærkere end døden, og ligesom han stod op af graven, skal vi opstå til et helt nyt liv hjemme hos Gud i Himlen.

Genfortæl beretningen fra teksten. Brug dispositionen og spørgsmålene fra "Inspiration til Legestuen."

Fortæl derefter:

Måske er der én af jer, der har mødt døden? Måske har I ikke prøvet at stå ved en kiste eller set en død person? Men måske er der én af jer, der har prøvet at finde et dødt dyr? En kat, der lå død i vejsiden - eller en fugl, der lå død en morgen uden for vinduet? Den fløj mod ruden og pludselig lå den dér, helt kold og stiv og ubevægelig. Set med vores øjne er livet slut, når nogen eller noget dør. I Guds øjne ser det anderledes ud - for han har magt - også over døden. Det kan være svært at forestille sig, at noget dødt kan blive levende igen ... at hjertet begynder at slå igen, at blodet atter begynder at cirkulere i årerne, og at den, som er død, misser med øjnene, rejser sig og går! Men sådan bliver det engang! For Jesus er stærkere end døden, og derfor kan han vække de døde til live igen - også selv om kroppen

måske for længst er rådnet bort, eller den døde måske er blevet brændt og spredt for alle vinde... Guds magt er så stærk, at han - blot med et enkelt ord - kan samle alle stumperne igen og sætte den døde sammen med knogler, hud og hår... og pludselig rejser den døde sig og går rundt - fuldkommen levende som før!

Det er næsten umuligt at forestille sig, men måske er det umulige ikke altid så umuligt? Prøv at tænke på en flyvemaskine! En kæmpe stor jumbojet med fire motorer og plads til mange hundrede passagerer. Sådant en maskine vejer rigtig meget - ca. 190 ton eller omtrent det samme som 60 elefanter. Tror du, man kan få så mange kilo til at lette sig fra jorden og flyve rundt i luften? Nej, egentlig lyder det helt forkert, for ting kan jo ikke sådan løfte sig op fra jorden og flyve. Det kan de ikke pga. tyngdekraften! Måske har du ikke hørt om tyngdekraften før, men det er en slags kræfter der bor inde midt i jorden, der trækker i alt det, der er på jorden. Og tyngdekraften er så stærk, at tingene ikke kan svæve frit rundt i luften... de vil altid falde ned!

Nå, men jumbojetten kan faktisk flyve! Det kan den, fordi den har fire store motorer med masser af hestekræfter, og flyvemaskinens motorer er stærkere end tyngdekraften! Derfor kan maskinen lette fra jorden, når piloten starter motoren. Det umulige bliver muligt, fordi der er en kraft, der er endnu stærkere end tyngdekraften!

Sådan er det også med døden. Døden er en stærk magt, og umiddelbart vil vi sige, at det er umuligt at besejre og overvinde døden, men der findes en magt, der er stærkere end døden! Nemlig Guds magt! Og når Gud siger til den døde, at han skal vågne og blive levende igen, ja - så vågner han og er ikke længere død.

Det var Gud, der sagde: "Vågn op" til Jesus, da han var død og havde ligget i graven i tre dage, og Jesus vågnede og gik lyslevende ud af graven! På samme måde vil Gud også engang sige: "Vågn op" til alle Hans kære børn, og enhver der kender Ham og tror på Ham, skal blive levende, selvom han er død! Derfor behøver vi ikke at frygte døden! Gud vil vække os igen, når vi tror på ham!

Tegnet af Lilla Szilas 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

Ligesom Jesus opstod og lever, sådan skal enhver, der tror på Jesus, også opstå og leve evigt med ham, fordi Gud er stærkere end døden!

Indledning

På en mark med store, grønne kålhoveder kravler der en larve hen over et af de mange grønne blade. Larven er tyk og fed, for der er masser af mad. Den er krøbet fra det ene blad til det andet, mens den har ædt sig mæt i al den dejlige kål. Nu sidder den helt stille på toppen af et stort kålhoved og kigger ud over marken med alle de dejlige kålplanter. "Åh, jeg må være kommet i Himlen," tænker den... "Kål, kål, kål, så langt øjet rækker! Hvad kan man ønske sig mere?"

I det samme føler larven sig pludselig helt stiv og utilpas i kroppen... "Nej, hvad sker der nu? Ikke allerede, der er jo så megen dejlig kål tilbage!" For larven ved godt, hvad det er, der begynder at ske! Den har levet et langt liv som larve, og nu er det snart slut, og som alle andre larver gør, når livet nærmer sig sin afslutning, begynder larven at spinde sig en puppe af den fine tynde silketråd, den laver med bagkroppen. Snart er hele den grønne larve med de mange ben, pakket godt ind i et tykt lag silketråd, og nu ligger den helt stille og ubevægelig i sin egen lille kiste. Sådant går det alle de larver, der ikke bliver spist af fugle eller trampet ned af dyr eller mennesker... de ender deres dage i en puppe... Slut - skulle man tro! Men nej - tværtimod...! Jo, larven bliver aldrig mere til larve, men indeni puppen er der stadig liv, men det er en mærkelig forvandling, der sker. Det er næsten som et tryllesnummer, for nu sprækker puppen og ud kravler der et underligt og meget anderledes lille væsen. Den sidder lidt og blinker med øjnene i den

stærke sol og så... så løfter den ryggen! Men hvad er det? Det ligner... jo, det er - vinger! Men larven havde da ingen vinger, da den gemte sig i puppen, men nu... nu har den de flotteste og mest farvestrålende vinger, man kan forestille sig. Den folder dem ud, vifter lidt med dem, og så flyver larven af sted - som en smuk og dejlig sommerfugl flyver den af sted over kålmarken! Nu er den ikke interesseret i kålhovederne mere... nej, den slags er kun for små, tykke larver. Nu vil den have blomster, - smukke blomster som den kan suge den søde, krydrede nektar af.

Tal om :

- at så længe larven endnu var larve, strakte dens vildeste drømme sig kun til grønne kålmarker! Den kunne slet ikke forestille sig noget større og bedre, men efter forvandlingen til sommerfugl, var det noget andet, der fik betydning... noget meget rigere, smukkere og mere farvestrålende...

- hvad larvens forvandling til sommerfugl kan fortælle os noget om?

Tal om :

- at sådan er det måske også for os, når vi tænker på Himlen og alt det dejlige, der skal komme? Vi tænker, "som larver tænker," og vi kan slet ikke forestille os, at Himlen skal blive endnu større og herligere, end det, vi ser og oplever her på jorden - meget større end vi kan fatte!

Syng evt.: "Som en herlig guddomskilde" (Vi Synger nr. 97).

Fortæl om:

- teksten fra Luk 24,1-12 (se "Inspiration til Legestuen"
- undlad at dramatisere teksten og undlad afsnittet til "de voksne").

Tegnet af Lars Jensen

Til eftertanke

Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde? Han er ikke her, han er opstået! (jf. Luk 24,5-6 s.955)

Brug oplægget om jumbojetten til at fremhæve tekstens pointe om, at ligesom Jesus opstod og lever, sådan skal enhver, der tror på Jesus, også opstå og leve evigt med ham, fordi Gud er stærkere end døden!

Tal om:

- at alle mennesker skal opstå og møde Jesus, den dag han kommer igen.

- hvor vigtigt det er, at vi tror på Jesus og kender ham, så det er Himlen, der venter efter opstandelsen (jf. Joh 3,16).

- Himlen.

- hvordan mod det bliver? Tænk på, at selv jeres "vildeste fantasier" er for små til at fatte det... jf. larven og sommerfuglen! Men det er naturligvis i orden at gøre sig forestillinger om Himlen, og der er mange skriftord, der kan give et fingerpeg! (fx Åb 21,3-4).

- Afslut med at lære huskeverset udenad!

Huskeord
Jesus siger: "Jeg er opstandelsen og livet; den der tror på mig, skal leve, om han end dør."
(jf. Joh 11,25 s.972)

Baggrundsstof

Vi er i en forvirret tid for disciplene. Den herre og mester, som de har fulgt i det meste af tre år, er blevet henrettet som en forbryder - men nu er han pludselig og helt naturstridigt blevet set lyslevende flere forskellige steder og af flere forskellige mennesker. De mandlige disciple har ikke gjort noget godt indtryk under Jesu tilfangetagelse og domfældelse, og nu er der oven i købet nogle kvinder, der har bragt hilsen fra Jesus om, at de skal mødes med ham i Galilæa, der, hvor det hele begyndte for tre år siden.

Mødet med den opstandne Jesus

Det er første gang, den opstandne Jesus mødes med disciplene, hvor de ved det på forhånd. De andre gange er Jesus pludselig dukket op og er pludselig forsvundet igen. Hvad skal der nu ske? Skal de bebrejdes, at de alle svigtede, lige som Peter blev foreholdt sit svigt? (Joh 21,1-19).

Vi ved ikke, om det kun er de elleve disciple (de tolv minus Judas), der er på vej til bjerget, eller om der har været mange med dem. Vi ved derfor heller ikke, om de, der tvivlede, var nogle af de elleve, men vi skal prøve at forestille os den mærkelige stemning, de må have været i. De er på vej ud til mødet med den opstandne Jesus.

Tegnet af Signe 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

I dag skal vi opleve noget mærkeligt! Vi går ind i en tidsmaskine og flyver mange år tilbage og mange kilometer væk. Nu er vi sammen med disciplene nogle uger efter, at Jesus var stået op af graven. Vi er spændte! Jesus vil møde os! Det er godt nok en lang gåtur - næsten 100 km!, men vi vil så gerne møde Jesus.

1. Mens vi går mod bjerget i Galilæa, snakker vi om, hvor ærgerligt det er, at vi ikke er 12 disciple længere. Judas forrådde Jesus og er død nu. Derfor er vi kun 11 disciple, men det kan jo godt være, at der kommer andre mennesker, der vil være sammen med os nu. Måske er de kvinder, der plejede at følges med Jesus også med.
2. Gad vide, hvad Jesus vil sige til os, når vi skal møde ham? Det er lidt mærkeligt, at vi skal møde ham så langt væk fra vores hovedstad!
3. Dé er han! Det er så fantastisk at se ham, at vi er nødt til at kaste os ned og tilbede ham. Vi kan godt se, at han er forandret samtidig med, at han er den samme som før. Mærkeligt. Men det er som om, han er mere Gud end menneske nu. Alligevel er der nogle af de mennesker, der er her på bjerget, der tvivler på, at han er Jesus. Mon ikke deres tvivl forsvinder, når Jesus kommer tættere på og taler til os?
4. Jesus har fået noget af Gud, sin far. Han siger, at Gud har givet ham al magt! Så er han jo den stærkeste af alle! Hvad vil han mon bruge den magt til? Slå alle fjenderne ihjel?

5. Næh, fordi Jesus har fået al magt, får vi en opgave: vi skal gå rundt i hele verden og fortælle andre mennesker om Jesus, så de også kan blive hans disciple. Vi skal også døbe dem i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn. Helligånden kender vi ellers ikke så meget til, for den er ikke kommet ned til jorden endnu; men Jesus har lovet os, at den snart kommer.
6. Det er ellers noget af en opgave, vi har fået! Tænk, vi skal nå rundt til hele verden! Heldigvis siger Jesus, at han er med os alle dage!

Til de voksne

Vi må fortælle om vores frelser til alle, både store og små, for det har Jesus sagt, at vi skal. Men han har også sagt: "Jeg er med jer alle dage, indtil verdens ende!" - derfor kan vi trygt gå på hans løfter.

Især for de små

Tekstens pointe

Jesus har givet os en opgave og en gave. Opgaven er at dele det, vi ved om Jesus, med andre mennesker - med vores nabo, vores legekammerat, fodboldhold, klassekammerat osv. Gaven er, at Jesus altid vil være med os! Det betyder, at vi aldrig er alene!

Temaer

Der er rigtig mange temaer gemt i denne lille tekst. Her kommer nogle af dem:

- **De er kun elleve disciple** - hvad med Judas? Han svigtede og valgte at dø. Var der ikke andre udveje for ham? Mon ikke Jesus ville have tilgivet ham, hvis han havde ønsket det?
- Tal om svigt mellem kammerater og værdien af tilgivelse. Fortæl om hvordan Peter fik tilgivelse for sin fornægtelse.
- Måske er der brug for at fortælle om, hvordan Judas egentlig kunne forråde Jesus bare ved at give ham et kys. At der var brug for at arrestere Jesus på et tidspunkt, hvor der ikke var mange mennesker omkring ham.

Selve teksten

Disciplene gik nu til Galilæa til det bjerg, hvor Jesus havde sat dem stævne. Det var en lang vej - ca. 100 km (brug en - for børnene - kendt afstand for at anskueliggøre, hvor langt det er). Hvad ville Jesus fortælle dem? De var så spændte.

Tegnet af Martin Pedersen 14 år

(Illustration: På et Israel-kort kan man se afstanden fra Jerusalem til Galilæa).

Da de så Jesus, tilbad de ham, men nogle tvivlede.

Selv blandt de mennesker, der var på bjerget i Galilæa og så Jesus, var der nogle, der tvivlede på, at det nu også var Jesus, Guds Søn, besejrer af Dødsriget! Det giver også os hjælp i vores tvivl! Det var ikke troshelte, der mødte op og begejstrede drog ud og vandt den ene million kristne efter den anden - nej, det var helt almindelige mennesker - fulde af fejl og tvivl - lige som os.

Hvad gjorde Jesus ved dem, der tvivlede? Han kom til dem og talte med dem!

Jesus sagde til dem, at han havde fået al magt fra sin far i Himlen. Derfor havde han noget meget vigtigt at sige dem. Jesus ville gerne have, at disciplene skulle fortælle alle mennesker om ham, så de også kunne blive hans disciple. De kunne trygt gå ud i verden og fortælle, for Jesus ville være med dem alle dage - ja, indtil jordens ikke bestod længere. Tænk hvor stort! Jeg er også blevet kaldet af en Jesu-discipel, og når I hører kaldet, må I også få lov til at blive en Jesu-discipel.

Jesus kasserer ikke tvivlere, men han giver dem nærvær. Hvad gør du, hvis du ikke er helt sikker på, at det er mor, der står og vinker til dig derhenne? Du går tættere på og tjekker efter! Sådan kan vi også gå tættere på Jesus, hvis vi ikke rigtig kan "se" ham. Tal om hvordan vi kan gøre det, og hvor vigtigt det er at høre om Jesus, synge om ham og bede til ham.

Missionærer

Nogle mennesker bliver overbevist om, at de skal rejse langt væk for at fortælle andre mennesker om Gud. Måske taler Gud til dem gennem en drøm, eller måske lader Gud andre mennesker fortælle dem, at de skal være missionærer. En missionær rejser væk fra mange ting - måske i mange år. Præsenter gerne en missionær for børnene. Navn, hjemby, familie osv.

Man kan også være missionær, selv om man er i Danmark; selv om man er barn; selv om man ikke er særlig god til at snakke om Jesus. Tal sammen om hvordan og hvor vi kan være sendebud for Jesus.

Alle folkeslag

Det er vel nok heldigt, at Jesus ikke sagde: Gå ud og fortæl alle jøderne, at jeg er Guds Søn. Fordi Jesus sagde "alle folkeslag", var der også nogle, der rejste fra bjerget i Galilæa og op mod Danmark! Det tog mange hundrede år at komme så langt, så det var ikke en af dem, der selv havde været på bjerget, der til sidst kom til Danmark, men der kom nogle!

Jesus er med os!

Jesus er altid med os:

- når vi er kede af det, og når vi er glade.
- når vi er trætte, og når vi er friske.
- når vi er sure, og når vi er søde.

Det er fantastisk!

Især for de store

Tekstens pointe

Gud vil, at alle mennesker skal frelses!

Indledning

Disciplene har oplevet flere rystende ting:

- en af deres egne forrædte Jesus og døde.
- en af deres egne fornægtede Jesus og måtte gennem en pinlig tilgivelse.
- de havde alle svigtet Jesus.
- kvinderne viste sig at være dem, der havde den stærkeste tro.

Tegnet af Hanna 6 år

Nu er de alle sammen blevet sat stævne på et bjerg i Galilæa måske 100 km væk. Hvad skal der ske?

Den første sætning, Jesus siger, gør dem måske utrygge: Mig er givet al magt! Hvad betyder det i forhold til deres svigt? Men så får de en opgave og en garanti!

Fortæl om:

- disciplenes forvirring og frygt.
- muligheden for forfølgelse og straf.

Tal om:

- hvordan mon du ville have det i en lignende situation.
- hvornår du selv oplever forvirring i dit liv.
- om du har prøvet at blive truet, fordi du mente/sagde noget?

Fortæl om:

- at disciplene tilbad Jesus. Det er første gang, vi hører om at disciplene tilbad Jesus.
- hvordan mon de gjorde helt konkret?

Tal om:

- hvordan man tilbad i Israel?
- tilbeder vi i dag?
- er der tilbedelse i kirken?
- hvorfor det er nødvendigt med tilbedelse?
- hvem har krav på tilbedelse?

Fortæl om:

- at der var nogle, der tvivlede! Gør opmærksom på, at det er naturligt og i orden at tvivle!
- at Jesus gik hen til dem, der tvivlede! - at han ikke svigtede dem og forlod dem.

Tal om:

- hvordan det kan være, at de tvivlede dengang, hvor Jesus var hos dem?

- er det i orden at stille spørgsmål om Guds eksistens?
- hvor vi går hen med vores tvivl?

Fortæl om:

- magt blandt mennesker; konger, herskere, søskende, klassekammerater.
- Guds magt - almagt!

Tal om:

- hvad betyder det for mig, at Gud har al magt? Vær gerne konkret og brug dig selv som eksempel!
- hvad mon en missionær tænker, hvis han/hun oplever, at der ikke er nogen, der bliver omvendt?
- hvem Jesus har fået magten fra?
- hvad udtrykket: i Himlen og på jorden - dækker over?

Fortæl om:

Mission rundt om i verden

- hvordan kristendommen kom til Danmark (Ansgar - Nordens apostel, Poppo's jernbyrd, Jellingestenene).
- missionærer i dag (Missionærplakat, navngivne missionærer osv.).
- missionskald - hvad er det for noget? Hvem får det?

Tegnet af Jakob 8 år

Til eftertanke

Jesus siger: Mig er givet al magt!
(jf. Matt 28,18 s.895)

Tal om:

- folkeslag, der ikke har mødt kristendommen.
- begrebet "hedninger".
- livet som missionær.

Fortæl om:

- de fire "al-ler": Al magt, alle folkeslagene, alt det, alle dage.
- dåben - barnedåb/voksenedåb.

Tal om:

- børnenes dåb - kan de huske den?! (Nogle af børnene er måske ikke døbt, så vær varsomme her).
- hvad det betyder, at en baby ikke kan sige ja eller nej?
- om det gør Guds handling tydeligere?

Fortæl om:

- at Jesus sagde: Jeg er med jer alle dage. Der står ikke: Til på torsdag; til du svigter tredje gang; så længe jeg gider el. lign. Det er en rolig konstatering: Alle dage!
- verdens ende - Jesus kommer igen. Jesus er med os, indtil han møder os igen. Ikke indtil det hele falder sammen.

Tal om:

- betydning af, at han, der har al magt, er med os alle dage!
- hvad det betyder, når vi føler, at han ikke er med os?
- om vi kan glæde os til verdens ende?

Huskeord
Jeg er med jer
alle dage indtil
verdens ende.
(jf. Matt 28,20 s.895)

Baggrundsstof

Det jødiske råd

Det jødiske råd bestod af 70 mand og en formand, ypperstepræsten. Mange af dem havde for ganske nylig været med til at dømme Jesus til døden - nu skulle de dømme endnu engang omkring navnet Jesus. Når der er nævnt flere ypperstepræster, er det fordi, det var en livslang titel, men ikke en livslang stilling.

Saddukæerne

Mange fra rådet var saddukæere. Det var et præstparti, hvis tilhængere hovedsageligt kom fra aristokratiets rækker. Det var mere politik end religion, der optog dem. De troede ikke på nogen opstandelse - slet ikke Jesu opstandelse! Derfor har det været dem magtpåliggende at få aflivet rygterne om en opstandens mægtige navn.

Rådet

Rådet var den højeste juridiske, politiske og religiøse myndighed i indre jødiske anliggender. De havde derfor lovhjælp fra den romerske besættelsesmagt til at gribe ind over for ting, der drejede sig om deres egen tro. Her er der nogle mænd, der forkynder i et andet navn end Guds - så skal Rådet gribe ind.

Tegnet af Hanna Thorlund 11 år

Disciplene

Disciplene havde en rigtig god tid. I Jerusalem var der efterhånden mange kristne. I begyndelsen af teksten her fortælles, at tallet på mændene nåede over 5000! (Det er ikke sikkert, at "mændene skal tages helt bogstaveligt som kun mænd. Det kan også være "mennesker" ligesom når vi siger "alle mand fra borde"). De kristne havde et godt ry i Israel, bl.a. for deres gode fællesskab. Ja, der står om dem, at "alle de troende var sammen, og de var fælles om alt. De solgte deres ejendom og ejendele og delte det ud til alle efter enhvers behov. De kom i enighed i templet hver dag; hjemme brød de brødet og spiste sammen, og jublende og oprigtige af hjertet priste de Gud og havde hele folkets yndest. Og Herren føjede hver dag nogle til, som blev frelst" (ApG 2,44-47).

Inspiration til Legestuen

Indledning

Baggrunden for teksten er en begivenhed, der foregik dagen før, nemlig helbredelsen af en 40-årig mand, der havde været lam fra fødslen af. Fortæl hvad det vil sige at være lam.

1. To af Jesu disciple kom en dag gående hen til templet (det er en slags kirke). Der mødte de en lam mand, der tiggede om penge. Peter sagde til ham, at han ikke havde nogle penge, han kunne give ham, men han havde noget, der var meget bedre. "Meget bedre," tænkte den lamme. "Hvad kan være bedre end penge?" Hvad tror I, det var, Peter havde, som var bedre end penge - hvis man ikke kan gå?

2. I kan tro, at den lamme mand var spændt! Peter kiggede ham lige ind i øjnene og sagde: "I Jesu navn: rejs dig op og gå!" Og så kunne han gå! Var det ikke noget rigtig godt?
3. Der var bare nogle mennesker, der ikke synes om det, der var sket. Det var dem, der bestemte mange af de ting, man måtte og ikke måtte, når man var jøde. De kunne ikke lide, at Peter havde brugt Jesu navn, for Jesus havde de korsfæstet! De vidste slet ikke, at Jesus var blevet levende igen, og nu var de bange for, at mennesker skulle komme til at tro på denne Jesus. Derfor satte de Peter og Johannes i fængsel.
4. Dagen efter skulle Peter og Johannes så forhøres. Hvad var det for gale streger, de havde lavet? Så kunne Peter jo fortælle dem, at de havde gjort noget rigtig godt - de havde gjort en lam mand rask!
5. Peter fortalte dem også, at det faktisk ikke var Johannes og ham, der havde helbredt manden, men at de havde gjort det i en andens navn. Peter sagde ligeud til alle de fornemme mennesker, at den Jesus, som de havde korsfæstet, havde Gud gjort levende, og at det var i hans navn, at manden var blevet rask!
6. Det blev de fornemme mennesker ikke glade for at høre! De prøvede at true Peter og Johannes til ikke at fortælle andre om Jesus, men Peter og Johannes sagde, at de slet ikke kunne lade være med at fortælle om Jesus, for det havde Gud selv bedt dem om at gøre!

Til de voksne

"Vi kan ikke lade være at tale om, hvad vi har set og hørt" (ApG 4,20).

Tegnet af Mette Andersen 11 år

Især for de små

Tekstens pointe

Helligånden er med os og hjælper os med, hvad vi skal sige.

Indfaldsvinkler til teksten

Måske er der nogle af børnene, der har prøvet at opleve noget, som de næsten ikke kan vente med at fortælle læreren eller de andre i skolen næste dag. Tal evt. om, hvad udtrykket: "Hvad hjertet er fuldt af, løber munden over med", betyder.

Måske er der nogle af børnene, der har prøvet at blive drillet fordi de går i børneklub eller i kirke - og fordi de tror på Jesus?

Indledning

Peter og Johannes blev anholdt, fordi de fortalte andre mennesker om Jesus. Dengang var der kun ca. 5000 kristne i hele verden. Derfor var der rigtig mange, der ikke kendte Jesus som Guds søn. Nogle af dem, der ikke troede på Jesus, var de mennesker, der skulle hjælpe jøderne med, hvad de skulle tro på. De kendte Jesus som én, der lavede oprør, og som de havde dømt til døden for ikke så længe siden. Forestil jer hvor overraskede de blev over at høre, at Jesus var blevet levende igen! De havde nok haft mest lyst til at glemme alt om Jesus. Men så var der lige en mand, der blev helbredt efter at have været lam i 40 år! Det kunne man ikke overse!

Selve teksten

Tal om:

- hvordan det må være ikke at kunne røre sig i fire sek., fire min., fire timer, fire dage, fire år, 40 år!

- hvordan må det være, pludselig at kunne gå, løbe og springe rundt?
- hvordan den lamme mands liv ændrede sig fuldstændig.

Man kan ikke komme udenom, at det var en rigtig god ting, der skete for den lamme.

Alle de kloge hoveder samledes og spurgte Peter og Johannes: "Hvem har givet jer magt til at gøre sådan noget?" De ville helst ikke sige, at det var noget godt, de havde gjort, for de vidste jo godt, at Peter og Johannes gjorde det i Jesu navn.

Hvor må Peter og Johannes have været bange for, at de nu også skulle dømmes til at blive korsfæstet! Det var jo mange af de samme mennesker, som havde dømt Jesus. Hvordan kunne det være, at Peter, som jo fornægtede Jesus tre gange, pludselig var blevet så modig, at han turde stille sig op foran hele rådet og sige, at det var i Jesu navn, manden fik sådan en god hjælp? Hvad var det mon, der havde forandret Peters liv så fuldstændigt? Han havde mødt den korsfæstede og opstandne Jesus - og han havde fået Helligånden som gave. Jesus har lovet os, at Helligånden vil fortælle os, hvad vi skal sige, hvis vi bliver anklaget som kristne. Det oplevede Peter og Johannes her. De havde ikke gået så mange år i skole, og alligevel kunne de svare alle de kloge mennesker, så de ikke vidste, hvad de skulle gøre, men var nødt til at sende de to disciple uden for døren mens de snakkede om, hvad der nu skulle ske.

Gad vide, om ikke Peter og Johannes var nervøse, da de stod der - uden for døren! Så blev de kaldt ind igen og fik dommen: "I skal holde op med at fortælle om Jesus!" "Desværre," sagde Peter og Johannes, "det kan vi ikke, for Gud har bedt os om at fortælle om Jesus!" Så kunne Rådet ikke gøre andet end at lade dem gå sammen med den lamme, der nu kunne gå!

Ideer til fremlæggelse

Bed alle børnene om at lægge sig ned på gulvet. De skal ligge helt stille uden at røre en muskel. Snak om, hvordan de vil komme hen til dig og få saftvand, være med til boldspil, gå i børnehave/skole, gå på toiletet osv.

Tegnet af Hanne Andersen 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

"Vi kan ikke lade være at tale om, hvad vi har set og hørt" (ApG 4,20).

Indfaldsvinkler til teksten

- Fyld nogle kraftige plastikposer med sand. Lad derefter børnene sætte sig med ryggen op ad væggen og med spredte ben. Læg en sandpose henover benene og lad dem mærke, hvordan det er, ikke at kunne bevæge benene.

- Byg en fritstående bue af tomme mælkekartoner. Konstater vigtigheden af den midterste mælkekarton. Snak om sammenhængen med Jesus som den vigtige hovedhjørneste, der får hele bygningsværket til at hænge sammen.

Indledning

Nogle gange kommer vi til at opleve, at andre driller os eller måske endda håner os, fordi vi er kristne. Det er ikke så rart, men faktisk er vi alligevel heldige, at vi bor i Danmark, for her må vi gerne være kristne, så vi kan nøjes med drilleri, men i andre lande er der kristne, der bliver forfulgt, - ja, nogle bliver endda dræbt, fordi de tror på Jesus. I dag skal vi høre om to kristne, der blev arresteret og slæbt for retten, fordi de havde gjort en mand rask i Jesu navn, og fordi de forkyndte, at Jesus var opstået fra de døde. Vi skal også høre om, at vi også kan blive frelst, når vi tror på Jesus. Ja, Peter og Johannes gik endda så langt, at de sagde, at der ikke er frelse andre steder end hos Jesus!

Fortæl om:

- forfulgte kristne i andre lande. Brug evt. materiale fra Åbne Døre (www.forfulgt.dk) til at vise nogle aktuelle historier.
- hvor godt vi egentlig har det i Danmark, også når vi tror på Jesus, og alligevel er vi ofte så generte og bange for at fortælle andre om ham.

Tal om:

- hvorfor er det så vigtigt, at vores kammerater hører om Jesus?
- hvordan vi kan være med til at hjælpe forfulgte kristne i andre lande? (bede for dem, sende breve til fængslede kristne osv.).

Fortæl om:

- hvordan det må have været for de første kristne. Først var de bange for at blive slået ihjel - så oplevede de, at de havde et godt omdømme i Jerusalem - så begyndte de at blive arresterede og forfulgte - bl.a. af Paulus!

Tal om:

- hvorfor det er godt at have et kristent fællesskab?
- hvordan det kan have været en hjælp for Peter og Johannes, at de var arresterede sammen?
- hvordan det mon var, hvis det kun var den ene, der var blevet arresteret?

Fortæl om:

- at det var det jødiske råds opgave at forhindre vranglære. De handlede derfor korrekt, når de ville undersøge, hvad det var, der foregik her.

Tal om:

- hvem det er, der afgør, hvad det er rigtigt at tro på i Danmark?
- hvad en biskops rolle er i vores kirke?
- om man skal tro på Gud for at blive præst eller biskop i Danmark?

Tegnet af Pernille Åskov 8 år

Til eftertanke

Vi kan ikke lade være at tale om, hvad vi har set og hørt. (ApG 4,20 s.990)

Fortæl om:

- lammelse.
- hvordan det mon er at være lam?
- hvad man kan, og hvad man ikke kan.
- afhængigheden af andre.

Tal om:

- om der er nogen, der kender én, der er lam.
- at den lamme mand var med inde foran rådet. Var han dømt for noget?

Fortæl om:

- hovedhjørneste.
- Det kan være den første sten, der bliver lagt i et byggeri, og det kan være den sten, der "lukker" en bue. Hvis den ikke er der, vil buen falde sammen.

Tal om:

- hvad der mon menes med, at Jesus er hovedhjørneste?
- hvad det betyder, at bygmestrene vragede hovedhjørneste?

Fortæl om:

- hvordan Rådet truede Peter og Johannes til at tie stille, og hvordan de ikke kunne få dem til det.

Tal om:

- hvordan vi kan opleve trusler mod kristendommen i Danmark i dag (et lidt svært emne). I kan evt. komme ind på latterliggørelse af kristne, der tror på skabelsen.

Huskeord
Der er ikke frelse i nogen anden, ja, der er ikke givet mennesker noget andet navn under himlen, som vi kan blive frelst ved. (Sl 68,21 s.516)

Baggrundsstof

Apostlene har travlt i den første menighed. Der er vækst og gode vilkår for de kristne. De møder modstand fra Det jødiske Råd, men i befolkningen generelt er der velvilje.

I kap. fem hører vi den fantastiske beretning om, hvordan alle de syge, der kom til apostlene, blev helbredt. Det medfører en sand folkevandring af syge og besatte mennesker, der strømmer til apostlene for at blive helbredt. Det bliver for meget for ypperstepræsten m.fl., og de arresterer alle apostlene og spærre dem inde i et fængsel.

Udfrielsen fra fængslet

Men for ham, der kunne sprænge dødens porte, er et fængsel ingenting! Om natten åbner Herrens engel fængslets porte og fører apostlene ud med befaling om at prædike videre på tempelpladsen næste morgen. Da Rådet mødes for at forhøre apostlene, får de besked om det tomme fængsel, og at der prædikes på tempelpladsen. Apostlene bliver endnu engang hentet, truet og pisket, bliver næsten slået ihjel, men reddes i sidste øjeblik af Gamaliel (Paulus' lærer). Derfor kan apostlene gå ud og forkynde videre - og det gør de!

Nye kristne

Ny kristne kommer hele tiden til, og det giver nogle praktiske problemer, bl.a. ved den daglige uddeling af mad/penge. Der er nogle græsktalende enker, der ikke får det, de behøver, måske pga. sprogvanskeligheder og måske fordi de som immigranter ikke har haft slægtninge til at hjælpe sig.

Stefanus

Derfor sammenkalder apostlene hele menigheden og beder dem vælge syv mænd, der skal forestå uddelingen. En af disse syv mænd er Stefanus. Der står om ham, at han var "en mand fuld af tro og Helligånd", og at han gjorde "store undere og tegn blandt folket." Han har formodentlig ikke 'kun' gjort tegn og undere, men har også prædikeret for jøderne.

Tegnet af Johanne Svendsen 13 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Stefanus havde fået nogle gode gaver fra Gud: Nåde og kraft. Det gjorde ham i stand til at gøre nogle gode og fantastiske ting. Han gjorde tegn og undere blandt folket: Han kunne gøre én, der var syg, rask; han kunne give én, der ikke kunne se, synet tilbage osv. Samtidig fortalte han også, at Jesus levede og gerne ville frelse alle mennesker. Det var ikke alle, der var glade for at høre det! (dramatiser historien for børnene - spil én fra de frigivnes synagoge).

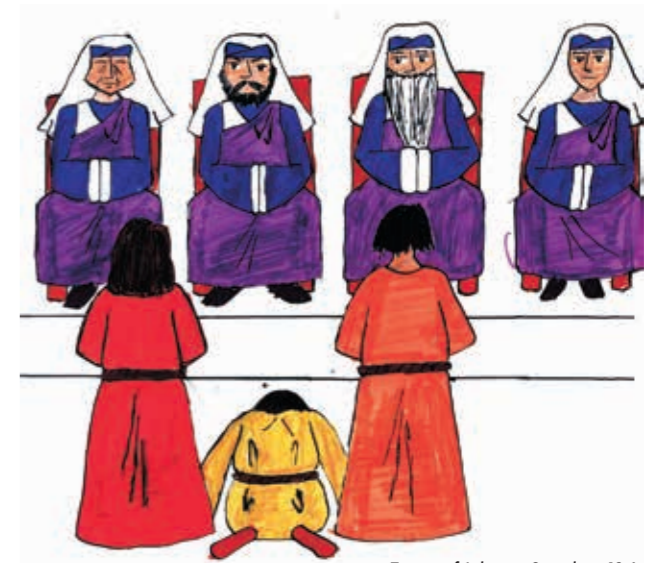
1. Hej med jer! Hvilken kirke er I fra? Jeg er fra de frigivnes synagoge. Jeg mødes hver lørdag med andre jøder, der er blevet sat fri fra fængslet, og så læser vi i Det gamle Testamente (eller Bibelen) sammen.

2. Tænk jer, så forleden mødte nogle af mine venner og jeg en irriterende mand! Han gjorde en mand rask! Det kunne jeg godt tænke mig at kunne! Jeg blev faktisk temmelig misundelig! Han gik også og råbte op om en mand, der hed Jesus. Det var bare for meget! Hvad skulle vi gøre?
3. En af os fik en god idé: Vi skulle bare skaffe nogle, der kunne lyve om ham, ligesom dengang ham Jesus blev dødsdømt. Vi fandt nogle, der ville sige, at Stefanus sagde, at Moses og Gud var dumme! Så det gjorde vi!
4. Selvfølgelig blev Stefanus slæbt for Rådet, for sådan noget må man ikke sige. I Rådet sidder nogle kloge mennesker, så jeg var sikker på, at de ville kunne få ham til at holde op med al hans snak om Jesus!
5. Det kunne de bare ikke! Stefanus brugte tiden sammen med Rådet til at fortælle mere om Jesus. Han fortalte, at alt det, der var sket i Det gamle Testamente, bare skulle fortælle os, at Jesus engang skulle komme! Til sidst sagde han noget mærkeligt om, at Jesus i virkeligheden var Guds søn! Det blev for meget for os - alt for meget!
6. Vi tog fat i Stefanus og slæbte ham uden for byen, og så smed vi sten på ham, og vi blev ved med at smide sten på, indtil han døde (udmal ikke dette alt for meget for de små). Nu burde jeg jo være glad, men det er jeg ikke! Lige inden han døde, bad han for mig! Det kan man da ikke! Man kan da ikke bede for sine fjender?

Hvad kan det være med ham Jesus, der gør, at man er klar til at dø for hans skyld?

Til de voksne

Stefanus' død minder os om Jesu død. Han var i stand til at bede: "Herre, tilregn dem ikke denne synd" (ApG 7,60).

Tegnet af Johanne Svendsen 13 år

Især for de små

Tekstens pointe

Mord og forfølgelse bliver startskuddet til mission.

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

- at blive drillet, fordi man tror på Jesus.
- at være med til at fortælle om Jesus.
- at være missionær både herhjemme og i det fremmede.

Selve teksten

Fortæl teksten. Uddyb evt. med følgende stikord:

- **Misundelse.** Her er nogle, der ikke kan klare sig i diskussionen med Stefanus. Selvfølgelig kan de ikke argumentere mod Helligånden, men i deres øjne er det jo manden Stefanus. Hvad skal de så gøre? Lad os lyve ham noget forkert på, så vi kan få ham knækket! Snak med børnene om misundelse, og hvordan det kan gnave inden i os og få os til at gøre nogle mærkelige ting, som vi måske aldrig havde tænkt, vi ville gøre.

- **Præsterne.** Det lyder mærkeligt at sige, at en del præster blev lydige mod troen. Man skal huske på, at præsterne ikke var ansat i en kirke, lige som vi kender det. Der var rigtig mange præster i Jerusalem, og nogle af dem blev kristne.

- **Stefanus' tale.** Stefanus holder en hel bibeltime for Rådet. Tænk på, at Rådet bestod af belæste folk. Hvordan får Stefanus viden og mod til at belære dem?

Snak om Helligåndens virke i os, og om, hvordan Gud har lovet at hjælpe os.

- **En engels ansigt.** Stefanus' ansigt lignede en engels. Et synligt tegn på, at Helligånden var sammen med Stefanus.

- **Dræbte og forfulgte profeter (kap. 7,52).** Find nogle eksempler på profeter fra Det gamle Testamente (fx Elias, Jeremias og Johannes Døberen). Fortæl om forfølgelse og om, hvordan mennesker ikke vil modtage budskaber fra Gud, når det går på tværs af deres egne tanker og meninger.

- **Det skar dem i hjertet.** Rådets medlemmer får problemer! Det påvirker dem virkelig, det som Stefanus siger. De kunne have reageret med anger og omvendelse, men i stedet vælger de at vende følelserne udad. De skar tænder mod Stefanus! Det er også en alvorlig anklage, Stefanus retter mod dem: at de ikke har holdt loven! Rådet bestod af de mennesker, som resten af jøderne så op til for at se, hvordan de skulle udleve deres jødedom.

- **Menneskesønnen.** Da Stefanus kalder Jesus for Menneskesønnen, springer ballonen. Rådet kender udtrykket og ved, at det henviser til Messias. Derfor er det meget stødende for dem at høre Stefanus sige, at Jesus, som de dømt, er Messias.

- **Stening.** Stening var en henrettelsesmetode i Israel. Det specielle er, at der er mange om at udføre dødsdommen.

- **Korsord/steningsord.** Snak om de to sætninger, Stefanus siger, mens han bliver stenet. Han beder for sig selv og for sine fjender!

- **Saulus.** En ung mand er villig til at passe på kapperne for dem, der skal kaste sten. Senere står der, at han bifaldt mordet! Sådan en skidt karakter! Han kan vist aldrig blive brugt til noget af Gud! Snak om, hvordan Gud bruger mennesker til forskellige opgaver. Gud tager ikke de mennesker, der kan det hele i forvejen, men han vælger et menneske, og så giver han evner og den udrustning, der passer til opgaven.

- **Forfølgelse.** Der har tidligere været modstand, og alle apostlene har prøvet at være fængslet, men nu går startskuddet til en stor forfølgelse af de kristne, og mange må flygte væk fra Jerusalem. Snak om, hvordan en frygtelig situation kan vendes til at blive til en fordel for os. Fortæl om, hvordan endnu flere mennesker nu kunne komme til at høre om Jesus.

Tegnet af Lilla Szilas 10 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud kan bruge en forfærdelig begivenhed og en forfølgelse til at få startet missionsvirksomheden.

Indledning

Menigheden i Jerusalem er privilegeret! De oplever medgang, og at der er mange, der kommer til tro på Jesus. De bliver så mange, at det er nødvendigt, at vælge nogle mænd til at aflaste apostlene med nogle af de praktiske opgaver. Det bliver syv gode mænd, der får den opgave. Især fremhæves Stefanus. Det er mærkeligt, hvorfor det lige er ham, der bliver stenet - man skulle tro, at han var svær at undvære? Men sådan ser vi, hvordan Guds tanker er så meget anderledes end vores. Stefanus holder en fantastisk tale for Rådet. Han ridser hele frelseshistorien fra Det gamle Testamente op - uden manuskript! Det er faktisk en unik chance for at få vidnet for de mennesker, der kunne gøre en stor forskel for menigheden i Jerusalem - og for missionsvirksomheden fremover. Tænk, hvis Rådet havde forstået budskabet og var blevet kristne alle sammen! Men sådan skulle det ikke gå. Læg mærke til, at Stefanus er tryk midt i en forfærdelig situation! Det er en tryghed, der bunder i, at han var sikker på, at han var i Guds hænder. Det er fantastisk at se den omsorg, Gud giver Stefanus, ved at vise ham et glimt af Himlen. Det er, som om han siger det samme, som Jesus sagde til røveren på korset: I dag skal du være med mig i Paradis!

Fortæl om:

- vigtigheden af, at vi ikke lader nogle få gøre hele arbejdet i en menighed, men at alle får en opgave.

Tal om:

- hvad kan du gøre, for at det bliver hyggeligere at komme til børne- eller juniorklub?
- hvilke opgaver børn kan hjælpe med i en menighed.

Fortæl om:

- at Stefanus kom i diskussion med nogle jøder fra andre synagoger. Forklar hvad en synagoge er.
- at vi ikke hører deres diskussion, men vi hører, at de andre ikke kunne klare sig mod Stefanus' visdom.

Tal om:

- hvad det betyder for os, at Jesus har lovet os, at Helligånden vil fortælle os, hvad vi skal sige.
- om det betyder, vi så bare kan lade være med at læse i Bibelen?

Fortæl om:

- hvordan det skar Rådet i hjertet at høre Stefanus fortælle om Guds plan.
- hvad det mon var, der påvirkede dem?

Tal om:

- at Det gamle Testamente ikke kun er historieskrivning, men at der hele vejen igennem er glimt og forudsigelser af Jesus.
- hvordan Guds plan har været forberedt gennem årtusinder.

Tegnet af Johanne Svendsen 13 år

Til eftertanke

Stefanus så Guds herlighed og Jesus stående ved Guds højre side.
(jf. ApG 7,55 s.994)

Fortæl om:

- forfølgelser af kristne. Kristne i andre dele af verden kan opleve at blive truet på livet. Brug evt. materiale fra Åbne Døre til at konkretisere det for børnene.

Tal om:

- hvor godt vi har det i Danmark rent fysisk.
- hvad det "farlige" er for os kristne i dag, når vi ikke er truet på vores liv?

Fortæl om:

- Stefanus' mod.
- hvor han fik modet fra?
- hvad det har betydet for ham, at han så Jesus sammen med Gud oppe i Himlen?

Tal om:

- det helt konkrete, at Stefanus vidste, at han, når han døde lige om lidt, skulle møde Jesus.

Huskeord
Nu ser jeg himlen åben
og Menneskesønnen stå
ved Guds højre side.
(ApG 7,56 s.994)

Baggrundsstof

Der var blandt de kristne en klar fornemmelse af, at evangeliet var for jøderne og kun for jøderne. De første kristne var jøder, og de var alle opdraget til, at de ikke måtte have noget med andre folk at gøre (5 Mos 7,2-4). Derfor blev der ikke missioneret blandt andre folkeslag. Når der nævnes græske navne, fx Stefanus, kan det være jøder, der er immigreret fra Grækenland, såvel som der har været jøder fra andre dele af verden.

Rent og urent

De første kristne var bundet ind under de love, som Moses gav Israels folk for snart mange år siden. Det fører senere til konflikt mellem Paulus og Peter, som løses ved Apostelmødet i Jerusalem (ApG 15). I dagens tekst har Peter et problem i forhold til Moselovens regler om, hvad jøder måtte spise, og hvad de ikke måtte spise (3 Mos 11).

Besat af romerne

Israel var besat af romerne, og der har derfor været en besættelsesstyrke i landet. Nogle af disse soldater var gudfrygtige og stod på god fod med jøderne. En sådan officer var Cornelius. Han bad til Gud og gav mange almisser (fx penge), står der om ham. Han har nok også været en fast gæst i synagogen.

Tegnet af Amalie Hæg 7 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

Del børnene op i to grupper, der sætter sig i hver sin ende af lokalet. Hav en dug med en masse plastikdyr eller "bamse-dyr" med.

Jesus blev født i Israel og var derfor jøde. Desværre var Israel et besat land, så der var også en masse romerske soldater i landet. I dag skal vi have delt jer op i to grupper: jøder og soldater!

1. (Soldater) Nogle soldater var dumme og gik og slog på folk, men der var også nogle gode soldater. Sådan nogle er I, og en af jer er Cornelius.
2. (Jøder) I er de første kristne, og en af jer er Peter. I har det godt, selvom I er besat af de romerske soldater, for I får for det meste lov til at passe jer selv.
3. (Soldater) En eftermiddag fik Cornelius et syn af en engel! Han blev forskrækket, men englen sagde, at Gud havde hørt hans bønner,

og nu skulle han sende bud efter Peter! (en soldat og to husfolk sendes af sted).

4. (Jøder) Peter var gået op på taget for at bede til Gud (de fleste huse i Israel har flade tage). Så blev han sulten og begyndte at lave mad. Mens han var ved at lave mad, fik han også et syn - ligesom Cornelius havde fået et syn. Det var bare anderledes: En dug blev sænket ned fra Himlen, og den var fuld af dyr! Elefanter, tigre, grise, edderkopper, høns mm. (sænk dugen med alle plastikdyrene ned på gulvet).

5. Så var der en stemme, der sagde: "Rejs dig, Peter, slag og spis!" "Nej", sagde Peter, "jeg er jøde, så det er ikke alle dyr, jeg må slagte og spise." "Hvad Gud har erklæret for rent, må du ikke kalde vanhelligt," svarede stemmen. Det skete tre gange, og så forsvandt dugen igen. Hvad mon det skulle betyde?

6. I det samme sagde Helligånden til Peter, at han skulle åbne døren, for Gud havde sendt nogle mænd, som han skulle følge med et sted hen. Ganske rigtig: Uden for døren stod soldaten og de to husfolk.

7. Peter gav dem mad, og næste dag gik de hen til Cornelius. Peter fortalte dem om Jesus, og pludselig gik det op for ham, at det er vigtigt, at alle mennesker hører om ham - ikke kun jøderne. Det var derfor Peter havde fået det syn oppe på taget. Det skulle altså betyde, at når Gud sagde, at al maden var ren, så betød det, at alle mennesker måtte høre om ham - ikke kun jøderne.

8. Derfor kunne Peter døbe Cornelius og alle dem, der var i hans hus!

Til de voksne

"Enhver, som tror på ham, skal få syndsforladelse ved hans navn" (ApG 10,43).

Tegnet af Didde Jönsson 10 år

Især for de små

Tekstens pointe

At frelsen ikke kun er for jøder, men også for romere - og danskere! Samt at det ikke er nødvendigt at blive jøde for dernæst at blive kristen.

Selve teksten

Fortæl beretningen og uddyb evt. med følgende stikord:

- **Cornelius** var soldat og havde 100 mand under sig. Han var placeret i Cæsarea, som var hovedbyen for de romerske soldater i Israel. Snak om, hvordan han kunne bruge sin indflydelse til at gøre godt i stedet for at plage indbyggerne. Snak om, hvem han var som person. Var han mon rar?

- **Engle som budbringere**. Snak om engle som budbringere. Mest kendt er nok Gabriel, som kommer til Maria. Snak om, hvordan det kan være, at englen her kender Cornelius ved navn. Hvorfor kom englen lige til ham? Havde han fortjent det?

- **Peter rejser rundt**. Peter var blevet hentet til Joppe, fordi en meget elsket person var død der. Peter får bud af Gud til at gøre hende levende igen! Nu har Peter været i Joppe i et stykke tid, og så er der bud efter ham igen! Derfor må Peter igen afsted - denne gang ca. 50 km. - til en romersk militærlejr!

- **Peters syn**. Hvad er egentlig formålet med synet? Er hovedtanken, at nu må Peter og de andre jøder fremover godt spise al slags mad? Nej, det kan godt være, at det har været en bieffekt, men hovedformålet var at gøre det klart for Peter og de andre, at det ikke var nødvendigt for hedninger at gøre "omvejen" omkring

jødedommen, før de kunne blive kristne.

- **Peter beværter gæsterne.** Gad vide, hvilken slags mad han har lavet til dem? Nu kunne han jo servere stegte grisetæer (men det havde han nok ikke råvarerne til...).

- **Cornelius tilbeder Peter.** Det har måske været fristende for Peter at tage imod tilbedelsen. Det er vel ikke hver dag, at en officer fra besættelsesmagten kaster sig ned for én? Heldigvis modstår han fristelsen! "Jeg er jo selv et menneske" (v.26).

- **Hvorfor skulle jeg komme?** Peter ved ikke selv, hvorfor han skulle besøge Cornelius, og Cornelius ved det heller ikke - men Gud ved det! Og det er nok for Cornelius til at sende bud, og det er nok for Peter til at komme. Flot!

- **Talen afbrydes!** Prøv at forestille jer, at I sidder til en 80-års fødselsdag og at der er én, der holder tale. Lige pludselig er der en anden gæst, der afbryder talen. Det kan man da ikke! I har vel også lært, at man ikke må snakke i munden på hinanden? Men Peter bliver afbrudt - af Helligånden! Nu har han åbenbart talt længe nok!

- **Hedningedåb.** Her tager Peter et temmelig drastisk skridt! Han kan jo ikke ringe til de andre apostle for at høre, om det er i orden at døbe hedninger, uden at de er blevet jøder først, men han er så sikker i sin sag, at han bare døber dem. Gud har overbevist ham.

Ideer til fremlæggelse

Dramatiser stykket, hvor nogle af børnene er romerske soldater, heraf én Cornelius, og nogle er jøder, heraf én Peter. Husk en dug med en masse forskellige dyr i.

Tekstens pointe

Gud vil, at alle mennesker skal frelses!

Tegnet af Nomi Høeg 12 år

Især for de store

Indledning

Peter var jøde, og han mente, som alle de andre kristne i Jerusalem, at hvis der var nogle, der gerne ville være kristne, så var de nødt til først at blive jøder, dvs. at de skulle overholde Moseloven og de skulle omskæres. Derfor var Gud nødt til at overbevise Peter om, at det ikke var sådan, Gud havde bestemt, at det skulle være. Det er heldigt for os, at han blev overbevist - tænk, hvis vi skulle overholde alle de mange love i Moseloven (det er mange flere end de 10 bud, vi kender) eller tænk nu, hvis der aldrig var kommet missionærer til Danmark, så havde vi måske stadig troet på Odin og Thor!

Selve teksten

Cornelius var befalingsmand i den romerske besættelsesmagt, og som sådan var han en fjende! Han bliver dog skildret utrolig positivt her, og vi fornemmer en behagelig og venlig overordnet for soldaterne. Bemærk, hvordan han sender en soldat med sine to husfolk som beskyttelse.

Peter må sluge nogle kameler i dette kapitel. Ikke nok med, at han skal træde ind i en hednings hjem (hvilket ikke var forbudt, bare ikke særligt velset), men han kommer også til at bo i hjemmet nogle dage, og må dermed også spise der. Der giver ham tilmed også et forklaringsproblem over for de øvrige apostle (jf. kap. 11). Hvad har Peter og Cornelius mon lavet de efterfølgende dage? Det kunne være spændende, hvis vi havde haft en båndoptager inde i huset. Sikke en bibeltime, vi så kunne have lyttet til i dag!

Fortæl om:

- hvordan Israel var et besat land, hvor de romerske soldater var en del af bybilledet.

Tal om:

- at Danmark også har været besat engang.
- at soldater bare er almindelige mennesker.
- at der også findes kristne soldater.

Fortæl om:

- bøn og almisse. Har vi fattige mennesker i Danmark? Hvem kan vi give penge til?
- at vi har vores penge til låns.
- begrebet tiende.

Tal om:

- hvordan andre mennesker også kan søge efter Gud og bede til ham.
- hvad med de mennesker, der bor helt isolerede på en sydhavsø?
- kan Gud møde dem?

Fortæl om:

- hvordan Gud beder Cornelius om at sende bud efter Peter.
- hvordan Gud viser Peter, at han skal besøge Cornelius.

Tal om:

- engle som budbringere.
- Guds omsorg for mennesker.
- at Gud kendte og kaldte både Peter og Cornelius ved navn.
- at Gud også kender os og kalder os ved navn (Es 43,1).

Læs evt. Sl 139 og understreg, hvordan vi er kendt hele vejen igennem af Gud.

Tegnet af Simone Kjeller-Hansen 8 år

Til eftertanke

Hvad Gud har erklæret for rent, må du ikke kalde vanhelligt. (jf. ApG 10,15 s.997)

Fortæl om:

- Cornelius - hvordan var hans arbejde?
- hvordan passede han på sine ansatte?

Tal om:

- hvordan Cornelius' liv blev ændret.
- kunne Cornelius mon fortsætte som officer i den romerske hær, Den Italienske afdeling?

Tal om Peters tale:

- hvad indeholder den?
- hvad fortæller den os om Jesus?
- hvilken rolle har disciplene i den tale?
- hvor langt kommer Peter, inden han bliver afbrudt af Helligånden?

Fortæl om:

- Treenigheden.
- Helligånden som formidler af Guds ord.
- Helligånden som budbringer.
- tungetale, hvad er det? - findes det i dag?

Tal om:

- om man kan bede til Helligånden?
- om Helligånden er en person - ligesom Jesus?
- er det alle mennesker, der kan få Helligånden?
- hvis man ikke kan tale i tunger, har man så ikke Helligånden? (se 1 Kor 1,4-12).

Huskeord
Enhver, som tror på ham, skal få syndsforladelse ved hans navn. (jf. ApG 10,43 s.998)

Baggrundsstof

Mange nye kristne

Apostlene har efterhånden fået samlet en stor menighed i Jerusalem. Der er blevet så mange kristne, at de ikke har kunnet være i et enkelt hus, men har haft husmenigheder rundt om i byen, hvor de har mødtes og holdt nadver sammen.

Fra den almindelige befolkning har de første kristne mødt stor velvilje, men fra de ledende jøder i Rådet har de mødt modstand. Det er vel heller ikke så mærkeligt, at de mennesker, der var med til at dømmes Jesus til døden, ikke har lyst til at juble over, at Jesus-bevægelsen stadig er aktiv.

Politiske forhold

Israel var besat af romerne, der havde givet et rimeligt religiøst selvstyre til Rådet, hvorfor Rådet kunne behandle og dømmes i sager af religiøs karakter. Inden for det politiske område, var det den romerske ret, der trådte til og den romerske besættelsesstyrke, der effektuerede eventuelle domme.

Derfor er det lidt mærkeligt, at kong Herodes i teksten her griber ind overfor de kristne ledere. Rådet kunne ikke give ham ordrer, men de har nok alligevel haft en vis indflydelse på ham. Han har, efter hvad vi kan dømmes på hans død, haft en stor selvfølelse, og med smiger kan man komme langt over for mennesker, der gerne vil være større, end de er (jf v.21-23).

Efter begivenhederne med Peters udfrielse af fængslet, bliver vagterne henrettet, og Herodes rejser (flygter?) til Cæsarea, hvor romerne stod stærkt. Hvad mon han var bange for?

Tegnet af Kristine Roager 5 år

Inspiration til Legestuen

Indledning

En af Jesu disciple - Peter - er blevet taget til fange og sat i fængsel. Peters venner er kede af det og bange for, hvad der vil ske med ham - og med dem. Indret et lille fængsel, vælg én til at være Peter (evt. en voksen) og læk ham med papirguirlander til to soldater.

1. I dag skal vi høre om noget, der ikke er så godt, og om noget, der er rigtig godt! Kan I se, hvad det er vi har lavet her? Det er et fængsel. Det er ikke rart at være i fængsel. Peter er blevet sat i fængsel, fordi han ikke kan lade være med at fortælle andre mennesker om Jesus. Han er bange for, hvad der nu skal ske med ham.

2. Peters venner vil gøre alt, hvad de kan for at hjælpe ham, men hvordan kan man hjælpe én, der sidder i fængsel?
3. Pludselig kommer de i tanke om noget, de kan gøre for Peter. De kan bede for ham! Mens disciplene beder, sender Gud en engel for at hjælpe Peter. En engel kan gå gennem lukkede og låste døre, men hvad med lænkerne omkring Peters hænder?
4. Englen siger til Peter: Rejs dig op! Og så falder lænkerne af hans hænder! Peter tror, det er noget, han drømmer, det er så uvirkeligt! Der stråler et kraftigt lys fra engelen, så det er mærkeligt, at soldaterne ikke vågner.
5. Nu bliver det endnu mere mærkeligt! Peter skal tage sine sandaler på og følge med - og så går englen og Peter hen til den låste dør, der åbner sig for dem! De går lige forbi vagterne, og til sidst står de på gaden. Først nu går det op for Peter, hvad der er sket - at englen har ført ham ud af fængslet og at han virkelig er fri!
6. Han skynder sig hen til det hus, hvor hans venner er forsamlet. Han banker på. Hvor bliver Peters venner glade, da de ser Peter igen. Tænk at Gud har hørt deres bøn - og ført Peter ud af fængslet. De vil så gerne, at Peter skal komme med ind og fortælle dem det hele, men Peter siger, at han må skynde sig at flygte, for ikke at blive taget til fange igen.

Til de voksne

"Herren har sendt sin engel og revet mig ud af Herodes' hånd" (ApG 12,11).

Tegnet af Astrid Jensen 8 år

Især for de små

Tekstens pointe

Gud er stærkere end fængslets porte!

Indledning

Apostlen Jakob er lige blevet henrettet af kong Herodes, og nu er Peter blevet arresteret. Peter var en af lederne blandt de kristne i Jerusalem, ligesom Jakob. Vi ved ikke, hvorfor Gud valgte at redde Peter og ikke Jakob, men vi må have tillid til, at Gud i alle tilfælde gør det bedste, fordi han ved, hvad der tjener menneskenes frelse bedst.

Selve teksten

Fortæl teksten. Man kan uddybe med nogle af følgende stikord:

- **Det er påske.** Den sidste påske var fuld af både sørgelige og glædelige begivenheder! For jøderne blev påskefesten afholdt til minde om udfrielsen af Egypten, men for de kristne var det Jesu død og opstandelse, man mindedes. Der var rigtig mange mennesker, der var kommet til tro på Jesus. Kong Herodes var ikke begejstret for at discipelflokken voksede. Derfor havde han mishandlet flere af de kristne og havde også taget Peter til fange. Nu var Peter i samme situation, som Jesus havde været i: fængslet, anklaget og med udsigt til at blive dømt - til døden!

- **Fængslets sikkerhed.** Læg mærke til, hvor godt Peter er låst inde og bevogtet. Det jødiske råd havde oplevet, hvordan Peter og Johannes, der var blevet fængslet, pludselig kunne stå på tempelpladsen og prædike. Det skulle kong Herodes ikke nyde noget af! Der er fire hold soldater på hver fire mand til at passe på Peter. To af soldaterne er oven i købet lænket fast til Peter. Han må

under ingen omstændigheder undslippe - men Gud vil det anderledes!

- **Guds omsorg.** Nu handler Gud ved at sende en engel, og englen vækker Peter. Læg mærke til, hvor konkret englen er i sin omsorg for Peter: "Skynd dig op at stå op - du skal med mig nu. Vi skal lige have de her lænker af. Bind kjortlen op og tag dine sandaler på! Vi skal skynde os væk herfra, så du må hellere tage dine sandaler på. Tag din kappe på og følg mig! Det kan godt være koldt udenfor om aftenen." Det er ligesom en mor eller far gør for at passe på sit barn. Det viser os noget om Guds omsorg for os. Englen fører ham forbi de første to vagtposter, forbi den tredje og til sidst også den fjerde vagtpost - ud gennem de låste døre - ud i det fri! Det ikke er en drøm, han er virkelig fri.

- **Menighedens bøn.** Der er en kristen menighed, der lige siden Peter er blevet arresteret, er blevet ved med at bede utrætteligt for Peter. Da Peter kommer til menigheden - midt om natten - for at de skal se, at deres bøn er blevet hørt, beder de stadig! Det er vigtigt, at vi også bliver ved med at bede til Gud - for os selv, og for de mennesker, han minder os om at bede for.

- **Tro på bønhevelse.** Selv om Peters venner bad om, at Peter måtte blive fri, havde de nok ikke regnet med, at det ville ske. Da Peter banker på døren, kommer en pige ved navn Rhode ned for at låse op. Hun bliver så forbløffet over at genkende Peters stemme, at hun glemmer at lukke ham ind. I stedet skynder hun sig ind for at fortælle de andre, at Peter står udenfor døren. De tror slet ikke på hende - det er næsten for godt til at være sandt. Men det er sandt!

- **Peter flygter.** Efter udfrielsen fra fængslet, er Peter nødt til at forlade Jerusalem. Det er for farligt for ham at blive der. Hans hilsen til Jakob og brødrene gælder ikke den Jakob, der blev henrettet i begyndelsen af kapitlet, men Jesu bror - Jakob.

Ideer til fremlæggelse

Del børnene ind i en bedende menighed, et fængsels-hold, en engel og Rhode. Spil fortællingen. Læg vægt på, hvor forsvarligt Peter er lukket inde og Guds mirakuløse udfrielse af ham.

Tegnet af Birgitte Roager 9 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud handler suverænt! Hvis Han har lyst til at føre Peter forbi bevæbnede og årvågne vagtposter og låste døre - så gør Han det!

Indledning

Hvor er det ærgerligt, når en konge i den grad ligger under for, hvilke strømninger der er populære i befolkningen! Kong Herodes fornemmer, hvordan især magteliten blandt jøderne er nervøse over og irriterede på den nye Jesus-bevægelse. Derfor fængsler han en af lederne, fører en rettergang mod ham og henretter ham! Det gik jo meget godt, det blev han populær på, så han snupper lige en leder til! Peter har jo før vist, at det kunne lade sig gøre at komme ud af fængsler, selvom dørene var låst, så der må hellere komme ekstra vagter på - fire mand pr. hold, hvoraf de to var lænket fast til Peter. Det betyder nok samtidig, at Peter har været klar over, at han ville blive henrettet! Tænk også over, at det foregår i påsken! Peter må nødvendigvis drage paralleller til Jesu domfældelse og efterfølgende henrettelse. Hvad laver de kristne imens? De beder. Ikke bare et lille, kort bedemøde, men da Peter bliver sat fri af englen og kommer til det hus, hvor menigheden er samlet, beder de stadig!

Der har været mange husmenigheder i Jerusalem på den tid. Nogle gange tænker vi, at der slet ikke var nogle jøder, der tog imod Jesus, men det er ikke rigtigt. Der var store grupper af kristne jøder i Israel, men de skal snart blive spredt for alle vinde. Gud bruger forfølgelse som led i sin plan om mission for hele verden.

Fortæl om:

- hvordan det at forfølge mindre grupper kan glæde befolkninger.
- racediskrimination.
- forfølgelse af andre trossamfund.
- udelukkelse af dem, der er anderledes.

Tal om:

- mobning og drillerier - hvordan kommer vi ud af det?
- hvad vi gør, når andre er efter os, fordi vi er kristne.
- at vi har det godt i vores tid. Faren for os er ikke forfølgelse, snarere ligegyldighed!

Fortæl om:

- englens besøg i fængslet.
- det fysiske indtryk: kraftigt lysskær.
- englens omsorg: Puffer Peter i siden, sørger for hans påklædning osv.

Tal om:

- Guds omsorg for os i alle ting - også når vi ikke mærker den.
- mirakler/undere - ikke kun dengang men også i dag.

Fortæl om:

- bønnens funktion:
- samtale med Gud.
 - tilbedelse.
 - forbøn for andre.
 - ønsker for sig selv.
 - taksigelse.

Tal om:

- menighedens forbøn.
- forventning til bønhevelse. Det er tankevækkende, at menigheden tilsyneladende bliver meget overraskede over at se Peter. Havde de måske slet ikke forventet, at Gud ville høre deres bøn og udvirke et mirakel?

Tegnet af Anna Tabita Søholm Jensen 9 år

Til eftertanke

Gud reddede Peter men ikke Jakob. Gud har alt i sin hånd, også når vi synes, det er urimeligt.

Fortæl om:

- missionsvirksomhed.
- Nordens apostel, Ansgar.
- Jellingestenene.

Tal om:

- hvordan forfølgelse har sat skub i mission.
- hvad ville der mon være sket, hvis apostlene var blevet i Jerusalem?

Huskeord
Herren har sendt sin engel og revet mig ud af Herodes' hånd.
(jf. ApG 12,11 s.1000)

Dronning Ester

Ester bliver dronning - sammensværgelsen

Dagens tekst
Est 2,1-23
+4,1-17
s.442

Baggrundsstof

Tid og sted

År 586 f.Kr. tvangsforflyttes judæerne fra det nedbrændte Jerusalem til Babylon (Babylon ligger omtrent der, hvor Irak ligger i dag).
År 540 f.Kr. blev Babylon besejret af den nye stormagt, Persien (Persien svarer omtrent til nutidens Iran).
Ca. år 486 f.Kr. kom kong Ahasverus (Xerxes) til magten. Det persiske rige bestod nu af 127 provinser, og strakte sig fra Indien i øst til Nubien i Afrika i vest.
Kong Ahasverus regerede fra ca. 486-65 f.Kr.
Beretningen om Ester, foregik i borgen Susa, som var en hel by indenfor voldene. Borgen var kongens vinterresidens. Byen udenfor voldene hedder også Susa.

Politiske forhold

Kong Ahasverus var diktator, med enevældig magt og storhedsvanvid (Est 3,8-9).
Han havde nogle vismænd omkring sig, som han spurgte til råds (Est 1,13-14).
Haman blev under Ahasverus forfremmet til statsminister. Han hadede jøder, og var derfor med til at skabe usikre kår for jøderne.

Religiøse forhold

Det persiske rige var hedensk. Kongen havde en hustru. Udover det, havde han et harem (en masse kvinder, han kunne bruge, som han havde lyst til).
Kongen havde en mængde tjenere, som også vogtede haremets. Disse tjenere var eunukker (kastrede unge mænd).
Jøderne havde deres egne love, der var anderledes end kongens (Est 3,8). Ved særlige lejligheder fastede de. Jøderne havde en sørgeskik: at klæde sig i sæk og aske (at tage tøj af groft sækkelærred på, og strø aske på hovedet).
Måske var jøderne ikke så velset. Ester blev i al fald pålagt ikke at røbe, at hun var jøde (Est 2,10).

Guds handlemåde

Esters bog viser os, at Gud er historiens gud. Han har styr på begivenhederne. Jøderne truedes med udslættelse, men Gud holdt øje med sit folk, passede på det som sin øjesten (5 Mos 32,9-10).
Selvom Guds navn ikke nævnes i Esters bog, så handler Gud alligevel. Ester og Mordokaj blev hans redskaber til at redde jøderne fra udslættelse (jf. Est 4,14).
Gennem bibelhistorien møder vi flere gange Guds måde at frelse på: han udvælger én for at frelse alle. Fx Noa, Josef, Moses osv., og det fuldendes med Jesus. Han blev udvalgt for at frelse os - hele menneskeslægten.

Inspiration til Legestuen

Indledning

Der var engang en konge. Han hed noget meget mærkeligt - Ahasverus! Han manglede en ny dronning, så nu skal du høre, hvordan han ville finde en ny dronning (brug barbie dukker eller lego-figurer til at spille de forskellige personer).

1. Alle flotte piger i hele landet skulle hentes til kongens borg. Så ville kong Ahasverus vælge hende, han syntes allerbedst om.
2. Nu begyndte konkurrencen om, hvem der skulle være den nye dronning. Se, alle disse fine piger (tag fire til fem dukker/figurer frem. Vælg én ud). Jeg kender navnet på én af pigerne. Hun hedder Ester. Hun var jøde og troede på Gud. Men det fortalte hun ikke til nogen. Det havde hendes plejefar, Mordokaj,

sagt, hun skulle lade være med! Ester vandt konkurrencen.

3. Men en dag skete der noget forfærdeligt. Der var en mand, som bestemte næsten ligeså meget som kongen. Han hed Haman. Han var ond, og han havde lavet en lov, der bestemte, at alle dem der troede på Gud, skulle slås ihjel! Esters plejefar, som også var jøde, blev meget ked af det
4. Snart hørte Ester også om denne forfærdelige lov, som gjorde hendes plejefar, Mordokaj så ked af det. Mordokaj sagde til Ester, at hun kunne være med til at redde jøderne. Hun skulle gå op til kongen, og bede ham om, at lave denne forfærdelige lov om. Ester tænkte sig godt om. Det var nemlig sådan, at kongen kunne slå dem ihjel, der kom op til ham uden at være inviteret!
5. Da hun havde tænkt sig længe om, valgte hun at gå op til kongen, for at redde alle jøderne.

Til de voksne

Ester ville give sit liv, for at redde sit folk, jøderne. Jesus har givet sit liv, for at frelse os fra fortabelsen (Joh 3,16).

Tegnet af Karla Reijkjær Andersen 6 år

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

Dronning - hvordan bliver man det i Danmark? Eller "miss Danmark", kan alle blive det? Medbring gerne sminke og skråbånd, hvorpå der står "miss Danmark". Det er ikke nok, bare at bruge det. Man må deltage i konkurrencer og vælges til en sådan titel.

Vanskelige valg - hvad svarer du, når nabopigen/drengen spørger, om du kan lege, og det altså er ved at være børneklubtid? Hvis du siger, du skal i børneklub, betyder det måske, du bliver drillet med det.

Tekstens pointe

Når man tror på Jesus, kan det godt betyde, at man kommer til at opleve noget, der er svært. Man kan fx have lyst til at tie stille med, at man tror på Jesus, fordi man ellers vil blive drillet med det. I nogle lande kan det koste livet at sige, man tror på Jesus.

Indledning

Der var engang et kæmpestort land, som kaldtes det persiske rige. Kongen i dette land holdt en stor fest, som varede et halvt år, og de sidste syv dage blev der virkelig festet. Ahasverus, som kongen hed, havde i mange dage vist alle sine rigdomme frem, og nu ville han også vise sin dronning frem. Dronning Vashti ville ikke adlyde kongens befaling. Kong Ahasverus blev meget vred. Så vred, at han ikke ville have Vashti til dronning mere.

Selve teksten

Kong Ahasverus bestemte, at alle smukke piger skulle hentes til hans borg, Susa. Blandt dem, ville han vælge sin nye dronning.
I borgen boede der en mand, som hed Mordokaj. Han havde sin taget sin kusine i pleje, fordi hun havde mistet sine forældre. Hendes jødiske navn var Hadassa; de var nemlig jøder og stammede fra Israel. Hendes persiske navn var Ester, som betyder "stjerne".
Nu boede de altså i det persiske rige, fordi deres forældre var blevet taget til fange i Israel og sendt til dette sted som krigsfanger.

Fortæl om:

- **Skønhedskonkurrencen** - hvor alle de unge, smukke piger skulle gennemgå en skønhedskur på et år - også Ester. Hun fortalte ikke, hun var jøde. Det havde Mordokaj sagt, hun skulle lade være med. Det gjaldt

om at blive den, kongen bedst kunne lide, og som han valgte som sin nye dronning.

- at Ester vandt denne konkurrence, og blev dronning.

- **De to vrede tjenere** - der ville slå kongen ihjel, men som Ester og Mordokaj forhindrede (2,21-23).

- **Den forfærdelig beslutning** - om, at alle jøder skulle slås ihjel (læs hele kap. 3, for at få baggrunden), og hvordan Mordokaj reagerede på det (han klæder sig i sæk og aske, som er en sørgedragt).

- **Mordokaj**, som bad Ester gå ind til kongen og bede om, at jødernes liv måtte skånes.

- **Esters svære valg**: Kongen kunne slå Ester ihjel, hvis hun kom ind til kongen, uden at være inviteret! Hvad skulle hun gøre?

a) Skulle hun lade som om, hun ikke var jøde, og redde sit eget liv? Så måtte hendes folk, jøderne jo dø!

b) Skulle hun sætte sit liv på spil for at redde sit folk? Ester tænkte grundigt over det.

Slut af med at fortælle, hvordan Ester valgte at sætte sit eget liv på spil for at redde sit folk, jøderne.

Ideer til fremlæggelse

Tag en tøjsnor med, som hænges op. Derpå kan du med klemmer, hænge billeder op af kongen, dronningen, Mordokaj m.fl. og skifte dem ud alt efter hvilke personer, der skal være på "scenen".

Personerne kan du tegne selv, eller klippe ud og sætte sammen fra reklamer o.l. Husk, at det er vigtigt, at billeder bliver store nok.

Især for de store

Tekstens pointe

Skulle Ester sætte sit liv på spil for at redde sit folk?

Skulle hun tie stille med, at hun var jøde for på den måde måske at redde sit eget liv velvidende, at det ville koste jedefolket livet?

Indledning

(Det anbefales, at lederen i sin forberedelse læser hele Esters bog i sin sammenhæng, for at få den brede baggrund for beretningen om Ester).

Kong Ahasverus holdt en stor fest, der varede i 180 dage! Selskabet bestod af de fornemste hærførere, hoffolk og stormænd fra provinserne. Kongen udstil-

Tegnet af Jenny Weber Jørgensen 6 år

lede sin enorme rigdom og hans pomp og pragt. Festen sluttede af med syv dages gæstebud, hvor der blev drukket meget.

Ved denne lejlighed ville kongen udstille sin smukke dronning for alle sine gæster. Dronning Vashti nægtede at følge kongens befaling.

Det gjorde kongen meget vred (faktisk lagde vreden sig først efter tre år! Est 1,3 og Est 2,16). Kongen fratog derfor Vashti dronningeværdigheden.

Selve teksten

Fortæl om:

- skønhedskuren, hvortil de smukkeste jomfruer tvangsindkaldtes, for at kongen kunne finde en ny dronning.

- Esters slægtsforhold, forældreløs, sin fætters plejedatter, (nævn måske, at hendes jødiske navn var Hadassa, og at hendes persiske navn, Ester betyder "stjerne").

- at Ester blev udtaget til skønhedskuren - en kur, hvor alle disse piger levede isoleret fra omverdenen, og hvor det gjaldt om at blive så tiltrækkende for kongen som muligt. Det var alles kamp mod alle.

- at hun var jøde, men tav om det, fordi hendes onkel bad hende om det.

- hvor svært det må have været for Ester at leve i dette miljø, da hun var jøde.

- at hun får særbehandling, fordi tjeneren syntes godt om hende.

- at Ester blev udtaget til ny dronning; kongen blev mere forelsket i hende end i de andre.

- hvordan der blev holdt gilde, udskrevet skattelettelse og delt gaver ud.

Tal om:

- hvordan Ester ikke lod sig rive med af dette hedenske miljø (jf. Est 2,15), men holdt fast ved det, som hun havde lært.

- hvordan hun blev et eksempel for os, som også lever i en verden, vi let præges af.

- hvorfor Ester ikke måtte sige, at hun var jøde. I nogle lande kan det koste livet at bekende troen på Jesus. På vore breddegrader koster det måske drillerier, hvis nogen "opdager", at du går i juniorklub.

- om det var tilfældigt, at Ester blev udvalgt (jf. Est 4,14).

Fortæl om:

- at Mordokaj sad i kongens port, dvs. han var ansat hos kongen. Han kunne på den måde følge lidt med i Esters liv.

- hvordan hans ansættelse blev årsag til, at han opsnappede, hvordan to af kongens tjenere var ved at planlægge et attentat mod kongen.

- hvordan dette attentat blev afværget - takket være Mordokaj, som via Ester fortalte det til kongen.

Tal om:

- at Mordokaj var pålidelig i sit arbejde, og at netop dette - på et senere tidspunkt - fik stor betydning (Est 6,1-11).

- vigtigheden af at være pålidelige i vores liv; uærlighed skader ikke blot i forhold til vore medmennesker, men det er også synd imod Gud.

Fortæl om:

- beslutningen om, at alle jøder skulle udslettes på en bestemt dag; og da jøderne var meget velhavende, kunne kongens skatkammer beriges i den forbindelse med 10.000 talenter sølv! (en talent sølv svarer til ca. 7500-9000 kr. Læs hele kap. 3, som fortæller om baggrunden for denne beslutning).

- Mordokajs - og alle andre jøders - reaktion på denne beslutning (Est 4,1). Ester var sandsynligvis uvidende om denne beslutning.

- at Ester blev skrækslagen over, at Mordokaj var klædt i sæk og aske i kongens port, da det var strafbart. Hun sendte straks klæder ud til sin onkel; sikkert for at skåne ham for straf.

Tegnet af Molly Weber Jørgensen 9 år

Til eftertanke

Skal jeg dø, så lad mig dø.
(jf. Est 4,16 s.444)

- at Mordokajs afvisning af klæderne blev begyndelsen på en kommunikation mellem Ester og Mordokaj - via Esters tjener - hvor Ester blev klar over situationens alvor.

- hvordan Mordokaj bad Ester bruge sin position som dronning og bede om nåde for sit folk - jødernes - liv, også selvom han vidste, det kunne koste hende livet.

- at Ester - efter nøje overvejelser mellem at svigte sit folk eller sætte sit liv på spil - valgte det sidste. "Skal jeg dø, så lad mig dø"!

Tal om:

- hvor svært det må have været for Ester at komme til den konklusion: at hun skulle ofre sit liv.

- Gud, som måtte ofre det kæreste, han havde - sin elskede søn - for at kunne redde os fra at gå fortabt (Fil 2,6-11).

Ideer til fremlæggelse

Teksten er meget langstrakt, og egner sig nok bedst til fortælling, hvor der indimellem samtales med juniorerne. Men find gerne noget, der kan fange opmærksomheden til at begynde med. Det kunne f.eks. være, at medbringe en stak spændingsromaner. Man kunne indledningsvis spørge: "Findes der spændingsromaner i Bibelen"? Esters bog kunne godt minde om en sådan.

Huskeord
For således elskede Gud
verden, at han gav sin enbår-
ne søn, for at enhver, som tror
på ham, ikke skal for-tabes,
men have evigt liv.
(Joh 3,16 s.960)

Dronning Ester

Mordokaj ophøjes - jøderne frelses

Dagens tekst
Est 7,1-10+
8,1-17
s.445

Baggrundsstof

Tid og sted

(Se under Tid og sted til Ester bliver dronning). Østerlandsk takt og tone omfatter beskedenhed og mange omveje for at opnå noget hos en stormand (jf. Esters fremgangsmåde med at byde til gæstebud to gange inden hun fremkommer med sit ærinde).

Politiske forhold

(Se under Politiske forhold til Ester bliver dronning). Haman henrettes, Mordokaj forfremmes og sættes i Hamans sted.

Religiøse forhold

Mange af landets folk gik over til jødedommen - det er første gang i Bibelen, at vi hører om proselytter (hedninger, der er konverteret til jødedommen). Situationen for jøderne skiftede i løbet af tre måneder - fra at være farligt at være kendt som jøde, blev det farligt at være jødefjende! Purimsfesten, en jødisk glædesfest, der har baggrund i beretningen om Ester, hvor jøderne mindes folkets redning (9,21-22). (Læs evt. mere om purimsfesten i "Israel i fest" af Ole Andersen).

Guds handlemåde

Gud kan være skjult for os i trængselstider - som her i Esters bog. Situationen så sort ud for Mordokaj, Ester og alle jøder. Hvordan skulle Gud dog kunne gribe ind nu? Alligevel var Gud der, midt i mørket. Og han greb ind! Men hvorfor greb Gud ikke ind noget før? Hvorfor skulle Ester, Mordokaj og de andre jøder holdes så længe på pinebænken? Nogle gange kan det for os se ud, som om Gud kommer for sent, men Han har sin egen dagsorden. Han griber ind, når hans time kommer. Her i Esters bog griber Gud ind - som han ofte gør - ikke som et lyn fra en klar himmel, men gennem små detaljer, som i sig selv ikke er noget særligt. Det ses fx her, at kongen ikke kunne sove en nat. Guds hånd bevæger sig usynligt, for at føre hans planer ud i livet.

Tegnet af Jenny Frefinder Ottostorder 10 år

Vi kan regne med og stole på, at Gud har hånd i hanke med begivenhederne i denne verden. Han handler og griber ind, for at vise sin magt, og for at hans navn skal forkyndes (2 Mos 9,16).

Inspiration til Legestuen

Indledning

Kongen, som havde det mærkelig navn Ahasverus, spekulerede, så det knagede. Der var én, som havde gjort noget rigtig godt. Der var én, der havde reddet kongens liv. Det var Mordokaj (kan du huske, at det var dronning Esters plejefar?). Og nu ville kongen gerne gøre gengæld. Han manglede bare ideer til, hvad han skulle gøre. I det samme kom Haman forbi (ham, som bestemte næsten ligeså meget som kongen). Kongen spurgte ham, om han havde en god idé til, hvordan han skulle gengælde én, der havde gjort noget godt. Haman troede, det var ham, kongen ville gengælde, så han havde en masse gode ideer. Men hvor blev han sur, da han fandt ud af, det var Mordokaj. Han kunne Haman nemlig ikke lide. Faktisk ville han gerne slå ham ihjel (brug legetøjsfigurer eller fingerdukker - pegefinger og langfinger er ben, og der tegnes øjne på hånden (som fam. Finger i Sigurds Bjørnetime), men der bliver brug for et par hjælpende hænder, da der er mere end to personer i teksten!).

1. Dronning Ester holdt en fest for kong Ahasverus og Haman (statsministeren). Hun skulle sige noget meget vigtigt. "Der er en, der har bestemt, at alle jøder, (dem, der tror på Gud) skal slås ihjel. Kære konge, vil du nok redde jødernes liv og mit liv?"
2. Det blev kongen vred over. Han ville vide, hvem der kunne være så ond. Ester fortalte ham, at det var Haman, mens hun pegede over på ham. Nu blev kongen virkelig vred og dømte Haman til døden.
3. Men da kongen nu manglede en ny statsminister, valgte han Mordokaj til at være det. Kongen havde nemlig fundet ud af, at Ester og Mordokaj var i familie. Han gav endog Mordokaj meget fint tøj på og en guldkrone på hovedet - ja, han lignede næsten en konge, og folk på gaden var glade og råbte "hurra", når han kom forbi.
4. Stadigvæk gjaldt dog den forfærdelige lov om, at alle jøder skulle slås ihjel. Ester spurgte kongen, om han ikke kunne slette denne lov. Men kongens love kunne man ikke bare slette. I stedet blev det Esters og Mordokajs arbejde at lave en ny lov til jøderne. Den lov gav jøderne ret til at forsvare sig mod fjenden den dag, det var bestemt, at de skulle slås ihjel.
5. Hvor blev alle jøderne glade. Det var helt fantastisk, at de nu blev reddet. Det så helt umuligt ud, men Gud havde ikke glemt dem.
6. **Fremhæv pointen her** - der er ikke noget, der er for svært for Gud.

Til de voksne

Når vi ingen løsninger kan se på de problemer, vi kan komme ud for, må vi huske på, at for Gud er intet umuligt (Luk 1,37).

Især for de små

Indfaldsvinkler til teksten

Tal med børnene om:

at holde fest - hvorfor gør man det? Snak om forskellige anledninger. Her i Esters bog er anledningen, at Ester har noget meget vigtigt at sige til kongen.

Tegnet af Kristjana Lillja Ottostorder 8 år

vrede - det sker sommetider, at vi kan blive vrede. Hvad kan gøre os vrede? Fx hvis én har drillet din lillebror/søster, så kan man blive meget vred på den, der har gjort det. I dagens tekst oplever vi kongen, som bliver meget vred. Den person, han troede var hans ven, havde planlagt noget meget ondt, som også ville gå ud over dronningen.

at blive straffet - i Danmark bliver man straffet, hvis man bliver afsløret i at bryde landets love. Der findes forskellige former for straf. Fx fængsel og bøder. I nogle lande kan man endog straffes med døden.

Tekstens pointe

For Gud er intet umuligt. Han kan få kongen til at blive anderledes, hvis det er nødvendigt.

Indledning

Dronning Ester forbereder fest for kong Ahasverus og Haman - ham, der bestemte mest (han er en slags statsminister). Hun skal fortælle kongen noget meget vigtigt. Imens har Haman bestemt, at Mordokaj (Esters plejefar) skal hænges. Han kan nemlig ikke lide ham. Haman er netop på vej hen til kongen, for at få lov til det. Nu er det kun Gud, der kan redde Mordokaj fra døden! Kongen er i gang med at spekulere. Han tænker på, hvordan han skal belønne Mordokaj. Han havde nemlig reddet kongens liv engang, men kongen havde aldrig fået sagt ham tak for det. Netop da kommer Haman hen til ham. Derfor spørger kongen, om han har nogle ideer til belønning til én, der har gjort noget godt. Haman tror, det er ham, der skal belønnes. Men snart finder han ud af, at det er hans fjende, Mordokaj, der skal have belønning. Det er virkelig surt for Haman, for nu bliver han sat til at gøre alt det gode for Mordokaj. Og Gud redder Mordokaj fra døden.

Selve teksten

Ester holder nu fest for anden gang. Hun har stadig ikke sagt det, hun havde besluttet: nemlig at bede kongen redde hendes og hendes folks, jødernes liv (Est 7,3).

Fortæl om:

Kongens vrede - da han finder ud af, at der er fare for Esters liv, og at Haman har lavet den lov, som er skyld i det. Han dømmer Haman til døden.

Mordokaj - som får lov at møde kongen. Kongen fandt jo ud af, at Mordokaj og Ester var i familie. Han får også et nyt arbejde hos kongen (Est 8,1-2 og 8,15), og senere får han noget meget fint tøj og en guldkrone af kongen. På gaden hilser alle mennesker på ham, som var han en konge.

Ester - som beder kongen om at lave Hamans forfærdelige lov om, så jøderne ikke skal dø; loven gælder nemlig selvom Haman er død. Kongen kan ikke lave loven om, men han siger til Ester og Mordokaj, at de må skrive det, de synes der skal ske med jøderne. De ønsker, at jøderne må få lov til at forsvare sig mod dem, der vil slå dem ihjel. Det bliver en ny lov.

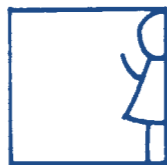
Slut af med at fortælle, hvor glade jøderne blev for denne nye lov (Est 8,11-12 og 16-17), og hvordan Gud så fantastisk greb ind og frelste sit eget folk, jøderne, fra udslættelse.

Ideer til fremlæggelse

Brug et whiteboard. Lad det ene hjørne være rummet, hvor Ester holder fest. En galge, tegnet i et andet hjørne, kan være der, hvor Hamans straf udføres. Brug magneter, hvorpå der er limet pap-personer (disse personer kunne børnene være med til at lave. Bed dem fx ved begyndelsen af børnemødet om at tegne en konge, en dronning, Haman, Mordokaj, mennesker, der er glade - jøder, der jubler over deres redning, evt. blomster, træer mv. alt efter hvor mange børn, der er. Klip dem ud og lim dem på magneterne med en limpistol).

Tegnet af Caroline Slot Pedersen 7 år

Især for de store

Tekstens pointe

Gud leder selv en konges tanker og gerninger for at opnå sin vilje (jf. Ordsp 21,1).

Indledning

Situationen tilspidises. Haman planlægger Mordokajs død. Mordokaj ved ikke noget om, at hans død er planlagt til næste dag. Der skal et under til i nattens løb, hvis Mordokajs liv skal reddes. Imens er Ester ved at forberede sig på at bede kongen om sit folks befrielse. Underet sker gennem en dagligdags hændelse. Kongen kan ikke sove.

For at adspredde tankerne, bliver der læst op for ham (Est 6,1). Og her er det, at Mordokajs navn nævnes. Kongen bliver klar over, at Mordokaj aldrig er blevet belønnet for at afværge et attentat mod kongen.

Haman er på vej hen til kongen for at bede om at få Mordokaj hængt, men inden han når at spørge om lov, spørger kongen Haman, hvad han skal gøre med den mand, han ønsker at hædre og belønne. Haman tror, kongen tænker på ham, og han svarer derfor med det, han selv kunne tænke sig, og han er bestemt ikke beskedent!

Haman finder snart ud af, at belønningen er tiltænkt hans fjende, Mordokaj, og ikke ham selv! Og Haman er oven i købet den, der må give ham den (Est 6,10-11). Gud redder Mordokajs liv i sidste sekund!

Selve teksten

Fortæl om:

- hvordan Ester for anden gang holder gilde, og først nu kommer med en bøn for sit eget og sit folks liv (Est 7,3-4). (Fremgangsmåde, se under "tid og sted" til dette afsnit).

- kongens reaktion, da sagens rette sammenhæng går op for ham, og Esters liv også er i fare.

- at Haman ikke vidste, at Ester var jøde, og at han nu ser sit liv hænge i en tynd tråd. Han beder derfor for sit liv, men hans fremgangsmåde tolker kongen som overgreb på dronning Ester.

- at Haman dømmes til døden (at tilhulle ansigtet, var tegn på, at man behandlede ham som et lig! Haman blev regnet for død).

- dommen: Hængning - i den galge, Haman selv havde ladet opføre, til hængning af Mordokaj (Est 7,9 og 5,14). Derefter lægger kongens vrede sig!

Tegnet af Rene Thomsen 9 år

Tal om:

- hvor modig og tålmodig Ester måtte være.

- at det er "tæt på" for kong Ahasverus. Det er ved at koste hans hustru livet.

- at nogle gange er det først, når vi oplever noget "tæt på", at vi forstår alvoren. Voldsomme oplevelser kan få os til at stille spørgsmål som: "hvis jeg døde nu, kommer jeg så i Himlen?"

- den forandring, der er sket med kongen, fra vi møder ham første gang (storhedsvanvid, diktator, ligeglåd med menneskers liv - Est 3,11), og til nu, hvor han bliver vred over, at én mand ønsker at udslutte et helt folk!

- at Gud arbejder med kong Ahasverus. Gud kan forandre selv det hårdeste menneske, så det gør, hvad han vil (Ordsp 21,1-2).

- handler Gud i verdenshistorien i dag?

Fortæl om:

- kongen, der bliver klar over, at Ester og Mordokaj er i familie. Derfor får han lov til at træde frem for kongen.

- at Hamans død betyder omrokeringer ved hoffet. Signetringen, som var Hamans, bliver overdraget til Mordokaj (et mærke fra signetringen, var det samme som kongens underskrift Est 8,8).

- at Hamans hus bliver overdraget til Ester, og at Mordokaj sættes til at styre det.

- at senere ser vi, hvordan Mordokaj ophøjjes, bliver kongelig klædt, og tiljuble i byen (Est 8,15).

Tal om:

- den forskel, der er på Haman og Mordokaj, og den måde de tackler magt og ære. Haman brugte alle kneb for at få det, men mistede det. Mordokaj var ærlig og ydmyg, tro i sit arbejde og i forholdet til sin Gud. Der er forskel på at **tage** magt og ære og at **få** den!

Fortæl om:

- at Ester beder kongen om at afværge den onde plan. For selvom Haman er død, så står den forfærdelige lov stadig ved magt.

Til eftertanke

Hvor kongens ord og lov var nået frem, blev der glæde og fryd blandt jøderne, gilde og fest. Og mange af landets folk gik over til jødedommen. (jf. Est 8,17 s.446)

- kongen, der beder Ester og Mordokaj skrive, hvad de ønsker for jøderne.

- indholdet i denne skrivelse. Jøderne må gøre modstand og forsvare deres liv på den fastsatte dag (Est 3,13). Skrivelsen skal bringes ud til alle jøder i hele Perserriket (Est 8,7-10).

- glæden, der kunne opleves lige så langt ud, som budskabet om redningen lød.

- at flere af landets indbyggere gik over til jødedommen. De blev grebet af rædsel for jøderne.

Tal om:

- hvor frygtelig en periode det måtte være for jøderne at vide, at på en bestemt dag skulle de dø.

- glæden, de oplevede, da de så et lys i mørket - en løsning på situationen.

- hvorfor folk blev grebet af rædsel for jøderne? (de så, hvordan kongen forandrede sindelag. Der måtte være noget specielt ved dette jødefolk, og den Gud, de troede på).

Ideer til fremlæggelse

Fang børnenes opmærksomhed ved at vise dem noget garn, tov eller lignende, der er fuldstændig filtret fuldstændig ind. Lad det være et billede på, hvor håbløst noget engang imellem kan se ud. Overfør det på den situation Ester, Mordokaj og alle jøder var i.

Huskeord
Thi intet er umuligt
for Gud.
(Luk 1,37 s.920)

Afkrydsningskema

Efterår

	Dato	Dato	Dato
Jesus holder af små og store			
Jesus og de små børn	Mark 9,33-37		
Den største og den mindste (dåb)	Matt 19,13-15 (+Tit 3,3-6)		
De første disciple	Johs 1,35-51		
Peter bliver menneskefisker	Luk 5,1-11		
En ny discipel - Levi	Luk 5,27-32		
Jakob			
Tvillingernes kamp om førstepladsen	1 Mos 25,19-22+27-29		
Den snedige Jakob	1 Mos 27		
Jakob på flugt	1 Mos 28		
Jakob hos Laban	1 Mos 29-31		
Jakob vender tilbage	1 Mos 32+33		
Josef			
Josef drømmer og sælges...	1 Mos 37		
Potifar, bageren og mundskænken	1 Mos 39+40		
Josef ophøjes - brødrene kommer	1 Mos 41+42		
Josef tilgiver. Jakob flytter til Egypten	1 Mos 43+45		
Moses 2			
Overgangen over det røde hav	2 Mos 14		
Brødet i ørkenen. Gud giver vand	2 Mos 16+17,1-7		
Guldkalven	2 Mos 32,1-7+15-20		
Kobberslangen. Ørkenvandringen. Moses dør	4 Mos 21,4-9+ 5 Mos 32,48-50+34,1-10		
Jul			
Verdens frelser bliver født	Luk 2,1-20		
Flugten til Egypten	Matt 2,13-23		

Afkrydsningskema

Forår

	Dato	Dato	Dato
At regne med Gud - om bøn			
Jesus lærer os at bede (Fadervor)	Matt 6,9-13		
Tolderen og farisæeren	Luk 18,9-14		
Officeren i Kapernaum	Luk 7,1-10		
Vandringen på søen	Matt 14,22-33		
Gud hører bøn	Luk 11,5-13		
Saul og David			
Samuel salver David til konge	1 Sam 16,1-13		
David og Goliat	1 Sam 17		
David og Jonatan	1 Sam 18,1-19+ 19,1-7 (+ kap. 20 i uddrag)		
Elsk dine fjender	1 Sam 24,1-23		
Sauls død. David bliver konge	2 Sam 1,1-12+2,1-4 +5,1-10		
Påske			
Indtoget i Jerusalem	Luk 19,28-48		
Judas - forberedelsen til påskemåltidet	Luk 22,1-23		
I Getsemane	Luk 22,39-53		
I ypperstepræstens gård	Luk 22,54-71		
Forhør. Barabbas	Luk 23,1-25		
På vej til Golgata - korsfæstelsen	Luk 23,26-56		
Opstandelsen	Luk 24,1-12		
Følg mig (pinse)			
Missionsbefalingen	Matt 28,16-20		
Peter og Johannes for Rådet	ApG 4,1-22		
Den første martyr	ApG 6,7-15+7,51-8,1		
Peter og Cornelius	ApG 10		
Peter i fængsel	ApG 12,1-17		
Dronning Ester			
Ester bliver dronning - sammensværgelsen	Est 2+4		
Mordokaj ophøjes - jøderne frelses	Est 7+8		

Litteraturliste

Ole Andersen:
Israel i fest
Ordet og Israels Forlag, 2000

Bibellex, Lohse

Frede Møller:
Samuels bøgerne
Credo Forlag, 1987

C. O. Rosenius:
Gud kalder, bind 1, side 10ff.
Udgave 2000
Dansk Luthersk Forlag 1998

Flemming Kofod-Svendsen:
Bibelens bøger - en introduktion.
LogosMedia, 2004

Olav Uglem:
På Jesu tid.
LMH's elevforening 1983

Poul Hoffmann:
Opstandelsen og livet.
Lohses Forlag, 1991

